

การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

ปริญญาบัตร
ของ
สุชาดา พาที

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2558

การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

ปริญญาานิพนธ์
ของ
สุชาดา พาที

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2558

สุชาติดา พาที. (2558). การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
ปริญญาโทศิลปศาสตร. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู, อาจารย์ ดร. จตุพล ยงศร.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ภูมิฐานะ ลำดับ
การเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพ
ครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัย
ศิลปากร วังท่าพระ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 259 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 61 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
มีการปรับตัวโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาชายและหญิงชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
มีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านผู้สอนและด้านกิจกรรมนักศึกษา มีการปรับตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มี
ภูมิฐานะต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มี
ลำดับที่เกิดต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการปรับตัวโดยรวมไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
6. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
7. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มี
สภาพทางครอบครัวต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

THE ADJUSTMENT OF FIRST YEAR STUDENTS AT SILPAKORN UNIVERSITY

WANG THAPHRA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

May 2015

Suchada Patee. (2015). *The Adjustment Of First Year Students At Silpakorn University Wang ThaPhra*. Master.Thesis, M.Ed. (Higher Education).Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advirorcommittee: Dr Jaruwan Skulkhu, Dr. Jatupon Yongsorn.

The Purposes of this study were to investigate and to compare student adjustment of freshmen at faculty of Archaeology, Silpakorn University, Wang Thapra, in five aspects: learning, instructor, peer group, environment, and student activity according to gender, hometown, birth order, previous achievement, parenting style, and family social status. The sample used included 259 freshmen from faculty of Archaeology, Silpakorn University, who registered for classes in academic year 2014. The instrument used to collect data was a likert – type, five – point scale questionnaire of 61 items. With an alpha reliability Coefficient of 0.96 The statistical purposes used were frequency, percentage, mean, standard deviation t – test, one way ANOVA and Scheffe's method

The results were as follows:

1. Student Adjustment of freshmen at faculty of Archaeology, Silpakorn University as a whole and in each aspect were at high level, ... in the aspect of instructor which was at a moderate level.
2. Male and female students have a different student adjustment as a whole and in 2 aspects: instructor, and student activity.
3. There was no difference found among students from different hometowns
4. Students with different birth order did not differ in student adjustment
5. Students who had different previous achievement did not differ in student adjustment as a whole, but a significant difference was found in the instructor aspect.
6. Students with different parenting style did not differ on student adjustment
7. There was no difference among students with different family social status.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของ อาจารย์ ดชาวรรณ สกุลคู่ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร. จตุพล ยงศรี กรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่สละเวลาอันมีค่ากรุณาให้คำปรึกษา แนะนำให้ความรู้ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนคอยให้กำลังใจ และผลักดันให้ผู้วิจัยสามารถทำวิจัยตั้งแต่ต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม รองศาสตราจารย์ ชนัญ วงษ์วิภาค อาจารย์ ดร.กำไลทิพย์ ปัตตะพงษ์ และอาจารย์ ศศิธร ศิลป์วัฒนา ที่กรุณาแนะนำ และตรวจแก้ไขเพิ่มเติมตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวลิต ขาวเขียว คณบดีคณะโบราณคดี รวมทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนช่วยให้การทำปริญญานิพนธ์มีอุปสรรคน้อยลง และอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอใจ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ในสาขา วิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. รัศมี พัฒนสระคู และอาจารย์ ดร. ทวี พรหมมา ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางและคอยให้กำลังใจแก่ผู้ทำวิจัย

ขอขอบคุณคุณปรเมศร์ อุดร ตลอดจนพี่ๆ เพื่อนๆ สำนักงานเลขานุการคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้กำลังใจตลอดมา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูและเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณและผู้ให้การสนับสนุนทุกท่าน

สุชาดา พาที

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวความคิด.....	11
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว.....	12
ความหมายและความสำคัญของการปรับตัว.....	12
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวสาเหตุการปรับตัว.....	14
การปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.....	20
ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว.....	30
การจัดการศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	49
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	54
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	54
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
ลักษณะของเครื่องมือ.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	78
วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	79
การอภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก.....	111
ภาคผนวก ข.....	118
ภาคผนวก ค.....	120
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามตัวแปร.....	59
2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน.....	61
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการเรียนรู้ เป็นรายข้อ.....	61
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านผู้สอน เป็นรายข้อ.....	62
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นรายข้อ.....	63
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อ.....	64
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกิจกรรมนักศึกษา เป็นรายข้อ.....	65
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามเพศ.....	66
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามภูมิลำเนา.....	67
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามลำดับการเกิด.....	68
11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	69
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู.....	70
13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามสภาพทางครอบครัว.....	71
14 การเปรียบเทียบการปรับตัว จำแนกตามเพศ.....	72
15 การเปรียบเทียบการปรับตัว จำแนกตามภูมิลำเนา.....	72
16 การเปรียบเทียบการปรับตัว จำแนกตามลำดับการเกิด.....	73
17 การเปรียบเทียบการปรับตัว จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	74
18 การเปรียบเทียบการปรับตัว จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู.....	75
19 การเปรียบเทียบการปรับตัว จำแนกตามสภาพครอบครัว.....	76
20 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปรับตัว จากแบบสอบถามปลายเปิด.....	77

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกอยู่ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ยุคแห่งการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาระบบต่างๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา การดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ จึงทำให้แต่ละประเทศต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องต่อสังคมโลก เพื่อมุ่งสู่การแข่งขันและการพัฒนาประเทศของตนให้ทัดเทียมกับประเทศต่างๆ ในโลกยุคนี้ (วรภัทร์ ภูเจริญ . 2543: 8) ซึ่งผู้ที่ดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีความสามารถในการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา บุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวก็จะสามารถดำเนินชีวิตไปสู่จุดหมายได้อย่างประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องรู้จักการปรับตัวเพื่อบรรเทาความเครียด ความคับข้องใจให้เบาบางลง เพื่อที่จะช่วยรักษาคุณภาพแห่งชีวิตไว้ให้ได้ ความสามารถในการปรับตัวจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน (นิภา นิธยาน . 2530: 9-10) สอดคล้องกับ ธรรมนูญรื้อฟื้นแสงสว่าง (2545: 1) กล่าวว่า การปรับตัวมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกคน ด้วยเหตุที่มนุษย์ทุกคนไม่สามารถตอบสนองความต้องการทุกอย่างของตนเองได้ ความรู้สึกขัดแย้ง ผิดหวัง สับสน ว้าวุ่นใจและความเครียดจากการเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในชีวิตจริง การปรับตัวจะช่วยบรรเทาความยุ่งยากทางใจให้เบาบางลงจนสามารถรักษาคุณภาพชีวิตได้

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น เป็นช่วงวัยของผู้เรียนหรือนักศึกษาจะพบกับความเปลี่ยนแปลงของชีวิต ตั้งแต่ด้าน การเรียน การดำเนินชีวิต เทคโนโลยี นอกจากนี้สภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่ล้อมรอบตัวนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจครอบครัว และกลุ่มเพื่อน รวมทั้งความสัมพันธ์ส่วนตัวกับบุคคลระดับต่างๆ และความคาดหวังในตนเอง ครอบครัวและจากบุคคลอื่นๆ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีส่วนให้นักศึกษาเกิดความเครียด ความกังวลใจ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันมุ่งพัฒนาผู้เรียนในลักษณะองค์รวม ให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมในทุกระดับชั้น มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองตามศักยภาพของเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหา สามารถปรับตัวให้อยู่ในสภาพปกติและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถที่จะเผชิญปัญหา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ . 2546 : 122) การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนาประเทศทั้งด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ การสร้างสรรค์และการเผยแพร่ความรู้ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ

สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของประเทศในประชาคมโลก (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ . 2543: 3) ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2540: 239) กล่าวว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17 – 19 ปี เป็นวัยที่อยู่ในกลุ่มของเพื่อน (Peer Group) เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว คือเปลี่ยนจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เป็นช่วงเปลี่ยนวัย ชีวิต สังคม อารมณ์ จิตใจ ค่านิยม เจตคติและสติปัญญา ในด้านอารมณ์ จะมีการเปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย มีความวิตกกังวล มีอารมณ์รุนแรง กลัวโดยไม่เหตุผลมักจะชอบหรือหนีถือคนเก่ง และต่อต้านผู้ใหญ่ จึงทำให้ถูกชักจูงได้ง่าย โดยบางครั้งก็มีเหตุผลแต่ ยังขาดประสบการณ์ทำให้ความสำเร็จในการทำงานไม่ดีเท่าที่ควรสอดคล้องกับ กรรณิกา พิริยะจิตรา .(2547: 1) ซึ่งในแต่ละปีจะมีนักศึกษาที่สอบผ่านเข้ามา ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก ที่มีปัญหาในเรื่องปรับตัวให้เข้ากับระบบการศึกษาและการปรับตัวเข้ากับเพื่อน การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูงซึ่งวิชาที่เรียนมีเนื้อหาสาระยุ่งยากซับซ้อนมาก นักศึกษาจะต้องใช้สติปัญญา กำลังกาย กำลังใจ และสมาธิในการศึกษาเล่าเรียนมาก ซึ่งหากนักศึกษามีปัญหาด้านใด ด้านหนึ่งอาจทำให้ผลการศึกษาดำเนินไปไม่ผ่าน อาจทำให้ นักศึกษาถูกคัดชื่อออกจากสถานศึกษา สอดคล้องกับ วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2543: 7) กล่าวว่านักศึกษาจะพบเพื่อนใหม่ ที่มีความแตกต่างกันทั้งการอบรมเลี้ยงดู บุคลิกภาพ อุปนิสัย สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน ได้แก่ อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนูปกรณ์ โรงอาหาร สนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการและสวัสดิการต่างๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้ นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน มีความสะดวกและปลอดภัย รวมทั้งการร่วมกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมต่างๆ การแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และการเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ดังกล่าว นักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะเกิด ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ ความวิตกกังวลและความเครียด ความรู้สึกเหล่านี้หากไม่ได้รับการแก้ไขจะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต ดังนั้นหากนิสิตนักศึกษามีความพยายามตั้งใจศึกษาและพยายามปรับตัว ให้เข้ากับลักษณะ การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา นั้น จะก่อให้เกิดการเรียนที่มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

วรรณิณ อักษร (2545: 30) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การที่นิสิตนักศึกษาจะสามารถดำรงชีวิตในสถาบันการศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นโดยตลอดนั้นคงเป็นไปได้ยาก เพราะนิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลในสังคมย่อมหนีไม่พ้นที่จะต้องเผชิญกับสภาวะแวดล้อมในสังคมเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษาไม่ว่าจะเป็นสภาพการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสภาพการดำรงชีวิตในหอพักหรือทำกิจกรรม อาจจะประสบกับปัญหามากมายแตกต่างกันไปหากไม่สามารถ

แก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้ ผลกระทบที่ตามมาอาจทำให้บางรายต้องพ้นสภาพหรือต้องลาออกโดยไม่ล่ำ รั้การศึษา ได้ตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 7) ที่ให้ความคิดเห็นการปรับตัวของนักศึกษาว่านิสิตนักศึกษาจำเ็นจะต้องศึษาและเข้าใจสภาพของนักศึกษาเพื่อให้ลดความกังวลและความเครียดลง โดยเฉพาะ นิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งใหม่ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อมวิธีการศึษา เพื่อนและอาจารย์ นิสิตนักศึกษาจะประสบความว้าเหว่ สับสน และความเครียดมากเนื่องจากจดบรรยายไม่เป็น ไม่รู้จักวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสถานการณ์การศึษาใหม่ที่แตกต่างจากสภาพมัธยมนั้น มีผลทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดความคับซึ่ องใจ ประจวบกับการไม่เคยชินกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีพอ ไม่สามารถยึ่ใครเป็นที่พึ่งเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนหรือการปรับตัว

การศึษาในระดับอุดมศึษา จึงเป็นการศึษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนาประเทศทั้งด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ การสร้างสรรค์และการเผยแพร่ความรู้ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของประเทศในประชาคมโลก (สำนักงานปลัดกระทรวงศึษาธิการ . 2543: 3) การจัดการศึษาในสถาบันอุดมศึษา จึงมีบุคลากรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษาจำเ็นต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของนิสิตนักศึกษา ซึ่งเปรียบเหมือนวัตถุดิบที่เป็นปัจจัยสำคัญอัน่งซึ่งถึงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตบัณฑิตของสถาบัน ประกอบ คู่ปรัตน์ . (2530: 209) ซึ่งหากผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษา ไม่พยายามที่จะทำความเข้าใจ และไม่พยายามที่จะเรียนรู้และพยายามที่จะปรับตัวถึง ความแตกต่างหรือ ข้อจำกัดบางประการได้ อาจทำให้องค์ประกอบสำคัญทั้ง 3 ฝ่าย ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้ได้

ในประเทศไทยมีสถาบันอุดมศึษาชั้นนำหลายแห่งที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถสามารถนำมาประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง และพัฒนา สังคมตลอดจนประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานา อารยะประเทศได้ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งหนึ่งที่มีความนิยมจากนักเรียนทั่วประเทศในการ แข่งขันสอบคัดเลือก เข้าศึษาต่อในระดับชั้นอุดมศึษา ซึ่ง มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ตั้งอยู่บริเวณใจกลางเมืองหลวงของประเทศไทย แวดล้อมไปด้วยสถานที่สำคัญ ทั้งทางประวัติศาสตร์ สังคม การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และ วัฒนธรรม และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ นอกจากนั้นภายในมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ประกอบไปด้วยคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะมัณฑนศิลป์ และคณะโบราณคดี

คณะโบราณคดีได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2498 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตนักโบราณคดีและครูอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงานด้านโบราณคดี โดยมี 6 สาขาวิชาเอก เป็นหลักสูตร 4 ปี ปัจจุบัน คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร มีนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนในปีการศึกษา 2557 ทั้งหมด 259 คน (คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร . 2557: ออนไลน์) ซึ่งมีนักศึกษาทั้งเพศชาย เพศหญิงและนักศึกษาข้ามเพศ ซึ่งอาจทำให้นักศึกษาที่มาจากโรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนหญิงล้วน ไม่คุ้นเคยและไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนหรือสังคมกลุ่มเพื่อนได้ นอกจากนั้นคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีทั้งผู้เรียนที่มาจากต่างจังหวัดและอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และเนื่องจากบริเวณมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีพื้นที่จำกัดไม่สามารถขยายพื้นที่ได้มหาวิทยาลัยจึง ไม่มีบริการหอพักนิสิต นักศึกษา นิสิตนักศึกษาที่มาจากต่าง จังหวัดจึงต้องเข้าพักตามหอพักเอกชนซึ่งมีบริการในรอบๆ บริเวณนั้น ซึ่งอาจจะทำให้นักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สภาพสังคม วัฒนธรรม การจราจร อาหารการกิน รวมไปถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมนั้น อีกทั้งคณะโบราณคดีมีวิธีการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในคณะโบราณคดี แบบ 3 วิธี คือ 1). การคัดเลือกโดยวิธีสอบตรง 2). การคัดเลือกโดยระบบแอดมิชชัน และ 3). การคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งทำให้นักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อมีพื้นฐานทางการเรียน การรับรู้ แตกต่างกัน เมื่อนักศึกษาที่มีผลการเรียนและการรับรู้ต่างกันมาเรียนด้วยกันอาจทำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนและการรับรู้ แตกต่างกัน ไม่สามารถปรับตัว เข้ากับสิ่งต่างๆ รอบตัว ได้ ประกอบกับลักษณะนิสัยของตนเอง เช่นมีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม หรือมีลักษณะนิสัยเอาแต่ใจ การเรียกร้องความสนใจ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะการปฏิบัติตนเมื่ออยู่กับพี่น้องภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา หรือจากสภาพครอบครัว เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาแก่นักศึกษาได้หากไม่ สามารถ การปรับตัว ทั้งในด้านสภาพสังคม สภาพสิ่งแวดล้อม และสภาพของการศึกษาเล่าเรียนซึ่งนักศึกษาบางคนต้องพบกับปัญหาการเข้าเรียนไม่ทันหรือขาดบรรยายไม่ทัน รวมไปถึงการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษาที่มีทั้งมหาวิทยาลัย คณะวิชา และรุ่นพี่จัด ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสับสน ท้อแท้ต่อการเรียน และการดำเนินชีวิตได้อีกด้วย (ชินาพัจน์ ศรีวิสัย. 2556: สัมภาษณ์)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาในด้านต่างๆ โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านการเรียน พบว่านักศึกษาบางคนยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนการสอนในคณะโบราณคดีได้ เนื่องจากคณะโบราณคดี มีการเรียนการสอน ทั้งแบบ บรรยาย ปฏิบัติ และการออกภาคสนาม การเรียนการสอนในบางรายวิชาที่สอนแบบบรรยายนักศึกษาไม่สามารถจดคำบรรยายทัน นอกจากนี้นักศึกษายังไม่กล้าซักถามในขณะที่มีข้อสงสัยในการเรียน โดยเฉพาะรายวิชาที่มีการเรียนรวมกันหลายคณะ (วิธาน ศรีขจรวุฒิกัตติ. 2556: สัมภาษณ์) สอดคล้องกับ ชูติพร อินทรวิสุ (2556: สัมภาษณ์) กล่าวว่า การเรียนในช่วงแรกมีปัญหาเนื่องจากยังไม่สามารถทำความเข้าใจใน

บางรายวิชาได้ อีกทั้งไม่กล้าซักถามอาจารย์เมื่อเกิดข้อสงสัยเพราะเป็นรายวิชาที่มีนักศึกษาหลายคน และไม่ทราบห้องพักอาจารย์อยู่ที่ไหน จนทำให้ความสงสัยกลายเป็นการเรียนรู้ไม่รู้เรื่อง ประภษุณีพงษ์ ส่งสัมพันธ์ (2556: สัมภาษณ์) กล่าวว่ามีการปรับตัวด้านการเรียนค่อนข้างมากเพราะเมื่อเข้ามาเรียนในชั้นปีที่ 1 เป็นวิชาที่แปลกใหม่ ไม่มีพื้นฐานความรู้ในรายวิชานั้นเท่าใดนัก จึงไม่เข้าใจและไม่กล้าซักถามอาจารย์ผู้สอน

ด้านผู้สอนพบว่านักศึกษาไม่คุ้นเคยกับอาจารย์ผู้สอนจึงทำให้ไม่กล้าซักถามอาจารย์ผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบท่องจำจึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่กระตือรือร้น และไม่เข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน (ปิติชา ชูชื่น. 2556: สัมภาษณ์) นักศึกษาไม่กล้าซักถาม เพราะมีนักศึกษาที่เรียนเป็นจำนวนมาก เมื่อไม่เข้าใจจะซักถามเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ (ณัฐพล ส่งศิริ. 2556: สัมภาษณ์) ในบางรายวิชาที่อาจารย์ผู้สอนดูจึงทำให้นักศึกษารู้สึกอึดอัด หวาดกลัวและเมื่อมีข้อสงสัยก็ไม่กล้าซักถามเนื่องจากกลัวอาจารย์ต่อว่า (พทหัส สุวรรณรัตน์. 2556: สัมภาษณ์.) ในบางรายวิชาอาจารย์ผู้สอนมีเทคนิคการสอนที่น่าเบื่อทำให้นักศึกษารู้สึกเบื่อหน่าย และง่วงนอน

ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่ามีนักศึกษาที่มีปัญหาการปรับตัวกับสังคมกลุ่มเพื่อนเพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่ต้องปรับตัว ซึ่งเพื่อนบางคนชอบอยู่คนเดียวและไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับทางมหาวิทยาลัย วสุรติโอฬาร (2556: สัมภาษณ์) สังคมในคณะโบราณคดีนั้นมีความหลากหลายมาก เพราะมีความสนใจความชอบที่ไม่เหมือนกันอีกทั้งระบบการเรียนการสอนของคณะโบราณคดีเปิดโอกาสให้นิสิตเลือกลงทะเบียนในรายวิชา ได้ตามใจชอบ ซึ่งนิสิตนักศึกษาจะต้องพบเจอเพื่อนต่างสาขาวิชาเอก และต่างระดับชั้นหากนิสิตไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ก็จะทำให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนได้ เช่นการทำรายงานกลุ่ม และการออกภาคสนามณัฐชา ศิริประภาสุนทร (2556: สัมภาษณ์) เนื่องจากเพื่อนในชั้นเรียนไม่รู้จักกันมาก่อน อีกทั้งมีความชอบที่แตกต่างกันจึงทำให้ใช้เวลาในการทำความรู้จักค่อนข้างนาน จิตราณัฐ ธนากรกิตติสุข (2556: สัมภาษณ์) กล่าวว่านักศึกษาจะต้องรับผิดชอบตัวเองมากขึ้นในทุกๆ เรื่อง ทั้งเรื่องการเรียนรู้ต้องเข้าเรียน ต้องส่งงาน จึงทำให้เคร่งเครียดกับการเรียน จนไม่สนใจเข้าร่วมสังคมในห้องเรียน

ด้านสิ่งแวดล้อม จากการสำรวจ สภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่วังเก่า จำนวน 3 วัง รวมทั้งล้อมรอบด้วยสถานที่สำคัญ และสภาพพื้นที่อาคารที่ทำการหน่วยงานและคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระที่มีอย่างจำกัดและเป็นลักษณะตึกสูงและใกล้ชิดติดกัน ทำให้เกิดความแออัด ไม่สามารถขยายพื้นที่และเพิ่มจำนวนห้องเรียน ทำให้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา พศกร ธิวโต (2556: สัมภาษณ์) การเรียนในช่วงแรกๆ มีบางรายวิชาที่ต้องไปเรียนที่ตึกอื่นทำให้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้ามาใหม่หาห้องเรียนไม่เจอ จึงทำให้เข้าเรียนช้า อีกทั้งพื้นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่ในบริเวณที่มีการจราจรติดขัด จึงทำให้นักศึกษาต้องรีบขึ้นรถ ร

เดินทาง และท้อแท้ต่อการเรียน นอกจากนี้ ธนพร ตั้งพรทวี (2556: สัมภาษณ์) ภายในอาคารคณะโบราณคดีไม่มีพื้นที่ต่อการนั่งทำรายงานเป็นกลุ่ม ไม่มีพื้นที่เพียงพอในการพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อเลิกเรียนแล้วก็แยกย้ายกันกลับทำให้ไม่สามารถทำงานกลุ่มได้ (ฉัตรดนัย ศรีนคร. 2556: สัมภาษณ์) ในห้องเรียนต่างๆมีอากาศหนาวเย็นเกินไปควรมีการปรับอุณหภูมิให้เหมาะสมเพราะในห้องเรียนถ้าอากาศหนาวเย็นเกินไปจะทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน พิรทรัพย์ วิจิตรขันธ์กร (2556: สัมภาษณ์) ภายในห้องเรียนมีแสงสว่างที่น้อยเกินไป และอากาศก็ไม่ถ่ายเทซึ่งทำให้ขาดแรงกระตุ้นในการตั้งใจเรียน อีกทั้งปัญหาด้านโสตทัศนูปกรณ์ในห้องเรียน ทำให้ไม่เกิดความต่อเนื่องในการเรียนและการฟังบรรยาย

ด้านกิจกรรมนักศึกษา ในช่วงเริ่มต้นของภาคการเรียนที่ 1 จะมีการจัดกิจกรรมนักศึกษาต่างๆเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีทั้ง มหาวิทยาลัยศิลปากรดำเนินการจัดเอง คณะโบราณคดีดำเนินการจัดเองและรุ่นพี่เป็นผู้ดำเนินการจัดเอง การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็น การปรับตัวเข้ากับกิจกรรมใหม่ รวมทั้งการปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ๆ จึงทำให้เป็นช่วงที่นักศึกษาต้องอยู่ในภาวะความกดดัน และก่อให้เกิดความเครียด อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม เช่น กิจกรรมที่มีการบังคับจิตใจ บังคับขู่เข็ญการทำกิจกรรมที่ล่อแหลมต่อการทำร้ายร่างกายและจิตใจ ก็อาจส่งผลให้นักศึกษาใหม่อยู่ในภาวะที่กดดันและเครียดได้ และที่สำคัญก็จะส่งผลต่อการเรียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาบางรายถึงกับลาออก ด้วยปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมถือว่าเป็นประการหนึ่งที่ส่งผลให้นักศึกษาวิตกกังวล นักศึกษาบางรายไม่ค่อยคุ้นเคยกับการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ปารมิตา ตั้งสกุล (2556: สัมภาษณ์) กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเพราะกิจกรรมจะทำให้ได้รู้จักเพื่อน รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เพราะถ้าหากไม่เข้าร่วมกิจกรรมก็จะมีเพื่อนและก็เป็นผลเสียเมื่อถึงเวลาที่ต้องออกภาคสนามและการทำงานกลุ่ม ธนันท์ คัจฉสุวรรณมณี (2556: สัมภาษณ์) กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากเปรียบเสมือนการเรียนในอีก 1 วิชาเพราะจะทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี กิจกรรมนักศึกษาและรู้จักวิธีการแก้ปัญหา แต่ถ้าหากไม่สามารถแบ่งเวลาได้ก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาต่อการเรียนได้ เบญญศิริ ประชาเกษม (2556: สัมภาษณ์) กิจกรรมนักศึกษาควรเป็นกิจกรรมที่ผสมผสานควบคู่ไปกับวิชาการ ในหลักสูตรด้วย เพื่อที่จะได้เป็นกิจกรรมที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ หรือการวางรากฐานความรู้ในการเรียนด้วย

ด้วยสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ ซึ่งตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาได้แก่ เพศภูมิณาลำดับที่เกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัวข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มี

ส่วนเกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติต่อนักศึกษา เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการปรับตัว รวมทั้งอาจใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ดีเรียนรู้ พัฒนานตนเองอย่างเต็มความสามารถและมีความสุขความพอใจในชีวิตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อความ ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ จำแนกตามเพศ ภูมิลำเนา ลำดับที่เกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัว

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามากขึ้น เพื่อเป็นแนวทาง ในการช่วยเหลือการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาได้ตรงกับสภาพปัญหาต่อไป
2. ได้ข้อสนเทศเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในวางแผนปรับปรุงและพัฒนาด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม
3. การปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระจะเป็นประเด็นสำคัญที่มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และตลอดจนการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยให้กับนิสิต นักศึกษา ได้อย่างเหมาะสม และช่วยให้ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับนิสิตเข้าใจนิสิตนักศึกษาได้ถูกต้อง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษา คณะโบราณคดี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 259 คน (มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2557: ออนไลน์)
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกได้ ดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 เพศ

2.1.1.1 เพศชาย

2.1.1.2 เพศหญิง

2.1.2 ภูมิลำเนา

2.1.2.1 ภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล

2.1.2.2 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่น

2.1.3 ลำดับที่เกิด

2.1.3.1 ลูกคนโต

2.1.3.2 ลูกคนกลาง

2.1.3.3 ลูกคนสุดท้อง

2.1.3.4 ลูกคนเดียว

2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1.4.1 ระดับสูง หมายถึง มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

2.1.4.2 ระดับกลาง หมายถึง มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-2.99

2.1.5 การอบรมเลี้ยงดู

2.1.5.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก

2.1.5.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2.1.5.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

2.1.6 สภาพครอบครัว

2.1.6.1 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

2.1.6.2 บิดามารดาแยกกันอยู่

2.1.6.3 บิดาและหรือมารดาเสียชีวิต

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัวของนักศึกษาคณะโบราณคดีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ประกอบด้วย ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัว หมายถึงการแสดงออกของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่พยายามจะปฏิบัติตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อรักษาความสมดุลของชีวิตเป็นผลให้เกิดความสบายใจ ประสบผลสำเร็จในการเรียน และการใช้ชีวิตเป็นนักศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการปรับตัวออกเป็น 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านการเรียนรู้ หมายถึง สามารถปรับตัวเข้ากับการเรียนการสอน มีความขยันมีสมาธิ กล้าซักถาม อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาและความรู้ในเวลาเรียน ติดตามการเรียนได้ทันเวลา มีความเอาใจใส่ในการเรียน ทุ่มเทกับการเรียน มีการเตรียมความพร้อมในการเรียน สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลาที่กำหนด

1.2 ด้านผู้สอน หมายถึง การที่นิสิตสามารถเข้าใจถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ให้ความเคารพอาจารย์ มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ได้อย่างเหมาะสม มีความสุภาพอ่อนน้อม มีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ ปรึกษาปัญหาเรื่องการเรียนและเรื่องทั่วไป กับอาจารย์ เอาใจใส่งานที่อาจารย์มอบหมาย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ รู้จักปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่อาจารย์แนะนำ รับฟังความคิดเห็น และคำติชมของอาจารย์

1.3 ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน หมายถึง สามารถ อยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อน นักศึกษาได้อย่างมีความสุข มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับเพื่อนได้ดี เคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การให้ความช่วยเหลือเพื่อน การแสดงความห่วงใยซึ่งกันและกัน การแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นให้มีความร่วมมือในการทำงาน มีความมั่นใจในตนเอง

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้เป็นอย่างดี มีความสะดวกสบายทั้งในด้านวัตถุ สื่ออุปกรณ์การเรียนต่างๆ บรรยากาศ และลักษณะบริเวณอาคาร รวมทั้งสาธารณูปโภค

1.5 ด้านกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การที่นิสิตสามารถตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่สนใจ เข้าร่วมตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การรู้จักการเป็นผู้ตามและผู้ผู้นำ ที่ดี การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เข้าใจและเห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม

2. ภูมิลำเนา หมายถึง ถิ่นที่อยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หมายถึง นักศึกษาที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในเขต กรุงเทพมหานครและ เขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม

2.2 อยู่ในจังหวัดอื่น หมายถึง นักศึกษาที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ต่างจังหวัด อื่นที่ไม่ใช่ในเขต กรุงเทพมหานครหรือเขตปริมณฑลรอบกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม

3. ลำดับที่เกิดหมายถึงลำดับที่เกิดของนักศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

3.1 ลูกคนโต คือ ลูกคนแรกของครอบครัว ไม่มีพี่มีแต่น้องภายในครอบครัว

3.2 ลูกคนกลาง คือ ลูกคนที่ มีทั้งพี่และน้องภายในครอบครัว

3.3 ลูกคนสุดท้อง คือ ลูกคนสุดท้องของครอบครัว มีแต่พี่ไม่มีน้องภายในครอบครัว

3.4 ลูกคนเดียว คือ ลูกที่ไม่มีทั้งพี่และน้องภายในครอบครัว

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับสูง หมายถึง มีเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับกลาง หมายถึง มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99

5. การอบรมเลี้ยงดูหมายถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการของนักศึกษาในเรื่องต่างๆ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

5.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก หมายถึง วิธีการ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ ความอบอุ่น และความผูกพันใกล้ชิด รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมและการยอมรับ

5.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยไม่ค่อยดูแลใส่ใจ ไม่ให้คำแนะนำ ไม่สนับสนุน หรือช่วยเหลือ

5.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าบิดามารดา ก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวของตน ยับยั้งการก้าวร้าวทำให้ตนเองรู้สึกผิดเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสม ถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดาและบิดามารดา

6. สภาพทางครอบครัว หมายถึง สภาพการสมรส และสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดา ของ นักศึกษา แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

6.1 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน หมายถึง ครอบครัวที่บิดามารดาของนักศึกษา ยังมีชีวิต อยู่อาศัยอยู่ร่วมกันและรักใคร่ปรองดองกัน

6.2 บิดามารดาแยกกันอยู่ หมายถึง ครอบครัวที่บิดามารดาของนักศึกษา ยังมีชีวิตอยู่ อาศัยอยู่ด้วยกันแต่ทะเลาะเบาะแว้งกันหรือแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกันรวมทั้งครอบครัวที่บิดามารดา แยกกันอยู่เพราะหน้าที่การงาน

6.3 บิดาและหรือมารดาเสียชีวิต หมายถึง ครอบครัวที่บิดาและหรือมารดาของนักศึกษา เสียชีวิตไปแล้วโดยที่นิตินิติอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาหรือญาติพี่น้อง

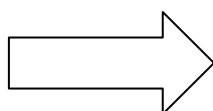
7. มหาวิทยาลัยศิลปากรหมายถึง มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ซึ่งประกอบด้วย 6 คณะวิชา คือ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะโบราณคดี คณะมัณฑนศิลป์ คณะดุริยางคศาสตร์ และวิทยาลัยนานาชาติ

8. นิสิตนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 259 คน

กรอบแนวความคิด

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
2. ภูมิลำเนา
3. ลำดับที่เกิด
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
5. การอบรมเลี้ยงดู
6. สภาพครอบครัว

ตัวแปรตาม

การปรับตัว

1. ด้านการเรียนรู้
2. ด้านผู้สอน
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
4. ด้านสิ่งแวดล้อม
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการปรับตัวในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีลำดับที่เกิดต่างกัน มีการปรับตัวในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
4. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันมีการปรับตัวในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
5. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีการปรับตัวในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
6. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีสภาพทางครอบครัวต่างกัน มีการปรับตัวในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.1 ความหมาย
 - 1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.3 สาเหตุการปรับตัว
2. การปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
 - 2.1 ด้านการเรียน
 - 2.2 ด้านผู้สอน
 - 2.3 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
 - 2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.5 ด้านกิจกรรมนักศึกษา
3. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว
 - 3.1 เพศ
 - 3.2 ภูมิฐานะ
 - 3.4 ลำดับการเกิด
 - 3.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 3.5 การอบรมเลี้ยงดู
 - 3.6 สภาพครอบครัว
4. การจัดการศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1. ความหมายและความสำคัญของการปรับตัว

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการปรับตัว ดังนี้

เฮอร์ลิค (กาญจนา คำเพราะ. 2552: 53; อ้างอิงจาก Hurlock. 1967: 348 - 390)

ได้เสนอแนวความคิดที่สอดคล้องกับลาซารัส โดยเชื่อว่าการปรับตัวมีสองลักษณะ คือ การปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) และการปรับตัวส่วนบุคคล (Personal Adjustment) การปรับตัวทาง

สังคม คือ การปรับตัวต่อแรงผลักดันภายนอก ส่วนการปรับตัวส่วนบุคคล คือ การปรับตัวต่อแรงผลักดันภายใน เฮอรัลด์ยังได้ให้ความหมายของการปรับตัวว่าเป็นความสำเร็จของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ปรับตัวให้เข้ากับบุคคลทั่วไปและกลุ่มบุคคลนั้นมีความหมายเหมือนกันในลักษณะเฉพาะบุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะเรียนรู้ทักษะทางสังคมได้ดี เช่นความสามารถในการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ทั้งที่เป็นเพื่อนและคนแปลกหน้าและจะช่วยพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อสังคมด้วย เช่นมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่น

ลาซารัส (พัชรินทร์ ชมพวิเศษ. 2550: 25; อ้างอิงจาก Lazarus. 1971: 96) ได้กล่าวว่า การปรับตัวประกอบขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการทั้งหลาย ทางจิต ซึ่งมนุษย์ใช้ในการเผชิญข้อเรียกร้องของแรงผลักดันภายนอกซึ่งหมายถึงข้อเรียกร้องอันเกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม แรงผลักดันภายในหรือแรงกระตุ้นอันเกิดจากสภาพทางสรีระภายในร่างกาย

รอย (พัชรินทร์ ชมพวิเศษ. 2550: 12; อ้างอิงจาก Roy. 1991: 6) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวว่าเป็นกระบวนการตอบสนอง ทางบวกของบุคคลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในตัว เพื่อคงไว้ซึ่งความสมดุลของร่างกาย จิตใจและสังคมโดยมีเป้าหมายของการปรับตัวเพื่อการเจริญเติบโต (Growth) การมีชีวิตอยู่รอด (Survival) การสืบพันธุ์ (Reproduction) และความรอบรู้ต่อการเอาชนะอุปสรรค (Mastery)

วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2543: 2) ได้ให้ความหมายว่าการปรับตัวหมายถึงกระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเองเมื่อต้องเผชิญกับสภาพปัญหาความอึดอัดใจความคับข้องใจ ความเครียด ความวิตกกังวลต่างๆ จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นๆ สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสภาพปัญหานั้นๆ ได้ถ้าบุคคลปรับตัวแล้วสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุขนั้น แสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตที่ดี แต่หากบุคคลปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ใจ ว่าวุ่นใจไม่สบายใจอยู่ ความรู้สึกดังกล่าวย่อมจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตไม่ดีและหากเรื้อรังรุนแรงมากขึ้น อาจทำให้เจ็บป่วยเป็นโรคประสาท หรือโรคจิตได้

ลักขณา สิริวัฒน์ (2545: 64) กล่าวว่า การปรับตัวคือ การที่บุคคลสามารถสร้างหรือขัดเกลาพฤติกรรมให้เข้ากับแบบแผนของสังคม หรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นเป็นผลของความพยายาม ของบุคคลที่จะปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเองไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวแล้วและอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ อย่างมีความสุขแสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี

สรุปได้ว่าการปรับตัว หมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะปรับหรือเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความต้องการพฤติกรรมของตนเองมีวิธีการปฏิบัติในการรับรู้เผชิญภาวะเหตุการณ์การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งปัญหาจากภายในตนเองและสภาพแวดล้อม หากบุคคลใดสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ก็จะไม่มีความวิตกกังวล สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

2.1 ทฤษฎีการปรับตัวของรอย

รอย (ศุภลักษณ์ เงินบำรุง. 2546: 12-13; อ้างอิงจาก Roy. 1991: 7-12) ได้เสนอว่าการปรับตัวของบุคคลว่าเป็นพฤติกรรม การตอบสนองของบุคคล เมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก เพื่อคงไว้ซึ่งสภาพสมดุลของร่างกายจิตใจ และสังคม เป็นผลให้เกิดภาวะสุขภาพที่ดีขึ้นซึ่งรอยได้ประยุกต์ทฤษฎีระบบมาใช้ ซึ่งประกอบด้วยสิ่งนำเข้า (Inputs) กระบวนการควบคุม (Control Processes) สิ่งนำออก (Outputs) กระบวนการย้อนกลับ (Feedback Processes) ซึ่งสิ่งนำเข้า หมายถึง สิ่งเร้า (Stimuli) และระดับของการปรับตัว (Adaptive Level) โดยอธิบายดังนี้

ก. สิ่งเร้า (Stimuli) หมายถึง สิ่งที่จะกระตุ้นการปรับตัวของบุคคล ซึ่งมีทั้งสิ่งเร้าภายนอกและสิ่งเร้าภายใน โดยสิ่งเร้าภายนอกมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ส่วนสิ่งเร้าภายในมาจากในตัวบุคคล ซึ่งอาจเป็นสิ่งเร้าทางกายภาพ สรีระภาพจิตสังคม

ข. ระดับการปรับตัว (Adaptation Level) หมายถึงระดับหรือขอบเขตที่แสดงความสามารถในการตอบสนอง ทางบวกต่อสถานการณ์หนึ่ง ถ้าสิ่งเร้าอยู่ในขอบเขตของระดับความสามารถของการปรับตัว บุคคลจะมีการตอบสนองใน ทางบวกหรือเกิดพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นอยู่นอกขอบเขตแล้วบุคคลจะตอบสนองใน ทางลบหรือมีพฤติกรรมปรับตัวที่ไม่เหมาะสม เมื่อเกิดสิ่งนำเข้า คือ สิ่งเร้า และก่อให้เกิดระดับการปรับตัวขึ้นแล้ว บุคคลจะมีกระบวนการควบคุมสิ่งเร้าเกิดขึ้นเรียกว่า “กลไกการเผชิญความเครียด” (Coping Mechanism) ซึ่งรอยได้จำแนกออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบการควบคุม (Regulator Subsystem) หมายถึงการตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ อันเป็นผลมา จากการ ทำงานร่วมกันระหว่างระบบประสาท สารเคมี และต่อมไร้ท่อ เมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามาในระบบควบคุม ระบบประสาทจะรับและส่งผ่านความรู้สึกไปกระตุ้นการ ทำงานของสารเคมีและระบบต่อมไร้ท่อ เพื่อที่จะควบคุมการ ทำงานของระบบต่างๆ ภายในร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล อีกระบบ คือ ระบบการรับรู้ (Cognator Subsystem) หมายถึงการตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยผ่านกระบวนการ 4 อย่าง คือ การรับข้อมูล การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการตอบสนองทางอารมณ์ ซึ่งตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมปรับตัว 4 ด้าน ได้แก่

1) การปรับตัวด้านร่างกาย (Physiological Mode) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ ทางด้านร่างกายและสารเคมีที่เกี่ยวข้องกันในเรื่องการทำหน้าที่และกิจกรรมของระบบอวัยวะโดยจะเป็นการทำงานของเซลล์ เนื้อเยื่ออวัยวะ และระบบต่างๆ ในร่างกายของบุคคลเป็นการปรับตัวเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงด้านร่างกาย (Physiologic Integrity) ได้แก่ อากาศน้ำ อาหาร การออกกำลังกายและการพักผ่อน การขับถ่าย การควบคุมภาวะสมดุลของร่างกาย ยังรวมถึงการทำหน้าที่ของกลไก การควบคุม คือ การรับรู้ความรู้สึก สารน้ำและอิเล็กโตรไลต์ การทำหน้าที่ของระบบประสาทและการทำหน้าที่ของระบบต่อมไร้ท่อ เป้าหมายสูงสุดเป็น การปรับตัวเพื่อเข้าสู่สมดุลของร่างกายการประเมินพฤติกรรมปรับตัวด้านร่างกายเป็นการประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความ ต้องการพื้นฐานด้านร่างกายสามารถประเมินได้จากการสังเกต การวัด การตรวจร่างกาย การตรวจพิเศษ การสัมภาษณ์ และการรายงานด้วยตนเอง

2) การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-concept Mode) นอกเหนือการปรับตัวเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการทางด้านร่างกาย มนุษย์จำเป็นต้องมีความมั่นคง ทางด้านจิตใจและสิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการคงไว้ซึ่งความมั่นคง ทางจิตใจ คือความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับตนเองอันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ตลอดจนการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น ในทางจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นผลจากความนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่น และมองเห็นคุณค่าแห่งตนจะมีการปรับตัวต่อภาวะการณ์กดดันต่าง ๆ ที่ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ

3) การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role function mode) เป็นการปรับตัวเพื่อตอบสนองทางด้านความมั่นคงหรือได้รับการยอมรับในสังคม (Social integrity) เป็นการกระทำหน้าที่ตามความคาดหวังของสังคม เน้นบทบาทตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรม ของบุคคลในสถานการณ์หนึ่งๆ โดยบุคคลจะต้องปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ตามที่สังคมคาดหวังไว้อย่างเหมาะสม หากไม่สามารถปรับตัวในด้านบทบาทหน้าที่ได้ จะเกิดปัญหา คือการไม่สามารถแสดงบทบาทใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ineffective role transition) การแสดงบทบาทไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง (Role distance) ความขัดแย้งในบทบาท (Role conflict) และความล้มเหลวในบทบาท (Role failure)

4) การปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน (Interdependence mode) เป็นการปรับตัวเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคมเช่นกัน เป็นการตอบสนองต่อความต้องการที่จะมี สัมพันธภาพระหว่างบุคคลการให้ได้รับความรัก ความห่วงใย ก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย หากปฏิบัติตัวหรือปรับตัวไม่เหมาะสมจะเกิดการพึ่งพาผู้อื่นไม่เหมาะสม (Dysfunction dependence) และการพึ่งพาตนเองไม่เหมาะสม (Dysfunction independence) แต่โดยปกติแล้วบุคคลจะ พยายามพึ่งพาตนเองและผู้อื่นภายในขอบเขตที่เหมาะสมและสังคมยอมรับ มีการรับและให้ความเอาใจใส่ดูแลพึ่งพาอย่างสม่ำเสมอ มีปฏิสัมพันธ์และการอยู่คนเดียวอย่างเหมาะสม ซึ่งถือว่าการปรับตัวด้านนี้ มีความเหมาะสม ซึ่งรอย แบ่งการประเมินออกได้ ดังนี้

4.1) บุคคลสำคัญ (Significant other) เป็นการประเมินความรู้สึก ความผูกพัน สัมพันธภาพ และการช่วยเหลือกันระหว่างผู้รับบริการกับบุคคลที่มีความหมายต่อชีวิต

4.2) ระบบสนับสนุน (Supporting system) ประเมินความรู้สึก ความผูกพัน การช่วยเหลือระหว่างผู้รับบริการกับครอบครัว เครือญาติ เพื่อนร่วมงาน

2.2 ทฤษฎีการปรับตัวของทฤษฎีของซัลลิแวน (Sullivan)

ซัลลิแวน (นพมาศ ธีรเวคิน. 2542: 53; อ้างอิงจาก Sullivan. n.d.) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้ให้ความเห็นว่าบุคคลที่จะมีสุขภาพจิตดีนั้น คือ บุคคลที่เข้าใจตนเองเข้าใจบุคคลอื่นๆ และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นๆ เหล่านั้น ซัลลิแวน เน้นเรื่องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Situations) ว่าการแสดงศักยภาพของบุคคลที่ได้แสดงออกมาเต็มที่นั้นขึ้นอยู่กับพัฒนาการในวัยเด็กเพราะคนที่พัฒนาการในวัยเด็กดีนั้นย่อมได้เปรียบกว่าเมื่ออุปสรรคในสังคมได้ดีกว่าและนั่นก็หมายถึงว่า สามารถแสดงศักยภาพได้ดีกว่าโดยไม่ต้องมีแต่ปกป้องตนเองเพื่อไม่ให้ร้อนใจเพราะขาดความเชื่อมั่นและมีปัญหาในใจ ดังนั้นการปรับตัว ทางสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดคือพัฒนาการในวัยเด็กที่สมบูรณ์ การเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นในสังคมเพื่อทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมไม่ติดขัด

ฮาวิกเฮริสท์ (ธัญมาศ วงศ์สิงห์. 2547: 10; อ้างอิงจาก Havighurst. 1953: 94) พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการเรียนรู้ตามขั้นพัฒนาของชีวิต เขามีความเห็นว่าการพัฒนาของชีวิตในแต่ละวัยนั้น บุคคลมีงานประจำวัยหรืองานประจำขั้นที่ต้องเรียนรู้ควบคู่กันไป ถ้าบุคคลสามารถพัฒนางานประจำวัยได้สำเร็จก็จะเป็นบุคคลที่มีความสุขและสามารถพัฒนางาน ประจำวัยในขั้นต่อไปได้อย่างสำเร็จด้วย ในทางตรงกันข้ามงานในช่วงวัยใดไม่ประสบผลสำเร็จ จะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความสุข และพัฒนางานประจำวัยในช่วงต่อไปได้ยากลำบาก ดังนั้นบุคคลที่มีการปรับตัวได้ ในทัศนะของฮาวิกเฮริสท์จึงหมายถึงบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนางานประจำวัยให้ผ่านพ้นได้ด้วยดี

โรเจอร์ส (จุมนินต์ สลัดทุกข์. 2543: 16; อ้างอิงจาก Rogers. 1991: 108) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตนและทฤษฎีให้คำปรึกษาแบบผู้รับ คำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง ได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเอง โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆ รอบตัวซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผลจากการมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดตัวเรา (Self) หรือ “โครงสร้างของตน” ขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกลักษณะ ความสามารถของตน บทบาทต่างๆ ของตนในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทัศนคติและค่านิยมต่างๆ ของตัวเรา ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิภาพของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและ

รู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด บุคคลที่ปรับตัวได้ คือบุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน จะมีการรับรู้และความคิดเกี่ยวกับตนเองใน ทางบวก ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเป็นไปในทางลบ

2.3 ทฤษฎีการปรับตัวของอีริคสัน (Ericson) ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันต์ (2524: 10 - 12) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีการปรับตัวของอีริคสัน (Ericson) ว่าสิ่งมีชีวิตมีความสำคัญที่สุดในการปรับตัว คือความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องแวดล้อมนั้นๆ ครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางพื้นฐานทางจิต ใจให้บุคคลตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นมา ความจำเป็นที่จะต้อง ปรับตัวของบุคคลเนื่องจาก ความเปลี่ยนแปลงทาง ด้านร่างกาย ทางความรู้ ความสามารถและการเปลี่ยนทางสังคม การที่บุคคลจะปรับตัวได้ ดีเพียงใดนั้น อยู่ที่ความสัมพันธ์ของบุคคลนั้นที่มีต่อผู้แวดล้อม ตนเอง อีกทั้งความสามารถในการปรับตัวได้ดียิ่งขึ้นก่อนจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวในขั้นต่อไปด้วย นอกจากนี้ ทฤษฎีของอีริคสันยังกล่าวถึงเด็กต้องปรับตัวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระและสังคม ประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดูทางครอบครัวและ พื้นฐานทางจิตใจแต่เดิมของเด็ก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการความสามารถในการปรับตัวของบุคคลในแต่ละอายุ

สรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่ตอบสนองของบุคคลเมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดจากความต้องการภายในตนเอง และสภาพแวดล้อม รอบตัวหรือ บุคคลอื่นๆ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีระดับการปรับตัวแตกต่างกัน บุคคลที่มีการปรับตัวได้รวดเร็วจะมีการรับรู้ การยอมรับและความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก สามารถจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว

ได้มีผู้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว ดังนี้

กันยา สุวรรณแสง (2544: 24) ได้สรุปสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวว่าเกิดจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) แรงขับและความต้องการ (Drive and Needs) ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตของบุคคลมีความต้องการเป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการ ทางกาย และความต้องการ ทางจิตใจความต้องการทั้งสองอย่างนี้ทำให้เกิดแรงขับให้มนุษย์ดิ้นรนแสวงหา เพื่อตอบสนองความ อยากรของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถสนองความต้องการได้ ร่างกายจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาในรูปแบบต่างๆ เพื่อคลายความกระวนกระวาย ซึ่งการแสดงพฤติกรรมเหล่านี้เรียกว่า “การปรับตัว”

2) แรงกระตุ้นจากสังคม ทั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมอย่างรวดเร็วหรือจากการที่มีสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาการปรับตัวให้ทันตามภาวะสังคมที่เปลี่ยนไปเช่น การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุ เป็นต้น อันอาจก่อให้เกิดปัญหาความคับข้องใจ ซึ่งต้องอาศัยการปรับตัวด้วยวิธีการต่างๆ

3) เจตคติความสนใจ เมื่อจุดมุ่งหมายของชีวิตเปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องปรับพฤติกรรมเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายด้วยเช่นกัน

จากแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวที่กล่าวมาทำให้ทราบว่า การปรับตัวของบุคคล เป็นการแสดงพฤติกรรมการตอบสนองเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านสังคม ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจตนเอง รู้จักแก้ปัญหาอย่างมีทิศทางและให้เหตุผล ยอมรับความเป็นจริง มีความรู้สึกต่อตนเองในทางบวก เพื่อให้บุคคลนั้นมีภาวะสุขภาพที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติสุข บุคคลที่สามารถเข้าใจสาเหตุของความยุ่งยากในการปรับตัวของตนได้ ก็ย่อมจะเลือกวิธีการขอรับคำแนะนำและฝึกที่จะมีความสัมพันธ์ที่ดี กับบุคคลอื่นได้ง่ายขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น มีบุคลิกลักษณะเป็นผู้นำ ซึ่งการที่บุคคลจะมีลักษณะที่ดีดังกล่าวได้นั้น เขาจะต้องยอมรับคนอื่น ๆ อย่างที่เป็นจริงมากขึ้น และสามารถจะเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการแสดงพฤติกรรมมากขึ้นด้วย

ลักขณา สริวัฒน์ (2545: 65) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าเกิดจาก

1) การเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ในวัยเยาว์มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ เพราะการเรียนรู้จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการฝึกหัดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาบางอย่าง ทำให้บุคคลต้องเผชิญหน้าพร้อมทั้งพยายามที่จะตอบสนองการกระทำที่ประสบผลสำเร็จก็จะนำมาซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับความต้องการตอบสนองลดน้อยลง

2) ความต้องการ ความต้องการของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีขอบเขตที่แน่นอนและไม่มีที่สิ้นสุด การดำเนินชีวิตของบุคคลล้วนแต่เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการหรือความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในบางโอกาสจะมีความเป็นไปได้ยากเพราะเหตุที่ยังไม่มีปัจจัยอื่นๆ มาเกี่ยวข้องและขัดขวางความต้องการนั้นๆ ด้วยเหตุนี้บุคคลจึงมีความจำเป็นที่จะประสานระหว่างความต้องการของตนกับสิ่งแวดล้อมให้มีแนว ทางออกที่เหมาะสมที่สุดหรือแนว ทาง ในการปรับตัวที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางในการปรับตัวของบุคคลอีกด้วย

วรารักษ์ ตรีภูมสุทธ (2545: 4) สรุปถึงสาเหตุของการปรับตัวว่า มนุษย์ต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของชีวิตและเพื่อความสุขและราบรื่นในชีวิตมนุษย์ โดยมีเหตุผลสำคัญดังนี้

1) เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ตลอดชั่วชีวิตของบุคคลหนึ่งๆ ย่อมผ่านช่วงชีวิตมากมาย พบกับความเปลี่ยนแปลงทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิเป็นตัวอ่อนอยู่ในครรภ์ มารดา เจริญเติบโตมาเป็น ทำรกอยู่ในครรภ์มารดาต่อมาคลอดเป็น

ทำรกแรกเกิดและเติบโตมาจนถึงทุกวันนี้ เราทุกคนต้องพบกับสภาพความเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด ซึ่งทุกคนต้องปรับตัวเพื่อจะอยู่รอดให้ได้ในแต่ละช่วงชีวิต เช่นเมื่อทำรกแรกเกิดก็ดูดนมมารดาเพียงอย่างเดียว เมื่อโตขึ้นสักหน่อยราวๆ 3 เดือน มารดาก็เริ่มจะให้อาหารอื่นทดแทน ลักษณะการปรับตัวเช่นนี้เหตุผล คือความจำเป็นต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเรา “เพื่อความอยู่รอดของชีวิต”

2) เพื่อความสุขหากมีคำถามว่าความสุขคืออะไร ความสุข คือ การไม่มี ความทุกข์ ความทุกข์ คือ การไม่มีความสุข การปรับตัวช่วยให้เรามีความสุขได้อย่างไร การปรับตัวช่วยให้เรายอมรับสภาพการณ์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วพยายามหาวิธีการแก้ไขจัดปัดเป่าปัญหาหรือสภาพที่ค่อนข้างเลวร้ายหรือสภาพการณ์ที่เลวร้ายมากๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเรา ให้บรรเทาเบาบางลง ซึ่งอาจจะพยายามแก้ไขด้วยตนเองหรือมีการแสวงหาบุคคลอื่นมาช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้ สุดท้ายเมื่อปัญหาคเล็ดคลาย มีการแก้ไขแล้ว ความคิดความรู้สึกของเราก็จะดีขึ้น ผ่อนคลายความตึงเครียดลงไปเมื่อความทุกข์หาย ความสุขสบายใจย่อมเกิดขึ้น

โรเจอร์ (อริพินท์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ์. 2532: 8; อ้างอิงจาก Rogers. 1974) กล่าวถึงลักษณะการปรับตัวที่ดี คือการที่บุคคลสามารถเข้าใจตนเองหรือเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธ์ภาพที่มีต่อบุคคลอื่นก็จะทำให้ไม่มีความตึงเครียดซึ่งเป็นลักษณะที่แสดงถึงการปรับตัวที่ดีทางจิตวิทยา

วอร์เชล และโกทาโล (ฉันทิพย์ ปิเลย์. 2545: 20 – 21; อ้างอิงจาก Worchel; & Goethalo. 1985: 3) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นสิ่งที่บุคคลจะต้องปฏิบัติอยู่เสมอในการ แก้ปัญหา ซึ่งอาจจะเกิดจากตัวเอง สิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บุคคลที่ปรับตัวได้ดี คือบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการรู้จักและยอมรับตนเองเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการปรับตัว และการปรับตัว เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ คือ การเรียนรู้และการเข้าใจตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม การใช้ความเข้าใจตนเองเพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงให้กับตนเอง การใช้ความสามารถของตนเองเพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและโชคชะตาของตนเองเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของตนเอง ความไวต่อความรู้ความต้องการ และความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือและใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การปรับตัวของบุคคลมีสาเหตุมาจากตัวเองและสิ่งแวดล้อม ที่จะสนองตอบความต้องการเบื้องต้นของตนเองได้แก่ ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการทางจิตใจ ความต้องการทางสังคม ซึ่งการตอบสนองความต้องการนั้น ในบางครั้งก็ได้ รับความตอบสนองความต้องการบุคคลก็จะมีความสุข ความสบายใจ แต่ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเองแล้วนั้นก็ส่งผลให้บุคคลเกิดความทุกข์ ความเครียด ความกังวลใจ และเมื่อมีปัญหาบุคคลก็จะใช้วิธีการปรับตัวด้านต่างๆ เข้ามาแก้ปัญหา เพื่อเป็นการผ่อนคลายสภาวะของจิตใจ

การปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

การที่นิสิตนักศึกษาเข้ามาใช้ชีวิตใหม่ในรั้วมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องแปลกใหม่ที่ทุกคนจะต้องมีการปรับตัว เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต ศึกษาเล่าเรียนให้ประสบความสำเร็จตามเป้า หมายของตนได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ทุกคนจะต้องมีแนว ทางในการปฏิบัติตน ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึง การปรับตัวของนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

วรรณิ ลิ้มอักษร (2545: 31) ได้อธิบายว่าการใช้ชีวิตเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จนสามารถจบการศึกษาตามความต้องการไม่ ใช่ว่าเรื่องง่ายไม่ใช่ว่าเรื่องสนุก หนทางของความสำเร็จ การเรียนการสอน การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมกับ สถานภาพของตน ทุ่มเทให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ แต่ต้องไม่ลืมการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ในมหาวิทยาลัยสร้างวินัยให้ตนเองจงใจตนเองได้ แม้ล้มเหลวก็มีความเข้มแข็งพอที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้ใหม่ การประสบความสำเร็จในการเรียนยังไม่ใช่ว่าความสำเร็จในชีวิต เพิ่งออกจากจุดสตาร์ทเท่านั้นเอง หนทางข้างหน้ายังอีกไกลมาก อย่างไรก็ตาม ความสุข ความสำเร็จจาก การใช้ชีวิตและการเรียน ในมหาวิทยาลัยก็เป็นพื้นฐานไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ระดับหนึ่งแล้ว

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537: 84) สรุปถึงปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ของประเทศไทยว่า ระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษานั้นแตกต่างกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งนักศึกษาขาดทักษะในการเรียนเช่น การจดคำบรรยายการค้นคว้าและ การศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่งเวลาเพื่อการศึกษาเล่าเรียนที่ถูกต้องจึง ทำให้นักศึกษาเกิด ปัญหาในการปรับตัวนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนที่ไม่เหมาะสมจะมีปัญหามากในการ ปรับตัวในด้านการเรียน นอกจากนี้การที่นักศึกษาเปลี่ยนสภาพจากนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาย่อมพบปัญหาในด้านต่างๆ มากมาย ปัญหาของนักศึกษาแบ่งออกได้ ดังนี้

1. ปัญหาการเลือกสาขาวิชา เนื่องจากการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศไทยยังมีน้อยมาก นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่ว วนใหญ่จึงยังไม่รู้จักตนเอง พอยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและตลาดแรงงานที่พอเพียงจึง ทำให้ไม่สามารถเลือกสอบเข้าศึกษา ในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับความสามารถความถนัดของตนเอง เมื่อได้ศึกษาเล่าเรียนไปแล้วกับพบว่า ตนเองไม่ชอบหรือไม่มีความถนัดในการศึกษาในสาขาวิชานั้น จึงทำให้มีปัญหาในการศึกษาเล่าเรียน นักศึกษาบางคนอาจมีความสามารถในการศึกษาวิชานั้นๆ แต่ก็อาจไม่ชอบอาชีพในสาขาวิชานั้น จึงทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการศึกษาเล่าเรียน ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ

2. ปัญหาการปรับตัว ปัญหาแรกที่นักศึกษาสวนมากประสบ คือ ปัญหาการปรับตัว เข้ากับระบบงานของสถาบันอุดมศึกษาและสภาพแวดล้อมใหม่ ระบบงานที่มักจะทำให้เกิดปัญหากับ นักศึกษาคือ ระบบการลงทะเบียนเรียนวิชาต่างๆ ระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา ก็มักจะแตกต่างกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาเป็นจำนวนมากยังขาด

ทักษะในการเรียนเช่น การจดคำบรรยาย การค้นคว้าและศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่งเวลาเพื่อการศึกษาเล่าเรียนที่ถูกต้อง นักศึกษาต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ นอกจากนั้น สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังมีระบบการประชุมเพื่อซ่อมเพลงเชียร์และการต้อนรับน้องใหม่ที่ นักศึกษารุ่นพี่ใช้การบังคับขู่เข็ญนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรงเช่น การขู่ตะคอก การบังคับให้วิ่ง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหากับนักศึกษาใหม่ทั้ง ทางด้านสุขภาพร่างกาย ปัญหาสุขภาพจิตและปัญหา การศึกษาเล่าเรียนจึงทำให้นักศึกษาใหม่มีปัญหาในการปรับตัวยิ่งขึ้น

3. ปัญหาด้านที่พักอาศัย สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีหอพักให้นักศึกษาบาง สถาบันที่มีหอพักให้นักศึกษาพักอาศัยก็มีหอพักจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาต้องอยู่กันอย่างเบียดเสียดยัดเยียด ด ปัญหาด้านที่พักอาศัยของนักศึกษาจึงมีแทบทุก สถาบัน โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา เอกชนจะมีหอพักให้นักศึกษาน้อยมาก นักศึกษาส่วนใหญ่จึง ต้องพักอาศัยภายนอกสถาบันจึงทำให้ขาดบรรยากาศการใช้ชีวิตในสถาบันซึ่งเป็นบรรยากาศที่ช่วยใน ด้านการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษาเป็นอย่างดีและการที่นักศึกษาอาศัยภายนอกสถาบัน ก่อให้เกิดปัญหาด้านสวัสดิภาพของนัก ศึกษาและปัญหาอื่นๆ อีกหลายประการ เช่นต้องเสียเวลา เดินทางมากต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวกับสุขภาพที่เกิดจากมลภาวะ

4. ปัญหาที่เกี่ยวกับครอบครัว นักศึกษาเป็นจำ นวนมากมีความวิตกกังวลใจกับ ปัญหาของครอบครัวทางบ้าน ซึ่งมีหลายประการด้วยกัน บางครอบครัวอาจมีปัญหาด้านเศรษฐกิจบาง ครอบครัวอาจมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่าง นักศึกษากับบิดามารดา บางครอบครัวมีปัญหาการเจ็บป่วยของบิดามารดาถึงขั้นเสียชีวิตก็ย่อมเกิด ปัญหาขึ้นกับนักศึกษา ทั้งทางด้านความรู้สึกเสียใจและด้านการเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้วย

5. ปัญหาด้านสุขภาพ โดยทั่วไปนักศึกษาซึ่งเป็นคนวัยหนุ่มสาวที่มีร่างกายแข็งแรง แต่ นักศึกษาเป็นจำนวนมากก็ยังมีอาการเจ็บป่วย นอกจากนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องใช้ทั้ง สติปัญญา ความวิริยะอุตสาหะมาก จึงทำให้นักศึกษาเกิดความเพลีย เมื่อยล้า บางครั้งก็มีความ กัดดัน มีความเครียดมากเป็นเวลานานก็อาจ ทำให้เกิดความเจ็บป่วยขึ้นได้ นอกจากนี้ ปัญหาการ ปรับตัวของบุคคลในแง่ของการปรับตัวต่อสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ มี 5 ประการ คือ

1) ปัญหาทางบุคลิกภาพ ซึ่งรวมถึงปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่ ่ ่อนวัยเดียวกัน ปัญหาครอบครัว ตลอดจนปัญหาการปรับตัวทางสังคม

2) ปัญหาทางการศึกษา รวมถึงปัญหาการเลือกวิชาเรียน นิ สัยทางการเรียน ปัญหาการอ่าน ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจในการเรียนต่ำ

3) ปัญหาทางอาชีพ รวมถึงความลังเลใจในการเลือกอาชีพ เลือกอาชีพได้ไม่ เหมาะสมกับตนเอง ความขัดแย้งระหว่างความสนใจกับความสามารถในอาชีพนั้น

4) ปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมถึงการขาดแคลนทุนทรัพย์ ต้องหาทุนเรียนเอง

5) ปัญหาทางสุขภาพ เช่น ปัญหาการปรับตัวต่อสุขภาพและร่างกาย (พระมหามนตรี สามารถไทย. 2548: 19; อ้างอิงจาก Williamson. 1950)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่าโดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านการเรียน** นิสิตนักศึกษาต่างก็มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและสิ่งที่ต้องการก็มีไ้จะได้มาง่ายๆ ต้องอาศัยความเพียร พยายามและต้องประสบปัญหาต่างๆมากมายสำเนา ขจรศิลป์ (2537: 84) กล่าวถึงปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยไว้ว่าระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษานั้นแตกต่างกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งนักศึกษาขาดทักษะในการเรียน เช่นการจดคำบรรยาย การค้นคว้า และการศึกษาดูด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่งเวลา จึงทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาการปรับตัวในการเรียนซึ่งสอดคล้องกับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 22) ที่ได้อธิบายว่า เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาพยายามศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สำรวจ ปฏิบัติจริง และจากการอ่าน การเรียนระดับนี้นักศึกษาจึงต้องรู้จักขวนขวายฝึกตนเอง สร้างวินัยในตนเอง ไม่มีอาจารย์คอยดูแล ประกอบกับขณะที่เรียนจดคำบรรยายไม่ทัน ไม่รู้จักสาระสำคัญของเนื้อหา ไม่ทราบวิธีทำรายงานที่ถูกต้อง เวลาสอบก็เคยชินกับข้อสอบที่มีแต่ว่าๆ ซิดๆ เมื่อให้เขียนคำอธิบาย ยกตัวอย่าง ตีความ วิเคราะห์หรือให้เหตุผลก็ไม่อาจทำได้ นักศึกษาที่ได้คะแนนไม่มีจะเกิดความท้อแท้ เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เกิดความเบื่อหน่ายในการฟังคำบรรยาย ไม่มีกำลังใจศึกษาค้นคว้าหรือแรงจูงใจให้อยากเรียนอาจนำมาซึ่งความคับข้องใจ จนเป็นสาเหตุให้บางคนเป็นโรคจิตได้ซึ่งผลของการศึกษาของลินเกรน (พรชูลี อาชวอำรุง. 2525; อ้างอิงจาก Lindgren. 1969) พบว่านักศึกษามีปัญหาในด้าน (1) นิสัยการเรียนที่ดี (2) ความสนใจ (3) สถิติปัญญา (4) อิทธิพลจากครอบครัวเป็นใหญ่ในขณะที่นักศึกษาไทยโดยเฉพาะนิสิตชั้นปีที่ 1 ประสบปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาทั้งในความสนใจ ความรับผิดชอบและการใช้เวลาส่วนปัญหาที่รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เทคนิคการสอนและการให้เวลากับผู้เรียน ในขณะเดียวกันเนื้อหาที่เรียนและอุปกรณ์ตำราก็เป็นปัญหาเหมือนกันได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านการเรียน ไว้ดังนี้

พระมหามนตรี สามารถไทย (2548: 129) ได้ศึกษาการปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง พบว่าด้านการเรียนพระนิสิตมีการปรับตัวมาก

ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540: 105) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักศึกษามี ปัญหาการปรับตัวในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เป็นอันดับ 2 ด้านส่วนตัวนักศึกษาเป็นอันดับ 3 และด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับ 4

สุภาพร นนธิ (2547: 61) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พบว่า ด้านการเรียนการสอน มีปัญหาการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

ณัฐพล แนวจำปา (2540: 59) ได้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ด้านการเรียนการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

สรุปได้ว่า การปรับตัวด้านการเรียนมีความสำคัญต่อการ ศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะการเรียนในระดับมัธยมศึกษามีความแตกต่างกับการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างมาก นักศึกษาจะต้องช่วยเหลือตนเองด้านการเรียนมากกว่าการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งจะมีอาจารย์คอยแนะแนว แนะนำมากกว่า เช่น การศึกษา ค้นคว้าด้วยตัวเอง การฟังและการจดบรรยาย การเรียนรวม การทำงานกลุ่ม เป็นต้น หากนักศึกษาปรับตัวต่อการเรียนได้ดี ย่อมจะส่งผลให้นักศึกษามีความสุข คลายความวิตกกังวลและประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2) ด้านผู้สอน

การที่นิสิตจะประสบความสำเร็จ ในการเรียนได้นั้นบางส่วนอาจมีผลมาจากอาจารย์ผู้สอน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญและจะต้อง ทำความเข้าใจสามารถสื่อสารกันได้ดีเป็นที่น่า เคารพนับถือและวางตัวเป็นกลาง มีคุณธรรมประจำ ใจ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา จดเป็นพื้นฐานสำคัญของการ ศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการถ่ายทอดการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรก็ย่อมส่งผลต่อการเรียน ทำให้มีประสิทธิภาพน้อยลงเช่นกัน การจัดการเรียนการสอนผู้สอนควรมีแนวคิดและยึดหลักการดังต่อไปนี้ (ศุภวัฒน์ เอ็มโอช. 2539: 52)

2.1) ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน นั่นคือจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำและได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุดเท่าที่จะ ทำได้ เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดรู้จัก ทำและรู้จักแก้ปัญหา เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นนิสัยติดตัวผู้เรียนไป สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ และทำให้การเรียนมีความหมายมากยิ่งขึ้น

2.2) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทั้งทางด้านพันธุกรรม วัย ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนแต่เป็นตัวแปรในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนจะเกณฑ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เท่ากันทั้งหมดคงเป็นไปได้ ต้องค้นหาเทคนิค วิธีการในการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ สื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.3) ส่งเสริมความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านร่างกาย มิฉะนั้นแล้วผู้เรียนจะพัฒนาไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร

2.4) ควรเริ่มจากการเรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัว จากบทเรียนที่ง่ายไปยาก หรือเริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ ได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

2.5) ควรเริ่มจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ จะทำให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อสรุปหรือค้นหาความจริงได้รวมทั้งเกิดความคิดรวบยอดได้ดีด้วย เช่น การสอนวิชาคณิตศาสตร์ การสอนวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2.6) ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ฝึกความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม อันประกอบด้วยคำระบธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ซึ่งผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.7) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการแสดงความคิดเห็น ผู้สอนควรเข้าใจกว้างยอมรับฟัง คำถามและความคิดเห็นของผู้เรียน ไม่ควรแสดงท่าทางเบียดเบียน หรือตบตี การส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น งานศิลปะ ภาษา ดนตรี นาฏศิลป์ และการทดลองด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ความเจริญด้านต่างๆ มักเกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์ จึงควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่ม

2.8) สร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ ทั้งในแง่สิ่งแวดล้อมและอารมณ์ของผู้เรียน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ห้องเรียนให้สะอาด สวยงาม และรื่นรมย์ผู้สอนควรจะมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีอารมณ์ดี เป็นกันเองกับผู้เรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านผู้สอน ไว้ดังนี้

กัณฑ์นิษฐา เกษมพงษ์ทองดี (2546: 71) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาศาสนา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่า สัมพันธระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มาศึกษาต่อด้านการพยาบาลที่มีการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่ต้อง ทำต่อมนุษย์นักศึกษา ย่อมต้องมีความกลัว ถ้าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์เป็นไปในทางที่ดี นักศึกษารู้สึกว่าได้รับการยอมรับ นักศึกษามีความกล้าที่จะให้การพยาบาลผู้ป่วยมากขึ้น ก็จะส่งผลให้นักศึกษามีการปรับตัวได้ดีขึ้น

พระมหามนตรี สามารถไทย (2548: 130) ได้ศึกษาการปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง ด้านผู้สอน พบว่า พระนิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก

จิระ ทองเหลือ (2549: 67 - 70) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียน พบว่า นักศึกษาใหม่ต้องกังวลกับเรื่องของการเรียนมาก ทั้งเรื่องวิธีการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษาบางคนจด Lecture ไม่เป็น บางคนไม่คุ้นเคยกับการฟังบรรยายแล้วต้องสรุปประเด็น ไม่คุ้นเคยกับการสอนใน

มหาวิทยาลัย นักศึกษาบางคนกังวลกับการสอบ วิธีการสอบที่เปลี่ยน และนักศึกษาบางคนอาจจะติดรูปแบบการเรียนรู้ที่มีอาจารย์คอยบอกจุดและจะดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด แต่การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยจะต้องพึ่งตนเองมากขึ้นและมีการแข่งขันกันมากขึ้น รวมทั้งนักศึกษาบางคนก็กังวลกับผลการเรียนที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีระบบรีไทร์ ความกังวลในเรื่องวิธีการเรียนการสอนที่แตกต่างจากเดิมมากขึ้น รวมทั้งปัญหาความยากของเนื้อหาวิชาย่อมเพิ่มขึ้นตามลำดับ

วัฒนา ศิริพานิช (2530: 60) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีปัญหาในด้านการปรับตัวด้านการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกันเพื่อน คือรู้สึกว่าคุณเองว่าเหว่ ขาดเพื่อน รู้สึกเกรงใจเพื่อนเมื่อไปขอความช่วยเหลือ รู้สึกว่าเพื่อนไม่จริงใจต่อกัน ส่วนปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีน้อยที่สุด ข้อที่นักศึกษา รู้สึกมีปัญหาด้านการปรับตัวมาก คือ รู้สึกว่าคุณเองขาดความเป็นกันเองกับอาจารย์ รู้สึกว่า มีความลำบากใจในการเข้าพบอาจารย์ รู้สึกว่าสถานที่พักอาจารย์ไม่เป็นสัดส่วน ทำให้ไม่กล้าเข้าไปปรึกษาอาจารย์เพราะอาจารย์หลายคนนั่งอยู่

สรุปได้ว่า ผู้สอนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนิสิต นักศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ซึ่งผู้สอนจะต้องมีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจและยอมรับนิสิตที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้การสื่อสารที่ดีระหว่างอาจารย์ผู้สอนก็จะทำให้นิสิตเข้าใจถึงเนื้อหาสาระในรายวิชาได้ง่าย ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และจะส่งผลให้นิสิตรู้คุณค่าในตัวเอง สามารถพัฒนาและช่วยเหลือตนเองได้

3) ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

การปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงและต้อง ทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ๆ ย่อมส่งผลต่อการปรับตัว กรอนลันด์ (นิรมล สุวรรณโคตร. 2553: 28; อ้างอิงจาก Gronlund. 1959: 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยพบว่านักศึกษาที่มีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาด้านการเรียน ซึ่งความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความเครียด ทางอารมณ์ และไม่มีความสุข จูรีระ ทองเหลือ (2549: 67 - 70) ได้อธิบายถึงปัญหาด้านการปรับตัวเข้ากับเพื่อนว่า การปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ถือเป็นเรื่องยากยิ่งสำหรับนักศึกษาใหม่เพราะต่างคนก็มาจากต่างถิ่นต่างที่ การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันไป ทำให้ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อน จึงเป็นปัญหาหนึ่งที่นักศึกษาใหม่ต้องพบเจออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ฟิลด์แมน และนิวคอมบ์ (อดิศร พงษ์ศรี. 2546: 22; อ้างอิงจาก Feldman; & Newcomb. 1973: 78) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนิสิตไว้ว่า เพื่อสามารถ

ให้กำลังใจในเรื่องทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์และชั้นเรียน เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือ เกื้อหนุนในด้านกำลังใจ ทัศนคติในการเรียนและวิชาการได้ กลุ่มเพื่อนสามารถช่วย ทำให้มีสติ มีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้นและเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการเข้าสังคมแก่นิสิตและช่วยในการ สร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกันในช่วงการทำงานได้ในลักษณะของการ ปรับตัวด้านสังคมนี้ ซึ่งมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ไว้ดังนี้

ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์ (2541: 82) ได้ศึกษาผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวด้าน การเรียนของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบราช จังหวัดตรัง พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีการปรับตัวด้านการเรียนดีขึ้นหลังการเข้ากลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียนของ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบราช จังหวัดตรัง ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

อดิศร พงษ์ศรี (2546: 62) ได้ศึกษาการใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัย ของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่เหมาะสม เช่น นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ อยู่ในสังคมกับเพื่อนๆ และรุ่นพี่ได้เป็นอย่างดี มีการให้คำปรึกษาและการให้ความช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

สมชาย ธีรธนกุล (2526: 98) ได้ศึกษาการคบเพื่อนของนักศึกษาซึ่งก่อให้เกิดผลดีและ ผลเสีย การคบเพื่อนที่ดีทำให้มีการปรับตัวได้ดีในสังคมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ใหม่ๆ ได้ แต่ถ้าคบเพื่อนไม่ดี เช่น มีความประพฤติไม่ดีอาจทำให้เสียการเรียน จำเริญเพื่อย ดังนั้นการ คบเพื่อนไม่ดีจะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้

คาลด์เวล (Caldwell. 2003: 1484 - B) ได้ศึกษาผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อของเพื่อน และความสามารถในการเจรจาเพื่อยุติข้อโต้แย้ง ซึ่งการศึกษานี้ได้สำรวจแบบอย่างของวัยที่ถูกกดดัน โดยเพื่อนที่ตกเป็นเหยื่อ เป็นเหตุให้มีผลต่อจิตวิทยาของเด็กและการปรับตัวทางสังคม ส่งผลให้มี อิทธิพลกับคุณภาพของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็ก เด็ก 203 คน (103 คู่) ได้กรอกแบบประเมิน ของเพื่อนที่ตกเป็นเหยื่อการกดดันทางอารมณ์ กระบวนการรับรู้ทางสังคม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการ เจรจาเพื่อยุติข้อโต้แย้งกับเพื่อน ในกรณีที่ทำไปแล้วเด็กที่ต้องเป็นเหยื่อแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ กว่าเด็กที่ปกติ ภาพการณ์ตกเป็นเหยื่อ นำไปสู่ภาพการณ์ปรับตัวที่ไม่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะ เกิดความกดดันตอบสนอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กผู้ชายมีความกดดันทางอารมณ์มากกว่า เด็กผู้หญิง

มิลเลอร์ (Miller. 2005: 4296 - B) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความวิตกกังวลของนักเรียนที่เป็น โรคหืด ในกรณีที่พิการต่อสู้กับความกดดันในการปรับตัวทางสังคม โดยเฉพาะอาการที่มีความรุนแรง และอยู่ในภาวะที่ไม่อาจควบคุมได้ ขัดขวางการเข้าร่วมสังคมของพวกเขา นำไปสู่การได้รับการปฏิเสธ

จากเพื่อนและความกังวลใจทางสังคมสืบเนื่องมาจากความพิการและเกิดปัญหาการปรับตัวการศึกษา ในปัจจุบันนี้สำรวจพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เป็นหูตึง ผู้ปกครองและพวกเขาได้ทำแบบประเมินเกี่ยวกับด้านที่มีความกังวลใจ การถูกเพื่อนปฏิเสธ ผู้ปกครองและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญได้กรอกผลการวัดความรุนแรงของโรคหูตึง ผลออกมาเป็นที่แน่ชัดว่าผู้ที่มีอาการของโรคหูตึงมากเท่าใด ดสอคล้องกับผู้ที่อยู่ทางด้านหน้า และในทางกลับกันมีความสอดคล้องกับผู้ที่มีกังวลใจทางด้านสังคมสูงมากกว่า โดยอยู่ตรงกลางของกลุ่มที่ถูกเพื่อนปฏิเสธ มากไปกว่านั้น ผลยังออกมาสอดคล้องต้องกันว่า พวกเด็กที่อายุน้อยแสดงออกว่ากังวลใจทางสังคมมากกว่าเด็กโต เด็กส่วนน้อยที่มีอาการทางหูตึงหนักมากและระดับของการถูกปฏิเสธจากเพื่อนมาก เด็กชายจะมีอาการเป็นหูตึงมากกว่าเด็กหญิงและถูกเพื่อนปฏิเสธมากกว่า

สรุปได้ว่า การปรับตัวด้านสังคมกลุ่มเพื่อน คือความสามารถของบุคคลในการสร้างสัมพันธภาพต่อเพื่อนหรือบุคคลรอบข้างซึ่งอาจจะต้องปรับปรุง หรือ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ดี มีสัมพันธภาพในสังคมได้อย่างเหมาะสม จะมีส่วนช่วยลดความขัดแย้ง ความเครียดหรือความวิตกกังวลของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มเพื่อนได้ จะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคม การทำงาน การดำเนินชีวิต และ การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันได้ ซึ่งส่งผลดีในด้าน การเรียน

4) ด้านสิ่งแวดล้อม

การที่นิสิตนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานั้น นิสิตนักศึกษาต้องมีการที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพการณ์ของสถานศึกษาเพื่อสามารถแก้ไขสภาพปัญหาที่ตนจะต้องเผชิญ โกวิท พนมชัยสว่าง (2539: 45) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมไว้ว่า สภาพแวดล้อมนับว่ามีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตเป็นอันมาก สิ่งมีชีวิตจะพยายามปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ การปรับตัวของสิ่งมีชีวิตนี้จะปรับตัวให้พอดีกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเท่านั้น ดังนั้นลักษณะต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตจึงเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ถ้าสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไป สิ่งมีชีวิตก็จะมีเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย สภาพแวดล้อมรอบๆ สิ่งมีชีวิตนั้นมีมากมายหลายอย่าง แต่ละอย่างก็จะมีเปลี่ยนแปลงกันไปต่างๆ นานา ในที่นี้จะขอกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่สำคัญ 2 แบบ คือ (1) สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบสลับ ซึ่งแบบนี้จะกลับไปกลับมาอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ เมื่อเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็จะกลับคืนสู่สภาพเดิมอีก และ (2) สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบตรงคือ ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ อย่างช้าๆ และเมื่อเปลี่ยนไปแล้วก็จะเปลี่ยนไปเลยไม่ได้ย้อนกลับมาสู่สภาพเดิมและต้องใช้เวลาหลายชั่วอายุของสิ่งมีชีวิตสืบทอดกันไป ดังนั้น จึงเหมือนกับว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการปรับตัว

ตามสภาพแวดล้อมแบบตรงนี้จะถ่ายทอดไปยังลูกหลานได้ อิทธิพลที่มีผลต่อการเรียนของผู้เรียน นอกเหนือจากเพื่อน บ้าน ผู้สอน สิ่งที่มีผลต่อสภาพจิตใจและเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักปรับตัว คือ สภาพแวดล้อมรอบตัว ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตด้านสภาพแวดล้อม ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543: 67) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าสิ่งแวดล้อมที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านสังคม โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาที่ส่งผลน้อยที่สุดได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม บรรยากาศด้านการสอนของอาจารย์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน สัมพันธภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ ภูมิลำเนาและการเข้าร่วมกิจกรรม

สุภาพร นนธิ (2547: 62) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พบว่าด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

สุรพงษ์ ชูเดช และวิภาวี เขียมมวเมธ (2545: 215) ได้สรุปถึง ผลการศึกษาตัวแปรในการทำนายสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี พบว่าตัวแปรที่สำคัญในการทำนายสุขภาพจิต ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัย ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้านอาคารสถานที่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ด้านความสามารถ ทางการศึกษาและสภาพบรรยากาศในครอบครัวด้านสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว และตัวแปรที่สำคัญในการทำนายการปรับตัว ได้แก่ สภาพบรรยากาศในครอบครัว ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้านอาคารสถานที่ สำหรับ อมรรัตน์ หอมชื่น (2548: 61) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขนกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาที่อยู่ลักษณะ ทางกายภาพที่ดีจะสามารถปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะการที่ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับ จำนวนนักศึกษา โต๊ะ เก้าอี้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะเรียน

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการปรับตัวของนิสิตเพราะจะส่งผลต่อการเรียน การใฝ่รู้ นอกจากนี้ยังส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาอีกด้วย สภาพแวดล้อมที่ดีนอกจากจะเอื้ออำนวยและส่งเสริมให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในด้านการเรียนแล้ว ยังส่งผลให้นักศึกษามีความสุข รู้สึกผ่อนคลาย และรู้สึกปลอดภัย และเป็นแรงจูงใจในการที่อยากเข้ามาในสถานศึกษา

5) ด้านกิจกรรม

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการกำหนดทิศทางการพัฒนาเพื่อความเหมาะสมกับนิสิตนักศึกษา ซึ่งในส่วนของ การจัดกิจกรรมก็มีส่วนทำให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาตนเองจนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จีระ ทองเหลือ (2549: 85) เสนอว่าช่วงการเปิดเรียนใหม่เป็นช่วงที่นักศึกษาใหม่ต้องเผชิญกับการปรับตัว (Adjustment) อย่างรอบด้านทั้งที่อยู่อาศัย การเรียน การปรับตัวเข้ากับเพื่อน การปรับตัวเข้ากับกิจกรรมใหม่ รวมทั้งการปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ๆ จึงทำให้เป็นช่วงที่นักศึกษาต้องอยู่ในภาวะความกดดันและก่อให้เกิดความเครียด อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่ไม่เหมาะสมเช่น กิจกรรมที่มีการบังคับจิตใจ บังคับขู่เข็ญ การทำกิจกรรมที่ล่อแหลมต่อการทำร้ายร่างกายและจิตใจก็อาจส่งผลให้นิสิตนักศึกษาใหม่ อยู่ในภาวะที่กดดันและเครียดได้และที่สำคัญก็จะส่งผลต่อการเรียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาบางรายถึงกับลาออก ด้วยปัญหาที่กล่าวมาแล้วซึ่งปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมถือว่าเป็นประการหนึ่งที่ส่งผลให้นักศึกษาวิตกกังวล นักศึกษาบางรายไม่ค่อยคุ้นเคยกับ การทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย เช่น การประชุมเชียร์กิจกรรมกีฬา กิจกรรมอื่นๆ จึงมักพบเสมอว่านักศึกษาบางรายไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น นักศึกษาบางรายไม่ชอบทำกิจกรรมหรือแม้กระทั่งบางรายกลัวที่จะทำกิจกรรม (นิรมล สุวรรณโคตร. 2553: 30; อ้างอิงจาก ลำเนาวิ ขจรศิลป์; และบุญเรียง ขจรศิลป์. 2531: 13) ได้สรุปกิจกรรมนิสิตว่า มีความสำคัญและจำเป็นมากโดยได้สรุปความสำคัญของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาดังนี้

1) ความสำคัญต่อนิสิต นิสิตโดยทั่วไปเป็นหนุ่มสาวที่มีพลัง กำลังทั้งร่างกายและความคิด มีความอยากรู้ อยากเห็น และเป็นที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยใจอันบริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรจะช่วยตอบสนองความต้องการของนิสิตได้เป็นอย่างดี กิจกรรมนิสิตจึงมีความสำคัญต่อนิสิตดังต่อไปนี้

1. ช่วยพัฒนานิสิตในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ
2. ช่วยให้นิสิตใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
3. ช่วยให้นิสิตได้มีโอกาสใช้พลัง ทางด้านร่างกายและความคิด กระทำการ

ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสถาบันการศึกษาและต่อประเทศชาติ

2) ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา กิจกรรมนิสิตเป็นกระบวนการอันสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนาให้เป็น บุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนิสิตในกระบวนการกิจกรรมนิสิต ทำให้นิสิตเกิดความอบอุ่นและมีความเข้าใจอาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมนิสิตด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านกีฬา มีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วย

3) ความสำคัญต่อประเทศ ในแต่ละปีนิติตประมาณ 20,000 คน ได้ออกไปพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารยากไร้ ได้สร้างถาวรวัตถุหลายอย่าง เช่น โรงเรียน สะพาน ห้องสมุด ฝายน้ำล้น ถังเก็บน้ำฝน ห้องสุขา เป็นต้น นอกจากนี้ นิติตยังช่วยให้ประชาชนในชนบทเข้าใจการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุขและการศึกษาเพื่อช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมของนิติตมีบทบาทสำคัญในการ ทำนุบำรุง พัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬา ช่วยทำให้นิติตซึ่งเป็นเยาวชนของชาติมีร่างกายแข็งแรงซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ การแข่งขันกีฬานิติตระหว่างประเทศยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของประเทศ ทางหนึ่ง กิจกรรมนิติตจึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอันมาก ซึ่งได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิติตนักศึกษาด้านกิจกรรม ไว้ดังนี้

กัณฑ์นิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี (2546: 71) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่านักศึกษามีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมากจะปรับตัวได้ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่หนึ่งที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพราะกิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถ ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ ฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ และพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความกล้าแสดงออก มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีทักษะในการสื่อสารที่ดี แต่นักศึกษาบางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยการปรับตัวด้านกิจกรรม มีผลกระทบต่อการเรียน เนื่องจากนิติตนักศึกษาบางส่วนแบ่งเวลาไม่เหมาะสม และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการทำกิจกรรม

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530: 195-196) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวประกอบด้วยเพศ ภูมิฐานะ ลำดับที่เกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูและสภาพครอบครัว ดังนี้

1. เพศ

อารี พันธุ์ณี (2542: 33) กล่าวว่า ความแตกต่างทางเพศ หมายถึงความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ของเพศชายและหญิง ซึ่งวัฒนธรรมคือส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทที่แตกต่างของหญิงและชาย

สุชา จันทน์เอม (2527: 44 - 45) กล่าวว่า โดยปกติแล้วเด็กผู้ชายเจริญเติบโตช้ากว่าเด็กผู้หญิงในวัยแรกเกิดและต่อมาเมื่อโตขึ้นผู้หญิงจะ เจริญเติบโตมากกว่าเด็กผู้ชาย และ เด็กผู้หญิงจะมีวุฒิภาวะทางเพศก่อนเด็กผู้ชายราว 1-2 ปี และเด็กหญิงจะอัตราการพัฒนากายการดำเนินสมองมากกว่าเด็กชายเล็กน้อย

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2529: 38 - 47) ได้กล่าวว่า การเจริญเติบโตของมนุษย์ตั้งแต่เด็กเป็นการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของแต่ละวัย ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรม สิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดู วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว (Growth Spurt) โดยเฉพาะมีการเปลี่ยนแปลง ของร่างกายในด้านเพศ ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีลักษณะเฉพาะซึ่งมีผลต่อสภาพจิตใจและการปรับตัวของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก การพัฒนาทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของการเจริญเติบโต พัฒนาการ ทางด้านร่างกายและจิตใจ พัฒนาการทางเพศเป็นผลมาจากการเจริญเติบโต เกี่ยวกับสรีระ ในส่วนของเพศ เกิดแรงผลักดันให้ กระทำบทบาททางเพศ ตั้งแต่วัยทารก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา วัยที่พฤติกรรมทางเพศมีบทบาท มีอิทธิพลให้เกิดแรงขับทางเพศอย่างรุนแรง ได้แก่ วัยรุ่น ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงเป็นตัวเสริม ซึ่งฟรอยด์เน้นเสมอว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของคน อารมณ์ที่เกิดขึ้น ความคิดหรือ คำพูดที่กล่าวออกไปนั้น จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ล้วนมีที่มาทั้งสิ้น ที่มาของอารมณ์ ความคิด บุคลิกภาพเหล่านี้ได้มาจากการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตั้งแต่วัยเด็กค่อยๆ เรียนรู้ที่จะอยู่ในโลกนี้ ปรับตัวเข้ากับคนอื่น มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนอื่น โดยในเวลาเดียวกันก็มีความต้องการของตนเองอยู่ด้วย ถ้าขัดกับคนอื่นก็หาทางปรับตัวให้ได้ จะต้องพยายามหาสิ่งที่มาตอบสนองความต้องการขั้นมูล ฐานตามธรรมชาติอยู่เสมอนับตั้งแต่แรกเกิด ฟรอยด์เชื่อว่าประสบการณ์ ที่เด็กประสบในแต่ละขั้นของ พัฒนาการจะมีผลต่อลักษณะของเขาที่จะเจริญเติบโตต่อไปตลอดชีวิต ในด้านพัฒนาการทางเพศของ วัยรุ่นนั้น ฟรอยด์เชื่อว่าบุคลิกภาพและพัฒนาการทางการรับรู้เรื่องเพศ ได้ก่อรูปขึ้นแล้วตั้งแต่ระยะ พัฒนาการขั้นที่ 3 คือ วัยก่อนเข้าเรียน (Phallic Stage) การพัฒนาขั้นวัยรุ่นเป็นเพียงการพัฒนา เพิ่มขึ้นจากขั้นต้นเท่านั้น คือ เด็กเปลี่ยนความคิดไปสู่ความรู้สึกที่เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ความต้องการ เลียนแบบ (Identity) พ่อแม่ ตลอดจนความเชื่อค่านิยมต่าง ๆ ของพ่อแม่ก็ซึมซาบเข้าสู่จิตใจเด็กมากขึ้นทุกที จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวเด็กไปช่วยในการปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ ไม่ให้กระวนกระวาย ใจมากเกินไป ให้ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง เปลี่ยนแปลงพลังงานในการหาความสุข ความพอใจให้แปรสภาพไปในทางสร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองนับว่ามีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต ทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจของคนเราเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันเชื่อกันว่าการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เด็กได้อยู่ในบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตและ

พัฒนาการในทุกๆ ทาง รวมทั้งทางเพศด้วยนั้น ย่อมมีอิทธิพลมากต่อการทำให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถเผชิญกับโลกภายนอกด้วยตนเองอย่างมั่นใจและมีบุคลิกภาพพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมต่างๆ ในสังคมได้อย่างฉลาด

สรุปได้ว่า ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นชายหรือความเป็นหญิงซึ่งเกิดจากการเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการอบรมสั่งสอนโดยตรงของพ่อแม่ และในสังคมตั้งแต่วัยเด็ก ทำยสุดบุคคลจึงมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศ ที่เหมาะสมเป็นของตนเอง และเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม โดยที่จะแสดงออกทั้งลักษณะความเป็นเพศหญิงและความเป็นเพศชาย ซึ่งในเพศหญิงและเพศชายจะมีลักษณะที่แสดงออกทางความรู้สึก การปรับตัว พฤติกรรมแตกต่างกัน

2. ภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา เป็นสถานที่ที่อยู่กับทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เพื่อสำหรับเป็นที่อยู่ในการติดต่อกับผู้ที่จะผูกนิติสัมพันธ์กัน ซึ่งตามความเข้าใจของคนทั่วไป ภูมิลำเนาถือคือการมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนั่นเอง หรือบางคนอาจเข้าใจว่า คือมาตุภูมิ ก็เป็นการไม่ถูกต้อง แต่ตามกฎหมาย แล้ว คำว่าภูมิลำเนา สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ภูมิลำเนาของนิติบุคคล ได้แก่ ถิ่นอันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือถิ่นที่ได้เลือกเอาเป็นภูมิลำเนาเฉพาะการตามข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้งขึ้น ตามมาตรา 68
2. ภูมิลำเนาของบุคคลธรรมดา ได้แก่ ถิ่น อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือถิ่นอันเป็นที่ตั้งทำการ หรือถิ่นที่ได้เลือกเอาเป็นภูมิลำเนาเฉพาะการตามข้อบังคับ

ซึ่งบุคคลธรรมดาสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลาตามความชอบตามความสมัครใจของตน (สาระนำรู้-กฎหมายรอบตัว. 2556: ออนไลน์)

ธรรมจักร พรหมพ้วย (2556: ออนไลน์) กล่าวว่า โลกปัจจุบันที่แคลงด้วยความสะดวกรสบายของการคมนาคมและการสื่อสารรูปแบบใหม่ๆ ทำให้การย้ายถิ่นฐานทำได้สะดวกขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อประโยชน์ทางการงาน การสร้างครอบครัวใหม่หรือแม้แต่การศึกษา ในอดีต ความมุ่งหวังของเยาวชนไทยในต่างจังหวัดคือการได้มีโอกาสได้เรียนในเมืองหลวงที่มีสถาบันอุดมศึกษารองรับมากมาย เป็นความมุ่งหวังของผู้ปกครอง ของหมู่บ้าน ของตำบลหรือของท้องถิ่นที่รอคอยการกลับมาพัฒนาถิ่นฐานบ้านเกิดให้มีความเจริญมากขึ้น การมีโอกาสได้รับพระราชทานปริญญาบัตรจึงเป็นเกียรติภูมิสูงสุดของบัณฑิตและผู้ที่ย้ายถิ่นฐานเหล่านั้น ซึ่งการย้ายภูมิลำเนาของนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อ อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนดำเนินชีวิตของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาต้องเข้ามาอยู่ในสังคมใหม่ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมที่แปลกใหม่อาจจะทำให้นักศึกษามีการปรับตัวค่อนข้างลำบากหรือมีปัญหาในการปรับตัวได้ ซึ่งมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาในเรื่องภูมิลำเนา ดังนี้

นิรมล สุวรรณโคตร (2553: 35) ได้กล่าวถึงการปรับตัวของ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีความแตกต่างด้านภูมิภานาว่า นิสิตนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งบางส่วนมาจากสังคมชนบทหรือบางคนมาจากสังคมเมืองที่มีความ เป็นอยู่ แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการปรับตัว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังคมชนบทมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีแต่ความเจริญทั้งด้านเทคโนโลยีและความทันสมัย เมื่อต้องมาอยู่รวมกัน ต้องมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน ทั้งนี้อาจส่งผลต่อการ เรียนในเรื่องของการทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะทุกคนต้องเข้ามาอยู่ในหอพักที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้ ดังนั้นภูมิภานาจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการปรับตัว ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านภูมิภานากับการปรับตัวไว้ดังนี้

นิภาพร อารีย์ (2548: 68) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวและแรงจูงใจในการทำงานของ พยาบาลจบใหม่ โรงพยาบาลรามาริบัติ พบว่า พยาบาลจบใหม่ที่มีภูมิภานาต่างกันมีการปรับตัวไม่ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพยาบาลจบใหม่เป็นพยาบาลที่จบจากสถาบันการศึกษาเดียวกัน ได้รับการหล่อหลอมเป็นพยาบาลวิชาชีพ แล ะฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเดียวกันจึงทำให้เกิด ความคุ้นเคย ส่วน ภาวิณี สุทธิพิเชฐภักดิ์ (2545: 141) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวต่อ การปฏิบัติงาน พยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นัก ศึกษาพยาบาลที่มีภูมิภานาต่างจังหวัดมีการปรับตัว ดีกว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิภานาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี เพียงด้านการศีก ษาหาความรู้เพิ่มเติมที่นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิภานาต่างจังหวัดมีความอดทนต่อ ความยากลำบากดีกว่านักศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สำรวย ประโพธิ์ศรี (2544: 103) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้าน การเรียนในระบบไตรภาค มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ภูมิภานา ไม่มี ความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษามห วิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี กล่าวคือ นักศึกษาที่มีภูมิภานาต่างกัน บางคนอาจปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคได้ดี ขณะเดียวกันนักศึกษาบางคนที่มีภูมิภานาต่างกัน บางคนอาจปรับตัวด้านระบบไตรภาคไม่ดี ส่วน นักศึกษาที่มีภูมิภานาต่างกันบางคนอาจปรับตัวด้านการเรียนในระบบ ไตรภาคได้ดี เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย นักศึกษาจึงมี ความสนิทสนมคุ้นเคยและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ทั้งด้านความเป็นอยู่ในหอพัก การเข้าสังคมกลุ่มเพื่อน ตลอดจนในด้านการเรียน ส่วนนักศึกษาบางคนปรับตัวด้านระบบไตรภาคได้ ไม่ดี เพราะนักศึกษาบางคนมีพฤติกรรมชอบเก็บตัว ไม่อยากคบค้าสมาคมกับคนอื่น ทำให้นักศึกษา เกิดความคับข้องใจตลอดจนอาจทำให้นักศึกษาพลาดโอกาสบางอย่างที่เป็นประโยชน์ของตน เช่นขาด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขาดการทบทวนรายวิชากับเพี ื่อนฯ ซึ่งอาจจะทำให้นักศึกษามีความ ลำบากในการปรับตัวกับสังคมกลุ่มเพื่อนและการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคได้ดี

จึงสรุปได้ว่า ภูมิลำเนามีความสำคัญต่อบุคคลอย่างยิ่ง กล่าวคือ ภูมิลำเนาจะเป็นตัวกำหนดถึงวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และวัฒนธรรมของการดำเนินชีวิต ของนักศึกษา อีกทั้งเป็นตัวกำหนดถึงที่อยู่อาศัยของนักศึกษาในการเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

3. ลำดับที่เกิด

ในการศึกษาให้เข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ ลำดับที่เกิดมีอิทธิพลไม่น้อย Adler ให้เหตุผลว่า แม้เด็กจะเติบโตขึ้นมาในครอบครัวเดียวกันมีสิ่งแวดล้อมหลายๆ อย่างเกือบเหมือนกันเช่น ความจน ความรวย รูปร่าง อายุของพ่อแม่ สภาพบ้านเรือนและสิ่งแวดล้อม แต่เขาทั้งหลายจะอยู่ในตำแหน่งการเกิดที่ไม่เหมือนกัน เขามีความแตกต่างกัน ในสังคมครอบครัวตั้งแต่เล็กจนโต การปฏิบัติต่อความต้องการของเขาแต่ละคนจากพ่อแม่และแม่ย่อมไม่เหมือนกัน แม้แต่การปฏิบัติตอบแก่กันในหมู่พี่ๆ น้องๆ เช่น คน โดยอาจจะได้อำนาจจากพ่อแม่ให้ดูแลน้องๆ ขณะที่คนเล็กหรือ คนสุดท้ายอาจจะไม่ต้องดูแลใคร แต่ได้รับความสนใจจากพ่อแม่และแม่ ไม่มีวันสิ้นสุดเป็นต้น ในทางจิตวิทยาเชื่อว่า ลำดับที่เกิดของเด็ก มีผลต่อพฤติกรรมที่ เด็กแสดงออก โดยลำดับที่เกิดของเด็กว่าเกี่ ยวข้องกับ ลักษณะพฤติกรรมของเด็ก ดังนี้

นวลละอ อสุภาพผล (2527: 127) กล่าวว่า ลูกคนโตจะได้รับความสนใจอย่างดียิ่ง จนกระทั่งเมื่อน้องคนรองเกิด เขารู้สึกว่าความรักที่ได้รับจากพ่อแม่ถูกแบ่งปันไปให้กับ เด็กคนใหม่ ประสพการณ์นี้อาจเป็นเงื่อนไขหลายๆ อย่างให้กับลูกคนโต เช่น เกลียดชังผู้อื่น คุ่มครองตนเองเพื่อต่อสู้กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้น นเชิง เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง เป็นต้น ลูกคนโตจะสนใจจดจำอดีตเมื่อสมัยเขาเป็นจุด ศูนย์กลางความสนใจ ซึ่งคนใช้โรคประสาท อาชญากร นักดื่มสุรา และผู้ที่มีความผิดปกติต่างๆ มักเกิดกับลูกคนโต แต่ถ้าพ่อแม่สามารถจัดการกับสถานการณ์นี้ได้ อย่างฉลาด โดยการเตรียมตัวลูกคนโตให้มีความพร้อมกับการเกิดของน้อง ซึ่งเปรียบเสมือนคู่แข่งชั้นของเขา ลูกคนโตก็จะพัฒนาความรับผิดชอบ และเป็นผู้ให้การปกป้องคุ้มครองผู้ อื่นเกิดขึ้นในบุคลิกของเขา ส่วนลูกคนกลางซึ่งอาจจะเป็ลูกคนที่สอง หรือที่สามก็ได้ หากยังมีน้องคนสุดท้ายอีกต่อไป โดยทั่วไปคนกลางมักมีความทะเยอทะยาน มีความมุ่งมั่นที่จะมีความสามารถล้ำหน้าคนอื่น และลูกคนสุดท้าย มักจะได้รับการตามใจจนเสียเด็ก และมักเป็นเด็กมีปัญหามีอาการทางประสาท ปรับตัวลำบาก มีจิตใจแข่งขัน (Competitive Spirit) เพราะเด็กถูกปฏิบัติให้เป็นคนด้อย ความสามารถกว่าคนอื่น ๆ ในครอบครัวมาตั้งแต่เล็ก แต่บางคนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการก้าวไปไกล (Surpass) มองโลกในแง่ดี มักจะเป็นผู้ให้

นิภา นิธยานน (2530: 136 -138) กล่าวว่า ความสำคัญของลำดับที่ การเกิดของเด็กก่อนหรือหลัง มีผลต่อการปรับตัว ทางอารมณ์ไม่น้อยกว่าลักษณะอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อลักษณะของเด็ก และเป็นสาเหตุสำคัญของ การปรับตัว และการพัฒนาบุคลิกภาพ เด็กที่เกิดเป็นลูกคนแรก ย่อมหมายถึงการเป็นลูกคนเดียวอยู่ชั่วระยะหนึ่งจนกว่าจะมีน้องใหม่ ลูกคนแรกมักมีความ อิจฉาริษยา มากกว่าลำดับที่อื่น เพราะจากการที่เคยได้รับความ สนใจอย่างเต็มที่จากผู้เลี้ยงดู ก็ถูกแบ่งปันไปให้พี่น้อง ทั้งต้องปฏิบัติตามคำสั่งและคำเรี ยกร้องจากผู้เลี้ยงดูอีกมากมาย ประกอบกับต้องเริ่มมีภาระ รับผิดชอบน้องๆ ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ อาจก่อให้เกิดปัญหาทางบุคลิกภาพ เช่นเป็นคนขี้อายปรับตัว ได้ยาก เก็บตัว โน้มเอียงที่จะคิดฝันเลื่อนลอย มีพฤติกรรมขัดขึ้นก้า ว้าวรุกราน จะเห็นได้ว่าเด็กใน ลำดับนี้มักจะถูกลี้นดูแบบทูลนอม มักจะเผชิญกับความคับข้องใจได้ง่า ย การให้ความสำคัญกับ ตัวเองมากเอาแต่ใจตัวเองมาก เมื่อออกสู่สังคมมักจะท้อถอย หวาดหวั่น วิดกกังวล หรือพยายามหลบ เลี่ยงการพบปะผู้คน และเก็บตัวตามลำพัง การเป็นลูกคนกลางนั้นมักจะไม่ได้ได้รับความสนใจ ความรัก ความเอาใจใส่จากผู้เลี้ยงดูเท่ากับลำดับที่อื่น ผลก็คือทำให้เด็กเกิดความน้อย ยเนื้อต่ำใจในตนเอง และ ลูกคนสุดท้ายยังมีความโน้มเอียงที่จะมีปัญหาในการปรับตัว เด็กอาจจะกลายเป็นคนช่างกลัว ช่างวิตก กังวลชอบต่อต้านขัดขึ้น หรือถ้าได้รับ การตามใจมากเกินไปจากผู้เลี้ยงดู เด็กจะมีบุคลิกภาพในการ ปรับตัวแบบทารก ซึ่งต้องคอยพึ่งผู้อื่น คิดว่าเมื่อมีปัญหาจะต้องมีผู้ช่วยเหลือ มีลักษณะนิสัยลังเลที่จะ ตัดสินใจด้วยตนเอง หรือพึ่งพผู้เลี้ยงดูอย่างแยกไม่ออก อาศัยอาวรณในความปกป้องคุ้มครองจาก ผู้เลี้ยงดู

ฉวีวรรณ กินวงศ์ (2533: 87 - 88) กล่าวว่า ลำดับที่การเกิดถือว่ามีอิทธิพลต่อ พัฒนาการของเด็กอยู่มากเหมือนกัน ลำดับที่การเกิดแตกต่างกันทำให้บุคลิกและการปรับตัวแตกต่างกัน ซึ่งสรุปในแต่ละลำดับที่การเกิดได้ ดังนี้

1) ลูกคนแรก จะได้รับความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่นจากผู้เลี้ยงดู เต็มที่หรือมากเกินไป ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ทำให้เด็กเป็นคนที่ปรับตัวได้ ยากทั้งยังเป็นเด็ก ดื้อรั้น และก้าวร้าว ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการเป็นผู้นำ เป็นเด็กที่ว่่านอนสอนง่าย ชอบการ ฟังพา มีความรู้สึกหวั่นไหวง่าย

2) ลูกคนกลาง พึ่งพาผู้อื่นน้อยกว่าลูกคนแรก มักเอาแบบอย่าง ลูกคนแรก และพยายามทำทุกอย่างเพื่อแข่งขัน มีแนวโน้มจะไม่แสดงความก้าวร้าวเช่นเดียวกับลูกคนแรกและ เป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพว่่านอนสอนง่าย

3) ลูกคนสุดท้าย มักเป็นเด็กเล็กอยู่เสมอ มักไม่ช่วยเหลือตนเองเพราะถือว่ามีผู้อื่นทำให้ทุกอย่าง

นวลศิริ เปาโรหิตย์(2531: 12 - 18) กล่าวว่า การที่เด็กเกิดมาในลำดับที่ต่างกัน มีผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เด็กที่เป็นลูกคนแรกจะเกิดมาพร้อมกับความรู้สึกที่พ่อแม่ รอคอย และทุ่มเทให้ความสนใจ ทุกคนในครอบครัวคอยเอาอกเอาใจให้ความสำคัญ เด็กมัก สนทนากับผู้เลี้ยงดู บางครั้งเด็กจะดูเป็นผู้ใหญ่เกินตัว บุคลิกภาพของลูกคนแรกมักไม่มีใครชอบความเปลี่ยนแปลงมากนัก บางครั้งชอบแสดงอำนาจ แต่ก็มีควมรับผิดชอบสูง ส่วนลูกคนกลางนั้นมักถูกเรียกว่าเป็นWednesday Child บ้างก็ว่าเด็กอยู่ในสภาวะที่เสียเปรียบว่าลูกคนอื่น ลูกคนกลางจะอยู่ระหว่างพี่ที่ดูจะเก่งกว่า และลูกคนสุดท้ายที่ถูกเอาใจใส่เป็นพิเศษ จึงต้องแข่งขันกับพี่ใหญ่และต้องอดทนกับความรัก ของพ่อแม่พี่น้องคนสุดท้ายแย่งไป เด็กอาจจะปรับตัวให้เหมือนพี่ หรือทำตัวเป็นเด็กให้เหมือนน้องโดยทั่วไป เด็กในลำดับนี้จะมีความรู้สึกว่าลูกในลำดับอื่น จะได้รับสิทธิพิเศษ เด็กจึงมักจะเรียกร้องความสนใจจากผู้เลี้ยงดู ลูกคนกลางจะเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพยืดหยุ่น ไม่ตึงเครียด กล้าคิด กล้าทำ ไม่อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์เท่าลูกคนแรก และลูกคนสุดท้ายมักจะได้ เปรียบพี่ๆ อย่างเห็นได้ชัด คือไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับความรัก ความเอาใจใส่ของผู้เลี้ยงดู ทั้งยังได้รับมามากและจากทุกคนในครอบครัวจึงอาจทำให้เด็กดูคล้ายคนที่ตามใจตนเองคือดั่งไม่เชื่อฟัง แต่ลูกคนสุดท้ายมักจะเข้าสังคมได้ดี

พัชรี สวนแก้ว (2536: 127-128) กล่าวว่าลำดับที่การเกิดของเด็กในทางจิตวิทยา เชื่อกันว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กเช่นเดียวกับปัจจัยอื่นๆ สรุปได้ดังนี้

1) ลูกคนแรก มักจะได้รับ บความรัก การเอาใจใส่ ความอบอุ่นจากพ่อแม่ อย่างเต็มที่ ด้านบุคลิกลักษณะและการปรับตัวทางสังคมมักพบว่า เด็กที่เป็นลูกคนแรกมักปรับตัว ได้ยากกว่าลูกคนต่อไป ซึ่งอาจเนื่องมาจากได้รับการเอา ใจใส่ ดูแลจากผู้เลี้ยงดูมากเกินไป ทำให้มีลักษณะดื้อรั้น ก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการเป็นผู้นำ ว่านอนสอนง่ายรู้สึกกลัวต่อการทำผิด ชอบฟังพาทอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา มีอารมณ์หวั่นไหวง่าย

2) ลูกคนกลาง ซึ่งอาจจะเป็นคนกลางระหว่างสามคนหรือมากกว่านั้นได้รับการเลี้ยงดูที่ดีกว่าคนแรก เนื่องจากผู้ เลี้ยงดูเข้าใจบทบาท ของตนดีขึ้น มักฟังพาทตนเองน้อยกว่าลูก ลำดับที่อื่นๆ พยายามเอาแบบอย่างลูกคนแรก และแข่งขันกับลูกคนแรกด้วยการพยายาม เรียกร้องความสนใจจากผู้เลี้ยงดู โดยปกติแล้วจะเป็นเด็กที่ว่านอนสอนง่าย

3) ลูกคนสุดท้าย มักมีลักษณะเป็นเด็กเล็กอยู่เสมอ เพราะพ่อแม่ และพี่ๆ ให้ความสนใจ และคอยทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ จึงเป็นเด็กที่ทำอะไรไม่ค่อยเป็น

ลำดับที่การเกิดของเด็กได้อธิบายถึงความแตกต่างของประสบการณ์ที่ เด็กแต่ละคนได้รับ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ของครอบครัวเดียวกัน ความคิดและการแปลความหมายของลำดับที่ การเกิดของเด็กจึงเป็นสิ่งที่ มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต และบุคลิกภาพและเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถอนุมานเกี่ยวกับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลได้บ้างจากลำดับที่การ เกิดซึ่งแตกต่างกัน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ลูกคนแรก (First Born) จะมีบุคลิกลักษณะที่ขุ่นเคืองใจ และแสดงความเกลียดชังผู้อื่นที่อยู่รอบข้าง มักถูกคาดหวังสูง แต่ก็เป็นนักอนุรักษ์นิยม และพยายามรักษาสถานภาพของตนเองให้เหมือนเดิม มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่เกินตัว ซึ่งหาได้รับการพัฒนาความรู้สึกที่ดีแล้ว เด็กจะมีความรับผิดชอบ รอบคอบ จำรายละเอียดและคำสั่งได้ดี แต่ถ้าไม่ได้การพัฒนาความรู้สึกที่ดี เด็กจะทอดอ้อย่าย ขาดความสนใจทางสังคมมีความรู้สึกไม่มีน้องข้างสงสัยและเป็นปฏิปักษ์กับผู้อื่นในสังคม

2) ลูกคนกลาง (Middle Child) เป็นเด็กที่มีความรู้สึกพ่ายแพ้ หรือสำคัญตนผิด แต่มีทักษะในการจัดการได้ดี มีลักษณะแข่งขันสูง มีความทะเยอทะยาน มองโลกในแง่ดี สุขภาพจิตดี ถ้าได้รับการสนับสนุนและเข้าใจ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กเกิดความคับข้องใจจากลำดับที่การเกิดขึ้น จะทำให้เด็กเป็นเด็กที่ขาดเหตุผล ขาดกำลังใจ มักล้มเหลว

3) ลูกคนสุดท้าย (Youngest Child) มีบุคลิกที่กล้าสร้างสถานภาพของตนเองได้ดีกว่าคนอื่น ๆ มักจะเรียนรู้ว่าคนอื่น ๆ คอยตามใจ จะทำให้เป็นเด็กที่ช่วยเหลือตนเอง ไม่ได้ ชอบพึ่งพาผู้อื่น หรือคิดว่าผู้อื่นจะให้ความช่วยเหลือตนเองอยู่เสมอ พบว่า สังคมภายนอกเป็นเรื่องที่ยู่งยาก ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาในด้านลำดับการเกิดไว้ดังนี้

สรุปได้ว่า ลำดับการเกิดที่แตกต่างกัน ของพี่น้องในแต่ละครอบครัว ไม่เพียงสร้างให้เด็กแต่ละคนมีลักษณะนิสัยแตกต่างกัน และยังทำให้เกิดการขัดแย้ง ไม่เข้าใจกันระหว่างพี่น้องได้อีกด้วย อีกทั้งลักษณะนิสัยที่แตกต่างตามแต่ละบุคคลที่มีลำดับการเกิดต่างกัน มีลักษณะนิสัย ทักษะ ความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมการแสดงออก แตกต่างกัน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นส่วนสำคัญมากในการศึกษาเล่าเรียนเพราะจะเป็นตัวชี้วัดถึงความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาดังกล่าวกว่าที่เล่าเรียนมาตลอดทั้งภาคการศึกษา อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังเป็นตัวแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา

ชวาล แพรัตกุล (2517: 5) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความรู้ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองในด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับจากการสั่งสอนของครู ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test)

กระทรวงศึกษาธิการ (2521: 6) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสำเร็จ หรือความสามารถในการกระทำใด ที่จะต้องอาศัยทักษะหรือมีฉะนั้นก็ต้องอาศัยความรู้วิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

อัจนรา สุขารมณ (2530: 6) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล โดยตัวชี้บ่งถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ (Nontesting Procedures) เช่น จากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน (School Grade)

ซึ่งการที่นักศึกษาจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี ได้นั้นจำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่มีอิทธิพลที่ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงอิทธิพลที่ช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดี ดังนี้

นวนน้อย สัตววรรณมาศ (2537: 20-25) กล่าวว่าอิทธิพลที่ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมี ดังนี้

1) ความถนัดของนักเรียนหมายถึง เพศ ประวัติการเรียน ลักษณะทางสังคม พฤติกรรม แรงจูงใจ การเรียนรู้ และทัศนคติต่อการเรียนรู้ มีอยู่ 6 รายการ ดังนี้

1.1) กระบวนการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง (Meta Cognitive Process) หมายถึง การติดตามความเข้าใจในการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากการวางแผนการเรียน ประสิทธิภาพของความพยายาม

1.2) การปฏิบัติการ และผลการปฏิบัติการ การทดสอบ การทบทวน และการประเมินผลยุทธวิธีการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Process) หมายถึง ระดับการเรียนรู้แต่ละวิชา เชาวน์ปัญญา และความรู้เดิม

1.3) ลักษณะองค์ประกอบทางสังคมและพฤติกรรม (Social and Behavioral Attributes) ที่มีลักษณะเป็นเชิงบวก และไม่ขัดจังหวะคนอื่นหรือการสอน

1.4) ลักษณะองค์ประกอบด้านแรงจูงใจและ จิตพิสัย (Motivational and Effective Attributes) ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน

1.5) ทักษะทางกล้ามเนื้อ (Psychomotor Skills) หมายถึง ทักษะทางกล้ามเนื้อหรือร่างกายต่อสาขาวิชาที่เรียน

1.6) สภาพประชากรนักเรียน (Student Demographics) หมายถึง เพศ และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน

2) การสอนและบรรยากาศในห้องเรียน หัวข้อนี้รวมการปฏิบัติปกติในห้องเรียน ลักษณะของการสอน การจัดการห้องเรียน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน คุณภาพและปริมาณของการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและศิษย์ มีอยู่ 8 รายการ ดังนี้

2.1) การจัดการห้องเรียน (Classroom Management) การทำให้นักเรียนตื่นตัวด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้คำถาม การให้นักเรียนท่อง หรือตอบ หรือยุทธวิธีที่ทำให้นักเรียนทั้งชั้นมีส่วนร่วม

2.2) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ ศิษย์ (Student and Teacher Social Interactions) การตอบคำถามของครูและนักเรียนเป็นเชิงบวก

2.3) ปริมาณของการสอน (Quantity of Instruction) แสดงความสนใจในการเรียนออกมาตลอดเวลาครูใช้เวลาส่วนมากสอน

2.4) บรรยากาศของห้องเรียน (Classroom Climate) มีความยืดหยุ่น หมายถึง ทุกคนในห้องเรียนให้ความสนใจและเห็นคุณค่าของการเรียน และมุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน

2.5) การสอนชั้นเรียน (Classroom Instructions) ดำเนินการสอนมีเป้าหมายชัดเจนและตรงสู่เป้าหมาย

2.6) ความสัมพันธ์เชิงวิชาการ (Academic Interaction) มีการเรียกให้นักเรียนตอบโดยปากเปล่าหรือโดยการเขียนบ่อยๆ

2.7) การประเมินผลการเรียน (Classroom Assessment) ใช้การประเมินผลบ่อยๆ และเป็นส่วนหนึ่งของการสอน

2.8) การสนับสนุนการสอนและรักษาภาวะเปี่ยม (Classroom Implementation and Support) กำหนดแนวปฏิบัติปกติประจำห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพให้ทุกคนรู้กฎ ระเบียบ และวิธีปฏิบัติในห้องเรียน เพื่อประโยชน์ของการเรียนร่วมกัน

3) สภาพแวดล้อมทางสังคม หรือสภาพแวดล้อมทั่วไป เช่น ประชากรของชุมชน ประเพณีของเพื่อนคู่หู การสนับสนุน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เวลาที่เด็กดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือ และทำการบ้านนอกเวลาเรียน ดังนี้

3.1) สภาพแวดล้อมทางบ้าน และการสนับสนุนของผู้ปกครอง (Home Environment and Parental Support) การสนับสนุนและช่วยเหลือในการทำการบ้านของเด็กโดยผู้ปกครอง

3.2) กลุ่มเพื่อนสนิท (Peer Group) ระดับความไฝ่ฝันทางวิชาการ ของเพื่อนสนิทพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนสนิท

3.3) อิทธิพลของชุมชน (Community Influence) ระดับทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

3.4) การใช้เวลานอกห้องเรียน (Out-of-class Time) เวลาที่นักเรียนใช้กับกิจกรรมของชมรมและกิจกรรมและเสริมหลักสูตรของโรงเรียน

4) ประเภทหรือรูปแบบของหลักสูตร หมายถึง สภาพทางกายภาพหรือ วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ยุทธวิธีในการสอนแต่ละวิชา หรือเนื้อหาวิชา ๑ และลักษณะของ อุปกรณ์การสอนมีอยู่ 3 รายการ ดังนี้

4.1) รูปแบบของหลักสูตร (Curriculum Design) เนื้อหาที่มาสอน ใช้วิธี จัดวางระบบแบบก้าวหน้า (Advance Organizers)

4.2) หลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction) จัดให้เกิด ความสอดคล้องระหว่างเป้าหมาย เนื้อหา วิธีสอน แบบฝึกหัด และการประเมินผล

4.3) ขนาดของห้องเรียนแต่ละโปรแกรม (Program Demographics) ขนาดของชั้นเรียนเช่น การจัดสอนทั้งชั้น แบ่งเป็นกลุ่มย่อย หรือสอนตัวต่อตัว

5) การจัดการโรงเรียนหรือรูปแบบการบริหารโรงเรียน (School Organization) หมายถึง วัฒนธรรม บรรยากาศ นโยบาย และแนวปฏิบัติรวมทั้งขนาดของโรงเรียน (จำนวนนักเรียนทั้ง โรงเรียน และแต่ละชั้นเรียน) โรงเรียนเอกชนหรือรัฐ แหล่งทุนหรืองบประมาณ ระดับการตัดสินใจและตัว แปรในการตัดสินใจ ระดับการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในโรงเรียน มีอยู่ 5 รายการดังนี้

5.1) วัฒนธรรมของโรงเรียน (School Culture) โรงเรียนเน้นและให้ ความสำคัญแก่ความสำเร็จทางวิชาการ

5.2) ผู้บริหารและครูตัดสินใจร่วมกัน (Teacher Administrator Decision Making) ครูใหญ่มีส่วนร่วมอย่างจริงจังกับการจัดการเรียนการสอน

5.3) นโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง(Parent Involvement Policy) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาและดำเนินงานด้านการสอน

5.4) ประชากรโรงเรียน (School Demographics) ขนาดของโรงเรียนมี นักเรียนมากน้อยแค่ไหน เชื้อชาติและผิวพรรณ

5.5) นโยบายของโรงเรียน (School Policies) นโยบายเน้นการรักษา ระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างเด่นชัด

6) ลักษณะทั่วไปของรัฐและเขตการศึกษา(State and District Characteristics) หมายถึง ลักษณะการปกครองท้องถิ่น และการบริหารการศึกษา นโยบายด้านหลักสูตรและตำราเรียน ของรัฐการสอนและข้อกำหนดการเรียนจบ ใบประกอบวิชาชีพครู ข้อยกเว้นชั่วคราวในสัญญาจ้างครู นโยบายการบริหารและการเงินระดับเขตมีอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

6.1) นโยบายระดับรัฐ (State-level Policy) การออกใบประกอบวิชาชีพ ครู การประเมินผลการสอนของครู

6.2) สภาพประชากรของเขต (District Demographics) ขนาดของเขต

การศึกษา หมายถึง จำนวนและลักษณะของประชากรเขต

สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่เป็นตัวแปรที่จะส่งผลให้นักศึกษามีความรู้เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ศึกษา ซึ่งยังจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของนักศึกษาที่มุ่งหมายไว้ได้อีกด้วย และนอกจากนั้นนักศึกษาเองยังต้องมีลักษณะที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยันหมั่นเพียร ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ดังนี้

ประธาน วัฒน วาณิชย์ (2538: 6) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ มีตารางเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำงานตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ มักจะทำงานในเวลาที่กำหนดไว้ทุกวันอย่างสม่ำเสมอ มักจะทำงานในสถานที่ที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ มักจะทำงานในระยะเวลาไม่ยาวนานนักและหยุดพักระหว่างทำงาน ทบทวนคำสอนหลังจากฟังคำบรรยายแล้วโดยไม่ชักช้า ไม่ปล่อยงานให้ค้างอยู่จนนาทีสุดท้าย ไม่เสียสมาธิโดยง่ายไม่ใช้การสอบเป็นแรงจูงใจในการเรียน อ่านหนังสือก่อนเข้าชั้นเรียนตามสมควร เข้าฟังบรรยาย สัมมนาหรือทบทวนการสอบ มักจะไม่ค่อยละเลยวิชาที่ยากมากกว่าวิชาอื่น มีความรู้ในการใช้บริการห้องสมุด ทำตามแผนการเรียนที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ ปรับปรุงคำบรรยาย (ที่จดจากห้องเรียน) อยู่เสมอ ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ภายในกำหนดโดยไม่ล่าช้ามาก การเรียนเป็นสิ่งรื่นรมย์เมื่อมีแรงกระตุ้นจะทำงานได้ดีและไม่ทำงานหนักมากเกินไปในวันหยุด ซึ่งได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของ นักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแตกต่างกันดังนี้

กิลล์ (สุมาลี สุวรรณภักดี. 2541: 26; อ้างอิงจาก Gill. 1992: 144-149) ได้ศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่เรียนดีมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่า และนักเรียนที่เรียนดีสามารถแก้ปัญหาด้านการปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ สอดคล้องกับสุนทรี เวปะละ (2539: 141) ที่ศึกษาความเครียดของนักศึกษาพยาบาลพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ จะมีความเครียดสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับปานกลางและนักศึกษาที่มีผลการศึกษาระดับสูง

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือความสำเร็จหรือความสามารถในการ ศึกษาเล่าเรียน ซึ่งการสอนและบรรยายภาคใน ห้องเรียนสภาพแวดล้อมทางสังคม รูปแบบของหลักสูตร รูปแบบการบริหารโรงเรียน ลักษณะทั่วไปของเขตการศึกษา มีอิทธิพลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาซึ่ง แสดงออก ถึงระดับของสติปัญญา มี ความสัมพันธ์กับการปรับตัวทั้งด้านการเรียน สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5. การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ นั้นมีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นมาก เพราะการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ ใกล้ชิดลูกมีความเข้าใจเด็กทำให้การปรับตัวของเด็กวัยรุ่นดีขึ้น และปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นน้อย ตรงข้ามกับวัยรุ่นที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้งปล่อยปละละเลย หรือครอบครัวยุคที่ไม่สงบสุข มีปัญหายุ่งยากทำให้เด็ก มีสุขภาพจิตเสีย และอาจเป็นเด็กที่มีปัญหาได้

นภเนตร ธรรมบวร (2541: 2) กล่าวว่า เด็กที่มีพัฒนาการที่ดีเร็ว มั่นคงจากครอบครัวเด็กจะ เติบโตได้ดีมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพเช่นไร จะเป็นคนดีมีงานทำประโยชน์แก่สังคมหรือเป็นคนด้วย สมรรถภาพ สร้างปัญหาแก่ตนเองและสังคม ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัว

เสนอ อินทรสุขศรี (2511: 47) กล่าวว่า การเลี้ยงดูให้เด็กทำในสิ่งต่างๆ อยู่ตลอดเวลา จะทำให้เด็กเกิดอารมณ์กระวนกระวายตื่นเต้นอยู่เสมอ ขาดความเชื่อมั่น ในตนเอง ส่วนการปล่อยให้ เด็กทำสิ่งต่างๆ ได้ตามอำเภอใจ โดยไม่สนใจว่าจะสมควรหรือไม่จะทำให้เด็กขาดเหตุผลที่ดีทาง จิตใจ ไม่แน่ใจว่าตนทำถูกหรือผิด ในที่สุดเด็กพวกนี้จะมีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย ส่วนการดูแลไม่แน่ใจว่า ตนทำถูกหรือทำผิด ในที่สุดเด็กพวก นี้จะมีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย ส่วนการดูแลเอาใจใส่เด็ก จนเกินไป จะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวในสังคมลำบาก

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2545: 28 - 30) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นสิ่ง สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เด็กเจริญเติบโต เป็นพลเมืองดี ผู้ที่อบรมเลี้ยงดูซึ่งอาจจะเป็นบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นๆ ต้องเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี พร้อมที่จะถ่ายทอดความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ และเป็นแบบฉบับอันดีให้แก่บุตร ธิดาได้ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเด็ก กจะเติบโตเป็น พลเมืองที่ดีของชาติได้นั้น เกิดจากการอบรมและเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งนักจิตวิทยาและ นักการศึกษาได้แบ่งวิธีการเลี้ยงดูบุตรไว้หลายแบบ ในสังคมไทยจะกล่าวถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

1. การเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย หรือการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีลักษณะที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองควบคุม บังคับ เข้มงวดกับบุตรหลานมากเกินไป คอยออกคำสั่งให้บุตรปฏิบัติตาม เด็ก ไม่มีอิสระในการคิดหรือทำ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งโดยเคร่งครัดและอยู่ในระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนด ทำให้เด็กหวาดกลัว ไม่กล้า และไม่มีความผูกพันใกล้ชิด จะขาดความอบอุ่น ไม่มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง เด็กที่ถูกบังคับมากๆ จะปฏิบัติตามเมื่ออยู่ต่อหน้าและหาทางระบายออกเมื่อไม่มีผู้ใหญ่ควบคุม เด็กจะเกิดความรู้สึกต่อต้านก้าวร้าว ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

2. การเลี้ยงดูแบบตามใจ แบ่งเป็น 3 แบบ ดังต่อไปนี้

2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หรือทอดทิ้งไม่เหลียวแล ไม่สนใจ ปล่อยให้เด็กทำอะไรตามอำเภอใจ ไม่แนะนำที่ถูกต้องและเหมาะสมให้ เด็กจะเป็นคนที่ไม่เชื่อฟังผู้ใดเป็น คนก้าวร้าว ขอบทะเลาะเบาะแว้ง มีอารมณ์ไม่มั่นคง และจะคอยเรียกร้องความสนใจ เพราะขาดความ รักความเอาใจใส่

2.2 การเลี้ยงดูแบบทะนุถนอมมากเกินไป พ่อแม่จะคอยให้ความช่วยเหลือปกป้องดูแลบุตรมากเกินไป เหมือนกับบุตรยังเป็นเด็กเล็ก ทำให้เด็กมีลักษณะที่เอาแต่ใจตัวเอง ไม่มีความคิดริเริ่ม และแก้ปัญหาต่างด้วยตนเองไม่ได้

2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือการอบรมเลี้ยงดูที่ใช้เหตุผลโดยให้บุตรได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วม มีบทบาทในครอบครัว มีลักษณะที่เหมาะสมซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีความคิดริเริ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นผู้นำ และสามารถพึ่งตนเองได้

จตุพร เพ็งชัย (2534: 99 - 101) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึงการที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวซึ่งประกอบด้วยบิดามารดา และบุคคลอื่นๆ ปฏิบัติต่อเด็กเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีและยังให้การแนะนำสิ่งรอบตัวฝึกอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งสามารถแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อลูกของตนในลักษณะต่างๆ เช่น ให้ความดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก ความห่วงใย ให้คำแนะนำสนับสนุนและช่วยเหลือมีความ ยินดีที่จะอยู่กับลูก ให้การยกย่อง ให้การคุ้มครองตลอดจนใกล้ชิดสนิทสนม การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูต้องปลูกฝังความรู้สึก และอารมณ์ รับผิดชอบต่อให้เกิดการสนองซึ่งเป็นพื้นฐานของบุคลิกภาพที่สมบูรณ์แบบ (Adequate Personality) เป็นการวางรากฐานของประชาธิปไตยให้แก่บุตร เพราะการแสดงการยอมรับ การสนับสนุน การให้เหตุผล และให้โอกาสแก่บุตร จะสร้างความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเกิดขึ้นแก่บุตร ในวัยต่อมาบุตรจะรู้หน้าที่ที่ตนมีต่อสังคม ทำให้ประเทศชาติมีบุคลากรที่มี ประสิทธิภาพ การอบรมเลี้ยงดู เช่นนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

2) การอบรมแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรแบบทอดทิ้ง ปล่อยให้บุตรจัดการกันตนเอง ขาดการแนะนำ ขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่มีกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติ เมื่อเด็กซักถามในเรื่องต่างๆ พ่อแม่จะไม่สนใจอธิบายให้เด็ก หายข้อใจ เด็กพวกนี้อาจเติบโตมาในลักษณะที่ก้าวร้าว เชื้อมั่นตัวเองมากเกินไป ชอบโอ้อวดต่อต้านสังคม ไม่เคารพกฎระเบียบของสังคม มีความรู้สึกอิสระแบบไม่มีขอบเขต การอบรมเลี้ยงดูเช่นนี้ จะทำให้เกิดปัญหาแก่สังคม เพราะเด็กไม่มีความรู้สึกอบอุ่นหรือปลอดภัย อาจมีอาการประสาทเรื้อรัง ไม่ทำตัวให้สอดคล้องกับผู้อื่น แต่หากเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมดีเช่น ทางโรงเรียนเอาใจใส่อยู่ในแวดวงของเพื่อที่ดีให้ความอบอุ่น ความรู้สึกของเด็กก็อาจชดเชยและปรับตัวได้

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรคอยบังคับใจให้ทำตามความต้องการของตนเอง ชอบใช้คำพูดที่ทำให้บุตรมีความรู้สึกอาย ชอบก้าวร้าวในเรื่องราวส่วนตัวของลูก ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่รู้เหตุผลที่ต้องการถูกลงโทษ การไม่เปิดโอกาสให้บุตรได้

แสดงความคิดเห็นเลยเช่นนี้จะให้เด็กมีบุคลิกภาพที่ปรากฏ คือ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เคร่งเครียด ไม่กระตือรือร้น คอยฟังฟังคนอื่น แต่จะมีลักษณะที่ดี บางอย่าง เช่น สุภาพอ่อนโยน มีสัมมาคารวะ ซื่อสัตย์ จงรักภักดี มีความรอบคอบระมัดระวัง ยอมผู้อื่นและเก็บเนื้อเก็บตัว และลักษณะทางจิตใจของเด็กพวกนี้จะเป็น ปมด้อย รู้สึกไม่ทัดเทียมเพื่อน ท้อทอยและไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ได้มีผู้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาที่แตกต่างกัน ดังนี้

จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543: 44) ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะมีการปรับตัวที่ยากลำบากเพราะถูกอบรมให้รับคำสั่งและทำตามคำสั่งเท่านั้นทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ

ศุภลักษณ์ เงินบำรุง (2546: 78) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล

จึงสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของเด็ก เป็นอย่างมาก ถ้าพ่อแม่มีการอบรมเลี้ยงดูให้ ความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่มีความเข้าใจ การพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงของเด็กจะทำให้เด็กมีการปรับตัวได้ดีและมีปัญหาน้อยกว่าเด็ก ที่อยู่ในครอบครัวที่ถูกทอดทิ้ง มีความขัดแย้งกันของบิดามารดาและขาดความสงบสุข นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทำให้เด็กเกิดปัญหาในการปรับตัวได้โดยเฉพะอย่างยิ่งครอบครัวที่มีเศรษฐกิจตกต่ำทำให้เด็กเกิดความไม่มั่นคงทางอารมณ์ได้

6. สภาพครอบครัว

สภาพครอบครัวเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่มีความสำคัญมากในการปรับตัวของนักศึกษา กล่าวคือสภาพครอบครัวอาจจะบอกได้ถึงทัศนคติ ลักษณะนิสัย จิตใจ และพฤติกรรม เป็นต้น นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวแตกต่างกัน อาจมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักศึกษาเช่น นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ย่ำแย่กัน อาจจะมีความรู้สึกว่าเหว สับสน ไม่มั่นใจในตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายเมื่อนักศึกษาต้องเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยและต้องปรับตัวเข้ากับสังคมให้ได้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522: 151) กล่าวว่า ครอบครัว หมายถึง ผู้ร่วมครัวเรือน ได้แก่ สามีภรรยาและบุตร นอกจากนี้ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา ต่างก็ให้ความหมายของครอบครัวในลักษณะที่แตกต่างกันในความหมายทางสังคมวิทยา ครอบครัว คือ รูปแบบของการที่บุคคล 2 คน หรือกลุ่มบุคคลสร้างแบบ (Pattern) หรือโครงสร้าง (Structure) ของการอยู่ร่วมกันในความหมายของนักจิตวิทยา ครอบครัวคือสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มนุษย์สร้างขึ้น นมาจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

เพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันสังคมภายนอกที่จะปลูกฝัง ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติกับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมที่มีชีวิตอุบัติขึ้นในครัวเรือน นับตั้งแต่เด็กได้เกิดขึ้น มาเป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนรอบครัว บิดามารดาก็มักจะเพ่งเล็งไปถึงแง่สุขภาพและการเจริญเติบโตทางกายของเด็กเป็นส่วนใหญ่ เราลืมนึกเสียหมดว่า ชีวิตของคนรอบครัวที่สมบูรณ์นั้นย่อมจะต้องเสริมสร้างสุขภาพ ทางจิตให้เด็กด้วย อารมณ์ต่างๆ ที่จะปลูกฝังลงไปโน้มน้าวใจของเด็กนั้น อยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมแห่งอารมณ์ของคนรอบครัว เด็กจะมีความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง ปลอดภัย ขึ้นบานหรือกระวนกระวาย เกิดขัดแย้ง หงุดหงิด และอารมณ์ต่างๆ ได้ ก็โดยผู้ใหญ่ที่ปลูกฝังให้เด็กโดยไม่รู้ตัว สิ่งแวดล้อมแห่งอารมณ์ของคนรอบครัวนี้ยังรวมไปถึงสภาพต่างๆ แห่งครอบครัวที่จะทำให้ เด็กเกิดความตึงเครียดของอารมณ์ และความนึกคิดของเด็กโดยในความรู้สึกแล้วเด็กไม่มีความเข้าใจความจริงอย่างเพียงพอ อีกทั้งไม่อาจจะนำเอาตนเข้าไปตัดสินเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้เช่นการมีพ่อหรือแม่เจ็บป่วยอยู่เป็นเวลานานๆ หรือคนใดคนหนึ่งตายลงไป ความระหองระแหงมีการไม่ลงรอยและทะเลาะเบาะแว้งกันของพ่อแม่ ความยากจนหรือการขาดเศรษฐกิจอันพอเพียงในครัวเรือน การหย่าร้างหรือการแยกกันอยู่ของพ่อแม่ และภาวะต่างๆ อีกหลายต่อหลายประการ แม้แต่เด็กซึ่งเชื่อกันว่าไม่มีความรู้สึกนึกคิดใดๆ หรือเรียกกันว่าไร้เดียงสา นั้นก็ปรากฏว่าถ้าหากชีวิตครอบครัวไม่ราบรื่น การขาดความเข้าใจใฝ่ใถ่ก็ยังมีแสดงออกซึ่งการขาดความรู้สึก ในความต้องการของความอบอุ่น ผลแห่งความไม่ราบรื่นของครอบครัว ไม่เพียงแต่จะทำให้ทารกขาดความเจริญเติบโตในด้านอารมณ์อันปกติ ยังพลอยมีการขาดความเจริญทางด้านจิตใจ และทางด้านร่างกายอีกด้วย ถ้าหากเด็กมีชีวิตเติบโตต่อไป เด็กผู้นั้นจะมีบุคลิกภาพไม่ดีนัก และยากที่จะเข้ากับสังคมได้บางรายอาจจะก่อให้เกิดเป็นภัยอันใหญ่ยิ่งของสังคม

สุพิศ รนขาว (2542: 11) ที่ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาคอร์บอร์ตามทฤษฎีของชะเทียร์ที่มีต่อการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบ่อไทย จังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวว่า ครอบครัวหมายถึงกลุ่มของบุคคลที่มาอยู่ร่วมกันเป็นระยะเวลานาน โดยการสมรส ความสัมพันธ์ทางสายโลหิตในการอยู่ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการถ่ายทอดความรู้ ค่านิยมต่างๆ จากการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ไปสู่เด็ก ซึ่งแต่ละครอบครัวจะมีความแตกต่างกันที่จะพัฒนารูปแบบลักษณะเฉพาะขึ้นมา และมีความแตกต่างของการสื่อสารในครอบครัวซึ่งมีอิทธิพลต่อแบบแผนความคิดและความสนใจที่เป็นแนวทางในการหล่อหลอม หรือพัฒนามุขลักษณะของบุคคลด้วย

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522: 151) กล่าวว่า ความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อสมาชิกของครอบครัวแต่ละบุคคลนั้น มีผลต่อการพัฒนาตนทุกด้านของบุคคลมาก เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมและเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ แม้ว่าครอบครัวจะมีวิวัฒนาการมาหลายรูปแบบแต่ครอบครัวทุกรูปแบบมีความสำคัญเหมือนกันต่อสมาชิก ดังนี้

- 1) ความสำคัญ ของความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ซึ่งปรากฏในทุกลักษณะของครอบครัวอย่างน้อยที่สุดเมื่อเด็กอยู่ในวัยทารก

2) ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ถ้ามีความสัมพันธ์ที่ดี ครอบครัวก็จะมั่นคง และสร้างสรรค์สมาชิกในครอบครัวก็จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

3) ความสำคัญในหน้าที่ 4 ประการของครอบครัวที่มีต่อบุคคล จะปรากฏในทุกวัฒนธรรม คือ ให้บทเรียนในการต่อสู้ชีวิต บทบาททางเพศทั้งชายและหญิง ค่านิยม ทศนคติในการประกอบอาชีพ และสุนทรียภาพแห่งชีวิต

ด้วยครอบครัวมีความสำคัญต่อ บุคคลดังที่กล่าวมานี้เอง การสร้างและพัฒนาครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะความล้มเหลวของครอบครัวคือความล้มเหลวเบื้องต้นของประเทศชาติ แต่คนที่ตระหนักเช่นนี้น้อยคนนัก ในประเทศที่เจริญแล้วนั้นเขาจะไม่เลือกคนที่ประสบความล้มเหลวในชีวิตครอบครัว เข้ามาบริหารประเทศชาติของเขาเลย เพราะถ้าหากบุคคลที่ไม่สามารถ บริหารครอบครัวของเขาเองได้แล้ว เขาจะบริหารประเทศชาติซึ่งเป็นเสมือนครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ได้อย่างไร

จตุพร เพ็งชัย (2534: 80-81) กล่าวว่า ครอบครัวแม้จะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมที่เล็กที่สุด แต่ก็มีความสำคัญในเรื่องของการก่อ บุคลิกภาพและสุขภาพจิตของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่กำหนดคุณค่าขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรม แบบแผนการดำเนินชีวิต ความเชื่อทางศาสนา ลักษณะของครอบครัวจะเป็นเสมือนกรอบของบุคลิกภาพในวัยเริ่มต้นของชีวิต เพราะมนุษย์จะเรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น นจากครอบครัวนี้เอง นอกจากลักษณะการดำเนินชีวิตที่มีความแตกต่างกันของเศรษฐกิจ ในแต่ละครอบครัว ยังมีเรื่องความสัมพันธ์ของ คนในครอบครัวที่จะเป็นเหตุของปัญหาในการปรับตัวของมนุษย์ การแบ่งลักษณะของครอบครัวนั้น นิยมแบ่งเป็น 3 แบบ ดังนี้

1) ครอบครัวขยาย บุคคลในครอบครัวนี้นอกจากจะมีบิดามารดา และลูก ๆ ที่เป็นญาติพี่น้องของคู่สมรสที่อาศัยอยู่ ร่วมกัน มักมีสมาชิกสัมพันธ์กัน 3ชั่วอายุคน (Generation) ขึ้นไป มีสามี-ภรรยา-ลูก ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา ซึ่งจะเคารพกันตามลำดับอาวุโส มีบุรุษเป็นใหญ่ในบ้าน ทุกคนในครอบครัวจะร่วมมือกันและเด็กเป็นจุดสนใจรวมของทุกคนในครอบครัว

2) ครอบครัวรวม เป็นครอบครัวที่เกิดจากชายคนเดียวสมรสกับหญิงหลายคนและภรรยาแต่ละคนมีบุตรมีสามีคนเดียว ทำให้เกิดลักษณะครอบครัวเดี่ยวของภรรยาแต่ละคนซึ่งอาจรวมอยู่ในชายคาเดียวกัน หรืออาจแยกกันอยู่คนละบ้าน ดังสังคมมุสลิมที่วัฒนธรรมอนุญาตให้บุรุษมีภรรยาได้ถึง 4 คน มีบุรุษเป็นหัวหน้าครอบครัวและเกิดความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจของสมาชิกในครอบครัว

3) ครอบครัวเดี่ยว พบมากในปัจจุบันเป็นครอบครัวสมัยใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยบิดา - มารดา - บุตร สมาชิกในครอบครัวเป็นอิสระกันมากขึ้น แต่ค่านิยมทางศาสนาลดลง การสืบทอดวัฒนธรรมจารีตประเพณีก็ลดคุณค่าลง เพราะสมาชิกแต่ละคนออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้น โอกาสสังสรรค์ในครอบครัวน้อยลง แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา - มารดา - บุตรกลับใกล้ชิดมากกว่าครอบครัว 2 แบบข้างต้น

ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวแบบใดก็ตามเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าหน้าที่ พื้นฐานของครอบครัวทุกรูปแบบมี ดังนี้

1) หน้าที่ทางด้านชีววิทยา คือต้องสร้างสมาชิกใหม่ให้กับสังคมและมีหน้าที่บริการด้านปัจจัยเพื่อชีวิต เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

2) หน้าที่ทางจิตวิทยา ต้องให้ความรัก ความอบอุ่น บำบัดความต้องการทางเพศ และเป็นตัวแบบในการกำหนดบทบาทของสมาชิกในครอบครัว

3) หน้าที่ทางสังคมวิทยา เป็นที่ทดลองให้สมาชิกในครอบครัวได้ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น และฝึกให้มีความรับผิดชอบและร่วมมือในการสร้างสังคมที่ดี

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงหน้าที่ของการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว แล้วนำมาแบ่งครอบครัวออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ครอบครัวที่ ให้ความสำคัญความอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องใน แนวเดียวกันในเรื่องทัศนคติ ค่านิยม มีความรักความเอาใจใส่บิดามารดา เป็นที่ปรึกษาสมาชิกในครอบครัวจะไม่เกินความว้าเหว่ มีความใกล้ชิดกันระหว่างบิดา มารดาและบุตรแตกต่างกันไปตามวัย เช่น ในวัยเด็กเล็กบิดามารดาต้องแสดงออกโดยการสัมผัส กอดรัดเมื่อเย็นย่นให้บุตรรับรู้ถึงความรัก ความเมตตาที่บิดามารดามีต่อเขา พอล่วงเข้าวัยเด็กโตความใกล้ชิด ดันนั้นต้องปรับเปลี่ยนดูแลอยู่ห่างๆ ถ้าบิดามารดาปฏิบัติต่อบุตรอย่างตอนที่เขาอยู่ในวัยเล็กๆ บุตรก็จะรำคาญ

2) ครอบครัวแตกแยก แบ่งออกได้เป็น 3 แบบ ดังนี้

2.1) ครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะกันเป็นประจำ เป็นการแสดงถึงความนึกคิดของบิดาที่ขัดแย้งกับมารดา และไม่มีการควบคุมอารมณ์ เกิดการทะเลาะวิวาทให้บุตรได้ยินการใช้ถ้อยคำรุนแรง ก้าวร้าว กระทำซ้ำของเสียหายนอกจากอารมณ์ที่รุนแรง ความไม่สามัคคีกันจะทำให้บุตรเกิดความกระเทือนใจ จิตใจว่าวุ่นไม่สงบ ไม่รู้ว่าตนควรปฏิบัติตนอย่างไรดี ไม่อาจคาดเดาเหตุการณ์หลังจากที่มีการทะเลาะวิวาทของบิดามารดาได้ถูกว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น มีความวิตกกังวล ไม่มีความสุข สิ้นหวัง บุตรอาจมีปฏิกิริยาตอบโต้ ก้าวร้าว อารมณ์หงุดหงิด ทำให้เพิ่มสภาพภายในครอบครัวที่มีความไม่น่าอยู่ยิ่งขึ้น เกิดความไม่สบายใจ เป็นทุกข์ รู้สึกว่าบิดามารดาเห็นแก่ตัวไม่คำนึงถึงบุตร ยิ่งถ้าหากหัวข้อการโต้เถียงวิวาทนั้นมาจากบุตร ก็ยิ่งทำให้บุตรสับสนไม่รู้ว่าจะเป็นพวกบิดาหรือมารดาดี

2.2) ครอบครัวที่บิดามารดา หย่าร้างกันและบุตรอยู่กับคนอื่น เป็นที่แน่นอนว่าสถานการณ์เช่นนี้บุตรต้องเกิดความหวาดหวั่น ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ เกิดความไม่เข้าใจว่าทำไมบิดามารดาอยู่บ้านเดียวกันไม่ได้ ถ้าบิดามารดาที่มีความโกรธกันอย่างรุนแรงแล้วนำความขมขื่นใจในอดีตของภรรยาหรือสามีมาประณามให้บุตรฟัง บุตรจะรู้สึกว่าเป็นที่รองรับอารมณ์ เกิดความสะเทือนใจเพราะเห็นว่าคนใดคนหนึ่ง ทั้งยังปรับตัวกับสภาพที่ขาดบิดาหรือขาดมารดา ต้องเดิความรู้สึกว่าตนไม่เป็นที่ต้องการของบิดามารดา ตนไม่มีคุณค่า สิ่งเหล่านี้ทำให้บุตรปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้

2.3) ครอบครัวที่มีบิดามารดาคนเดียว ย่อมมีผลทำให้บุตร ขาดความอบอุ่น ในกรณีนี้ครอบครัวต้องสูญเสียคู่ชีวิต เหลือเฉพาะบิดาหรือมารดาคนเดียว ทำให้ผู้ที่เหลืออยู่ต้องปฏิบัติภาระหลักขึ้น เพราะต้องมีทั้งหน้าที่เป็นบิดาหรือมารดาทดแทนส่วนที่ขาด หายไป มีผลงานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศที่ชี้ให้เห็นว่า มารดามีผลต่อสุขภาพจิตของบุตรมากกว่าบิดา และบิดามีผลต่อบุคลิกภาพของบุตรตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงวัยรุ่น โดยเฉพาะการพัฒนาการทางสติปัญญา และการเลือกอาชีพ

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และรพีพรรณ คำหอม (2540: 3) กล่าวว่า ปัญหาครอบครัว หรือความอ่อนแอของครอบครัว มีผลโดยตรงต่อทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของชาติ และความอ่อนแอของครอบครัวสามารถนำไปสู่ความล่มสลายของสังคมไทยได้ถ้าเด็กและเยาวชนประสบปัญหาจากครอบครัวแล้วไปหาทางออกโดยการประพฤติผิดในด้านต่างๆ เช่นหนีเรียน พกอาวุธ เทียวเร่ร่อน ในที่สาธารณะ ก่อเหตุทะเลาะวิวาทและการใช้สารเสพติด ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะก่อให้เกิดเป็นปัญหาของสังคมตามมา

สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด และเป็นสถาบันอันดับแรกที่จะสร้างเด็กให้เป็นบุคคลที่สามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขได้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากเป็นสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รู้จักใกล้ชิดมากที่สุดและนานที่สุด ดังนั้น เด็กจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการได้ มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติของพ่อแม่เป็นสำคัญ การมีบุคลิกภาพที่ดีสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี โดยได้รับการส่งเสริมดี วยอาหารที่มีคุณค่าและถูกสัดส่วน ให้เล่นและทำกิจกรรมเพื่อ ให้อวัยวะเคลื่อนไหวให้เกิดทักษะ ทั้งต้องมีการพักผ่อนและป้องกันให้พ้นอันตราย จะทำให้เด็กเข้าสังคมได้ดีและมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดีอีกด้วย

ทั้งนี้ได้มีผู้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาที่มีสภาพครอบครัว ดังนี้

จกมล หงสุพันธ์ (2536: 65) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์ ที่มีต่อการปรับตัวในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์มีการปรับตัวในครอบครัวดีขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ (2536: 58) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของวัยรุ่นพบว่า ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างก็มี ความสัมพันธ์ในทางบวกกับวัยรุ่น

จึงสรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่จะหล่อหลอมเด็กและเป็นที่ให้กระบวนการ เรียนรู้ทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการขัดเกลาอุปนิสัยและพฤติกรรมของแต่ละบุคคล บิดามารดาก็คือครู ผู้สั่งสอน สิ่งแวดล้อมของครอบครัวเป็นองค์ประกอบ ฉะนั้นอิทธิพลทางครอบครัวที่มีต่อเด็กจึงสำคัญ มากการวางรากฐานแห่งความเจริญเติบโตในสังคมต่อไปภายหน้าแก่เด็กนั้น จะต้องอยู่ที่ครอบครัวที่ดี คือพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ที่ดีนั่นเองที่จะคอยเสริมสร้างสุขภาพจิตอันดีให้แก่เด็ก

การจัดการศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดตั้งคณะโบราณคดีขึ้นเป็นคณะวิชาที่ 3 ของมหาวิทยาลัย ศิลปากร เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2498 โดยมีจุดมุ่งหมายหลัก คือให้เป็นคณะวิชาที่ผลิตครูอาจารย์ และนักโบราณคดีรวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานโบราณคดี เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในกองโบราณคดี ของกรมศิลปากรหรืองานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ โบราณวัตถุโบราณ ถานสถานของประเทศ หลักสูตรและการเรียนการสอนในคณะโบราณคดี ระยะเวลาสุุดนั้น เป็นหลักสูตรอนุปริญญา 3 ปี ที่เน้นด้านการผลิต นักวิชาการสาขาโบราณคดีเท่านั้นจึงมีการปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง มาโดยตลอด (คณะโบราณคดี 2557: ออนไลน์)

ปณิธาน

- 1) ผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกที่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีทักษะในการทำงานในสาขาวิชาที่เรียน ควบคู่กับการเป็นผู้รอบรู้ที่มีคุณธรรมซึ่งพร้อมที่จะเสียสละ ประโยชน์ตนเองเพื่อส่วนรวม
- 2) มีระบบฐานข้อมูลขององค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมไทยทั้งสมัยอดีตและ ปัจจุบัน ที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และสามารถให้บริการแก่ประชาคม ทั้งภายในและภายนอกคณะ โบราณคดีได้อย่างสะดวกและรวดเร็วทำให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุดต่อวิชาการ หลากหลายสาขาทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปะ และวิทยาศาสตร์
- 3) ผลิตงานวิชาการสาขาต่างๆ ในหลายลักษณะออกเผยแพร่ออย่างสม่ำเสมอเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย
- 4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทยและให้บริการวิชาการแก่สังคม

5) เผยแพร่ความรู้แก่สังคมอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เป็นที่ยอมรับจากประชาคมทั้งภายในและภายนอกว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่ทรงคุณค่าของประเทศ และสร้างประโยชน์มากให้ประเทศไทย (คณะโบราณคดี 2557: ออนไลน์)

การจัดการเรียนการสอน

ในปีการศึกษา 2552 คณะโบราณคดี ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดีทุกสาขาวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและประเทศชาติ และให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2552 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (TQF) โดยได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2554 โดยมี 6 สาขาวิชาเอก ดังนี้(คณะโบราณคดี 2557: ออนไลน์)

1) ภาควิชาโบราณคดี เน้นศึกษาเรื่องราวในอดีต โดยศึกษาจากหลักฐานทางโบราณคดี ทั้งที่เป็นโบราณวัตถุและโบราณสถาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวชุมชน ประชากรและวัฒนธรรมที่เป็นเจ้าของโบราณวัตถุและโบราณสถานเหล่านั้น ปัจจุบันภาควิชาโบราณคดี เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ได้แก่ หลักสูตรปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาโบราณคดี หลักสูตรปริญญาโท ศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโบราณคดี หลักสูตรปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาโบราณคดี

2) ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ เป็นภาควิชาที่ศึกษาประวัติศาสตร์ผ่านงานศิลปกรรม เพื่ออธิบายถึงสภาพสังคม คติความเชื่อ การปฏิสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก ซึ่งไม่จำกัดเพียงงานศิลปะในอดีตเท่านั้น หากรวมไปถึงงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นในยุคปัจจุบันด้วย ปัจจุบันภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ได้แก่ หลักสูตรปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ หลักสูตรปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ หลักสูตรปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

3) ภาควิชามานุษยวิทยา เป็นภาควิชาที่มุ่งเน้นให้ความรู้ความเข้าใจในสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์ สาระสำคัญของวิชาเน้นเนื้อหาของทฤษฎีและแนวคิด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคม และวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน ศึกษาเนื้อหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร ตำรา และเน้นการเก็บข้อมูลวิจัยภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ตามระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาตนเอง เป็นศาสตร์พื้นฐาน

สำคัญในการศึกษาระดับสูงเป็นอย่างดี ขณะเดียวกันยังปลูกฝังทัศนคติและความสำนึกในหน้าที่ของ นักมานุษยวิทยาที่มีความรู้ คุณธรรม และรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงจรรยาบรรณและอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างสร้างสรรค์ ปัจจุบันภาควิชามานุษยวิทยา เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ได้แก่ หลักสูตรปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา

4) ภาควิชาภาษาตะวันออก เป็นภาควิชาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาษาไทยโดยวิเคราะห์ ลักษณะภาษาไทยปัจจุบันทั้งภาษาภาคกลางและภาษาอื่น ๆ ทั้งในและนอกประเทศไทย ศึกษาวรรณคดี ไทย ทั้งวรรณคดีโบราณและวรรณกรรมปัจจุบัน ศึกษาการอ่านจารึก เพื่อศึกษาอักษรที่ใช้ในการจารึก และเอกสารโบราณ ตลอดจนข้อความในจารึกและเอกสารโบราณที่ใช้ภาษาไทย นอกจากนี้ยังศึกษาการใช้ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการพูดและเขียนในการสื่อความหมายทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันภาควิชา ภาษาตะวันออก เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ได้แก่ หลักสูตรปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรปริญญาโท ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาจารึกศึกษา และสาขาวิชาภาษาสันสกฤตศึกษา หลักสูตร ตรีปริญญาเอก ปรัชญาดุฎี บัณฑิต สาขาวิชาจารึกศึกษา และสาขาวิชาภาษาสันสกฤตศึกษา

5) ภาควิชาภาษาตะวันตก ปัจจุบันภาควิชาภาษาตะวันตก เปิดการเรียนการสอนใน ระดับปริญญาตรี 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส

5.1) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ เป็นสาขาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ด้าน การอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน ให้มีความชำนาญที่จะนำไปใช้ หรือประยุกต์ในการประกอบ อาชีพ หรือในการดำรงชีวิตในสังคม นอกจากนี้ยังให้เรียนรู้แนวคิดที่แฝงอยู่ในวรรณคดี ศิลปะ หรือ ปรัชญาของเจ้าของภาษา

5.2) สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะภาษาฝรั่งเศส ด้านการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียน ให้มีความชำนาญที่จะนำไปใช้ สามารถใช้ได้ถูกต้องและ คล่องแคล่ว รวมทั้งให้มีความรู้ทางวรรณคดีละอารยธรรมฝรั่งเศสอย่างดีพอที่จะไปประก อบอาชีพที่ใช้ ภาษาฝรั่งเศส ทั้งในส่วนราชการและเอกชน หรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาขั้นสูงต่อไป

6) หมวดประวัติศาสตร์ รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาประวัติศาสตร์เป็น วิชาโท ใน 3 กลุ่มวิชา คือ ประวัติศาสตร์ไทย-ท้องถิ่น ประวัติศาสตร์เอเชีย และประวัติศาสตร์ยุโรปและ อเมริกา เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์ เข้าถึงชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนา โดยเฉพาะการสอนวิชา ประวัติศาสตร์ไทย - ท้องถิ่น เน้นการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนและการเข้าถึงพื้นที่ให้เกิดความ เข้าใจในความหลากหลายของผู้คนชุมชน วัฒนธรรม ตลอดจนพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอันเป็น ประโยชน์ต่อการเรียนรู้และพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี . 2554:

นอกจากนั้น คณะโบราณคดี ยังเปิดโอกาสนักศึกษาที่มาศึกษาต่อทั่วประเทศ โดยมีการรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อทั้งระบบสอบตรง ระบบแอดมิชชั่น นอกจากนี้คณะโบราณคดียังส่งเสริมเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านศิลปวัฒนธรรม โดยการเปิดรับสมัครนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าศึกษาคณะโบราณคดีแล้วนั้น คณะโบราณคดีได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานด้านการเรียน กิจกรรมทางวิชาการ และกิจกรรมแนะนำการลงทะเบียนเรียน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้เข้าใจถึงการลงทะเบียนเรียนซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ ยังมีส่วนช่วยให้นักศึกษาได้ทำ ความรู้จักกัน ทั้งนี้การเรียนการสอนของคณะโบราณคดีมีรูปแบบที่หลากหลายมากทั้งการเรียนการสอนในห้องเรียน ห้องแล็บ วิทยาสาสตร์ทางโบราณคดี ห้องแล็บทางด้านภาษา โดยมีเจ้าหน้าที่ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติทางสาขาวิชานั้นๆ เป็นผู้ดูแลและให้ความรู้ นอกจากนี้คณะโบราณคดียังส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ในสถานที่จริง หรือเรียกว่าการเรียนรู้ภาคสนามทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีกลวิธีการสอนที่สามารถทำให้นักศึกษาเข้าใจได้โดยการใช้สามารถใช้จินตนาการ บวกกับหลักฐานทางโบราณคดี และกลวิธีการบรรยาย นอกนั้นอาจารย์ผู้สอนยังมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ทำให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงเนื้อหารายวิชาได้อย่างแท้จริง เช่น แหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์ แหล่งการศึกษาชาติพันธุ์ทางมานุษยวิทยา เป็นต้น และคณะโบราณคดียังส่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับมาเผยแพร่หรือเป็นการบริการวิชาการ บริการความรู้ ให้กับบุคคลทั่วไป โดยจัดเป็นกิจกรรมเสวนา วิชาการ ซึ่งคณะโบราณคดีได้มีการดำเนินการส่งเสริมมาอย่างต่อเนื่องในด้านของสังคมกลุ่มเพื่อน เนื่องจากมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีพื้นที่โดยรวมขนาดเล็กจึงไม่สามารถจัดบริการห้องพักสำหรับนักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดได้ นักศึกษาจึงต้องเช่าห้องพักในบริเวณรอบๆ มหาวิทยาลัยจึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน มีความผูกพัน ช่วยเหลือกัน อีกทั้งคณะโบราณคดียังสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องหรือกิจกรรมประชุมเชียร์เพื่อให้นักศึกษาใหม่ได้ทำความรู้จักกัน สร้างความสัมพันธ์กัน และกิจกรรมส่งเสริมศิลปะทางวัฒนธรรม เช่น โครงการค่ายสืบศิลป์ถิ่นใต้ โครงการค่ายดนตรี โครงการหนังกลางแปลง เป็นต้น กิจกรรมบริการวิชาการ เช่น โครงการนำร่องท่องเที่ยว โครงการค่าย วิชาการโบราณคดี เป็นต้น นอกจากนี้คณะโบราณคดียังส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น โครงการค่ายโบราณคดีเพื่อเด็กในชนบท

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ซึ่งเป็นเรื่องแปลก ใหม่สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และล้วนแต่เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวของนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อมและ ด้านกิจกรรมนักศึกษา หากนักศึกษามี ความสามารถที่จะปรับหรือเปลี่ยนความคิดความรู้สึก ความ ต้องการ พฤติกรรมของตนเอง มีวิธีการปฏิบัติในการรับรู้ เผชิญภาวะเหตุการณ์ การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งปัญหาจากภายในตนเองและสภาพแวดล้อม ก็จะสามารถดำเนินชีวิตได้ อย่างเป็นสุข คลายความวิตกกังวล ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการ ศึกษาการปรับตัวของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาประสบ ความสำเร็จในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามที่มุ่งหมายไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา การปรับตัวของ นักศึกษา ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร
วังท่าพระ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. ลักษณะของเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 259 คน (มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2557: ออนไลน์)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 259 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การปรับตัว ของนัก ศึกษา คณะ โบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน การเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้า บทความ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์นักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย
2. ศึกษา หลัก การ และวิธีการ สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของไลเคิร์ต (likert. 1932: 55) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ต่อการปรับตัวของนักศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน จำนวน 10 ข้อ ด้านผู้สอน จำนวน 9 ข้อ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จำนวน 10 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 15 ข้อ และด้านกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 17 ข้อ รวมทั้งหมด 61 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อกรรมการควบคุมปริญญาโท ไปเพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้ว ทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 27 ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้การทดสอบที (t - test) เลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปไว้ใช้เป็นแบบสอบถาม (Ferguson. 198: 180) ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 61 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่เลือกแล้วไป หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1984: 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.96

7. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อปรับปรุงแก้ไขและให้ความคิดเห็นก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามที่สร้างจากการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสำรวจ (Check list) เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา ลำดับการเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพทางครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสำรวจการปรับตัวของนักศึกษาชั้น ปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ใน 5 มิติ ได้แก่ ด้านการเรียน จำนวน 10 ข้อ ด้านผู้สอนจำนวน 9 ข้อ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนจำนวน 10 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 15 ข้อ และด้านกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 17 ข้อ รวมทั้งหมด 61 ข้อ โดยในการตอบแบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert's Scale (1970: 107-110) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดระดับการปรับตัวของนักศึกษา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง นักศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมาก
- 3 หมายถึง นักศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวปานกลาง
- 2 หมายถึง นักศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวน้อย
- 1 หมายถึง นักศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนในแบบสอบถาม ดังนี้

ค่าเฉลี่ยในช่วง 4.50 – 5.00 หมายถึง การปรับตัวของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยในช่วง 3.50 – 4.49 หมายถึง การปรับตัวของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยในช่วง 2.50 – 3.49 หมายถึง การปรับตัวของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยในช่วง 1.50 – 2.49 หมายถึง การปรับตัวของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยในช่วง 1.00 – 1.49 หมายถึง การปรับตัวของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended) ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัว ใน 5 มิติ คือ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังคณบดีคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ประสานงานกับอาจารย์และเจ้าหน้าที่เพื่อส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษากลุ่มตัวอย่างแล้วทำการเก็บแบบสอบถามคืนในเวลาที่กำหนด

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยการเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 259 ชุด และได้รับกลับคืน 238 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.89 และนำแล้วนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การปรับตัวของนักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson. 1981: 68)

3. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ตามเพศ และภูมิถิ่นอาศัย ใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนลำดับที่เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัว ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) (Ferguson. 1989: 178)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน (Ferguson. 1981: 68)

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยทดสอบที (t-dependent sample)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α – Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยทดสอบที-เทสต์ (t-test for independent sample) (Ferguson. 1981: 178)

3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe 's Method) (Ferguson. 1981: 190, 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ด้านการเรียนรู้ ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิฐานะ ลำดับ การเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และ สภาพครอบครัว เพื่อให้การแปลความหมายเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทนผลบวกของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean square)
t	แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน f - distribution
df	แทนระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทนค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธ สมมติฐาน
*	แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษา การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษา ศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัว เพศ ภูมิลำเนา ลำดับการเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัว

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปรับตัวของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหา ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ จำนวน 259 ฉบับ และได้รับกลับคืนจำนวน 238 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.89 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ภูมิลำเนา ลำดับการเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัว

ตัวแปรต้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	45	18.90
1.2 เพศหญิง	193	81.10
รวม	238	100.00
2. ภูมิลำเนา		
2.1 ภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล	130	54.60
2.2 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่น	108	44.40
รวม	238	100.00
3. ลำดับการเกิด		
3.1 ลูกคนโต	86	36.10
3.2 ลูกคนกลาง	29	12.20
3.3 ลูกคนสุดท้อง	75	31.50
3.4 ลูกคนเดียว	48	20.20
รวม	238	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปรต้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา		
4.1 ระดับสูง หมายถึง มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	185	77.70
4.2 ระดับกลาง หมายถึง มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.99	53	22.30
รวม	238	100.00
5. การอบรมเลี้ยงดู		
5.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก	203	85.30
5.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	11	4.60
5.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	24	10.10
รวม	238	100.00
6. สภาพครอบครัว		
6.1 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	166	69.70
6.2 บิดามารดาแยกกันอยู่	45	18.90
6.3 บิดาและหรือมารดาเสียชีวิต	27	11.30
รวม	238	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด 238 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 81.10) จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่าส่วนใหญ่อยู่ กรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 54.60) จำแนกตามลำดับการเกิด พบว่าส่วนใหญ่ เป็น ลูกคนโต (ร้อยละ 36.10) จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 3.00 ขึ้นไป (ร้อยละ 77.70) จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู พบว่าส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรัก (ร้อยละ 85.30) และจำแนกตาม สภาพครอบครัว พบว่าส่วนใหญ่ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 69.70)

ตอนที่ 2 การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังแสดงในตาราง 3 - 14

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน

การปรับตัว	n = 238		ระดับการปรับตัว
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียน	3.55	0.54	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.48	0.49	ปานกลาง
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.91	0.60	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.65	0.54	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.69	0.71	มาก
รวม	3.66	0.45	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษาคณะโบราณคดีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวโดยรวมในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สอนมีระดับการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษา คณะโบราณคดี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ด้านการเรียนเป็นรายข้อ

รายการคำถาม	n = 238		ระดับการปรับตัว
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียน			
1.1 ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบเอาใจใส่ต่อการเรียน	3.60	0.88	มาก
1.2 ข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน	3.56	0.82	มาก
1.3 ข้าพเจ้ามีความขยันหมั่นหาความรู้เพิ่มเติม	3.41	0.82	ปานกลาง
1.4 ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆในชั้นเรียน	3.57	0.85	มาก
1.5 ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามกำหนดเวลา	3.81	0.85	มาก
1.6 ข้าพเจ้ามีความมั่นใจเมื่อต้องอภิปรายหน้าชั้นเรียน	3.34	0.91	มาก
1.7 ข้าพเจ้าทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้เสร็จทันตามเวลา	3.86	0.76	มาก
1.8 ข้าพเจ้ามักจะตรวจความเรียบร้อยของงานก่อนส่งอาจารย์	3.72	0.86	มาก
1.9 ข้าพเจ้ามีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.50	0.71	มาก
1.10 ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน	3.19	0.79	ปานกลาง
รวม	3.55	0.54	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปรับตัวในระดับปานกลางมีจำนวน 2 ข้อ คือข้อที่ 3 และข้อที่ 10 ส่วนข้ออื่นๆ นั้น อยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษา

คณะโบราณคดีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ดำเนินการสอนเป็นรายข้อ

รายการคำถาม	n = 238		ระดับการปรับตัว
	$\bar{X}$	S.D.	
2. ด้านผู้สอน			
2.1 ข้าพเจ้ามีความกล้าที่จะซักถามอาจารย์ผู้สอน	3.23	0.92	ปานกลาง
2.2 ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่ออาจารย์กล่าวตักเตือน	2.45	1.10	น้อย
2.3 ข้าพเจ้าเต็มใจปรับปรุงแก้ไขเรื่องต่างๆ ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้สอน	3.89	0.81	มาก
2.4 ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นเมื่ออาจารย์ซักถาม	3.49	0.77	มาก
2.5 ข้าพเจ้าไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์กำลังบรรยาย	3.26	0.81	ปานกลาง
2.5 ข้าพเจ้าแสดงความเคารพและทักทายอาจารย์เมื่อพบ	4.10	0.81	มาก
2.6 ข้าพเจ้าพอใจเมื่อได้รับฟังคำตักเตือนจากอาจารย์	3.72	0.84	มาก
2.7 ข้าพเจ้าจะขอคำแนะนำทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนรู้จากอาจารย์	3.27	0.95	ปานกลาง
2.8 ข้าพเจ้ายอมรับและปฏิบัติตามคำแนะนำของอาจารย์	3.91	0.77	มาก
รวม	3.48	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านผู้สอนโดยรวม ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปรับตัวในระดับ น้อยมีจำนวน 1 ข้อ คือข้อที่ 2 และมีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 3 ข้อ คือข้อที่ 1 ข้อที่ 5 และข้อที่ 7 ส่วนในข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษา
คณะโบราณคดีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นรายข้อ

รายการคำถาม	n = 238		ระดับการปรับตัว
	$\bar{X}$	S.D.	
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน			
3.1 ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยและเข้ากับเพื่อนได้ทุกคน	3.94	0.91	มาก
3.2 ข้าพเจ้ารู้สึกดีที่ได้รู้จักเพื่อนใหม่	4.03	0.85	มาก
3.3 ข้าพเจ้าสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อน	3.97	0.84	มาก
3.4 เมื่อเพื่อนๆ มีความทุกข์ข้าพเจ้าจะพูดจาปลอบใจเพื่อน	4.02	0.81	มาก
3.5 ข้าพเจ้าเต็มใจในการร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน	4.06	0.77	มาก
3.6 ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเมื่อทำงานร่วมกัน	4.13	0.72	มาก
3.7 ข้าพเจ้ามีความไว้วางใจเพื่อนเมื่อข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัว	3.72	0.90	มาก
3.8 ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจเมื่อเพื่อนมีปัญหา	4.08	0.78	มาก
3.9 ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัวกับเพื่อน	3.64	0.95	มาก
3.10 ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการเป็นผู้นำกลุ่มเพื่อน	3.52	0.88	มาก
รวม	3.91	0.59	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านสังคมกลุ่มเพื่อนโดยรวม และเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.59)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษา
คณะโบราณคดีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นรายข้อ

รายการคำถาม	n =238		ระดับการปรับตัว
	$\bar{X}$	S.D.	
4. ด้านสิ่งแวดล้อม			
4.1 ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการบริการด้านโสตทัศนูปกรณ์ ของคณะโบราณคดี	3.69	0.81	มาก
4.2 ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อความทันสมัยของคณะโบราณคดี	3.66	0.82	มาก
4.3 ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	3.56	0.81	มาก
4.4 ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวมของคณะโบราณคดี	3.78	0.87	มาก
4.5 ข้าพเจ้าสามารถเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับสถานศึกษาของคณะโบราณคดี	3.14	1.09	ปานกลาง
4.6 แม้มีเสียงรบกวนบ้างแต่ข้าพเจ้าก็ตั้งใจเรียน	3.55	0.81	มาก
4.7 ข้าพเจ้ารู้จักเลือกมุมสงบในการอ่านหนังสือในห้องสมุด	3.74	0.88	มาก
4.8 ถึงแม้ห้องน้ำจะไม่เพียงพอแต่ข้าพเจ้าก็สามารถรอได้	3.68	0.92	มาก
4.9 ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจห้องพยาบาลของคณะโบราณคดี	3.80	0.85	มาก
4.10 ข้าพเจ้าสามารถหาที่นั่งที่พักผ่อนกับเพื่อนๆในคณะโบราณคดีได้เสมอ	3.60	0.88	มาก
4.11 ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อความสะดวกสบายของสาธารณูปโภคของคณะโบราณคดี	3.51	0.80	มาก
4.12 ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจในการเดินทางมาคณะโบราณคดี	3.70	0.90	มาก
4.13 ข้าพเจ้ามีความรู้สึกลดภัยในการเดินทางมาคณะโบราณคดี	3.73	0.87	มาก
4.14 ข้าพเจ้ามีความสะดวกสบายในการเดินทางมาคณะโบราณคดี	3.71	0.92	มาก
4.15 ถ้าแม้รถจะติดแต่ข้าพเจ้าก็มีความพยายามเดินทางมาคณะโบราณคดี	3.94	0.84	มาก
รวม	3.65	0.54	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปรับตัวในระดับปานกลางจำนวน 1 ข้อ คือข้อที่ 5 ส่วนในข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษา คณะโบราณคดี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ดำเนินกิจกรรมนักศึกษาเป็นรายข้อ

รายการคำถาม	N = 238		ระดับการปรับตัว
	$\bar{X}$	S.D.	
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา			
5.1 ข้าพเจ้าทราบวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.76	0.88	มาก
5.2 ข้าพเจ้าได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	3.75	0.95	มาก
5.3 ข้าพเจ้าได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	3.75	0.95	มาก
5.4 ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	3.84	0.96	มาก
5.5 ข้าพเจ้ามีความสุขสนุกสนานกับกิจกรรมนักศึกษา	3.74	0.93	มาก
5.6 ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.78	0.90	มาก
5.7 ข้าพเจ้ามีเกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์และเพื่อนในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	3.89	0.82	มาก
5.8 ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมของคณะโบราณคดี	3.68	0.92	มาก
5.9 ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของทางคณะฯ และมหาวิทยาลัยโดยไม่ได้บังคับ	3.73	1.00	มาก
5.10 ข้าพเจ้ามีโอกาสได้แสดงความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	3.45	0.94	ปานกลาง
5.11 ข้าพเจ้ามีสิทธิ์เลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจของตัวเอง	3.70	0.94	มาก
5.12 ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	3.60	0.90	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการคำถาม	N = 238		ระดับการ ปรับตัว
	$\bar{X}$	S.D.	
5.13 ข้าพเจ้าสามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.57	0.93	มาก
5.14 ข้าพเจ้าแสดงความสามารถเต็มที่ในการเข้าร่วมกิจกรรม			
5.15 ข้าพเจ้าสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ ทันเวลาที่กำหนด	3.46 3.63	1.02 0.92	ปานกลาง มาก
5.16 ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติตามรูปแบบของกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	3.71	0.96	มาก
5.17 ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	3.65	0.91	มาก
รวม	3.69	0.71	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการปรับตัวในระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ คือข้อที่ 10 และข้อที่ 15 ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การปรับตัว	เพศ					
	ชาย(n 45 =)			หญิง (n = 193)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว
1. การเรียน	3.63	0.58	มาก	3.54	0.52	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.65	0.57	มาก	3.44	0.45	ปานกลาง
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	4.02	0.63	มาก	3.89	0.59	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.81	0.65	มาก	3.62	0.51	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.94	0.73	มาก	3.63	0.70	มาก
รวม	3.81	0.53	มาก	3.62	0.42	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการปรับตัวโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปรับตัวอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการปรับตัวด้าน ผู้สอนที่นักศึกษาหญิงมีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิภาค

การปรับตัว	ภูมิภาค					
	กรุงเทพฯและปริมณฑล			ต่างจังหวัด		
	(n = 130)			(n = 108)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว
1. การเรียน	3.57	0.56	มาก	3.54	0.50	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.46	0.50	ปานกลาง	3.50	0.46	มาก
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.92	0.61	มาก	3.90	0.57	มาก
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	3.65	0.53	มาก	3.65	0.55	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.71	0.68	มาก	3.66	0.72	มาก
รวม	3.66	0.46	มาก	3.65	0.43	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษา ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และต่างจังหวัด มีการปรับตัว โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปรับตัวในระดับมาก ยกเว้น ด้านผู้สอน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามลำดับการเกิด

การปรับตัว	ลำดับการเกิด											
	ลูกคนโต			ลูกคนกลาง			ลูกคนเล็ก			ลูกคนเดียว		
	(n = 86)			(n = 29)			(n = 75)			(n = 48)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว
1. ด้านการเรียน	3.61	0.53	มาก	3.49	0.60	ปานกลาง	3.50	0.54	มาก	3.57	0.49	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.49	0.51	ปานกลาง	3.49	0.55	ปานกลาง	3.50	0.45	มาก	3.42	0.46	ปานกลาง
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.91	0.63	มาก	3.94	0.61	มาก	3.89	0.47	มาก	3.93	0.70	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.61	0.55	มาก	3.65	0.47	มาก	3.66	0.53	มาก	3.71	0.59	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.71	0.69	มาก	3.70	0.84	มาก	3.64	0.73	มาก	3.71	0.66	มาก
รวม	3.66	0.47	มาก	3.65	0.45	มาก	3.63	0.54	มาก	3.66	0.58	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาที่มีลำดับการเกิด ลูกคนโต ลูกคนกลาง ลูกคนสุดท้อง และลูกคนเดียว มีการปรับตัวโดยรวมในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ลูกคนโต มีการปรับตัวด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง
 ลูกคนกลาง มีการปรับตัวด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการเรียนและด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง

ลูกคนเล็ก มีการปรับตัวในทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ลูกคนเดียว มีการปรับตัวด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอน

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม
 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การปรับตัว	ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย					
	ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป			ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99		
	(n = 185)			(n = 53)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว
1. การเรียน	3.54	0.53	มาก	3.62	0.56	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.44	0.47	ปานกลาง	3.63	0.50	มาก
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.89	0.57	มาก	3.98	0.67	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.62	0.52	มาก	3.76	0.60	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.65	0.69	มาก	3.82	0.78	มาก
รวม	3.63	0.42	มาก	3.76	0.57	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตอน ปลาย มีการปรับตัวโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษาเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไปมีการปรับตัวด้านผู้สอนระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณานักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เกรดเฉลี่ย 2.00 – 2.99 มีการปรับตัวอยู่ ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม
การอบรมเลี้ยงดู

การปรับตัว	การอบรมเลี้ยงดู								
	ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก			ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย			ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด		
	(n = 185)			(n = 46)			(n = 7)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว
1. การเรียน	3.56	0.52	มาก	3.43	0.72	ปานกลาง	3.58	0.61	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.48	0.48	ปานกลาง	3.46	0.50	ปานกลาง	3.45	0.50	ปานกลาง
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.90	0.60	มาก	3.70	0.63	มาก	4.10	0.52	มาก
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.63	0.54	มาก	3.72	0.52	มาก	3.82	0.54	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.69	0.70	มาก	3.47	0.73	ปานกลาง	3.75	0.80	มาก
รวม	3.65	0.45	มาก	3.55	0.43	มาก	3.74	0.39	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีการปรับตัวโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก มีการปรับตัวด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีการปรับตัวด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านสังคมกลุ่มเพื่อนและด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก

ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีการปรับตัวด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรวังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

การปรับตัว	สถานภาพทางครอบครัว								
	บิดามารดาอยู่ร่วมกัน			บิดามารดาแยกกันอยู่			บิดาและหรือมารดาเสียชีวิต		
	(n = 203)			(n = 11)			(n = 24)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับการปรับตัว
1. การเรียน	3.55	0.54	มาก	3.56	0.57	มาก	3.57	0.47	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.48	0.49	ปานกลาง	3.43	0.45	ปานกลาง	3.55	0.51	มาก
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.93	0.56	มาก	3.86	0.65	มาก	3.89	0.70	มาก
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	3.66	0.55	มาก	3.62	0.53	มาก	3.67	0.53	มาก
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.69	0.72	มาก	3.58	0.76	มาก	3.84	0.60	มาก
รวม	3.66	0.57	มาก	3.61	0.59	มาก	3.70	0.44	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาที่มี สถานภาพทางครอบครัว บิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดามารดา แยกกันอยู่บิดา และหรือมารดาเสียชีวิต มีการปรับตัวโดยรวมในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

นักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีการปรับตัวด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาที่บิดามารดาแยกกันอยู่ มีการปรับตัวด้าน อื่นๆ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้าน ผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาที่บิดาหรือและมารดาเสียชีวิต มีการปรับตัวทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบ ปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ โดย ใช้การทดสอบที (t - test) และ ภูมิจำแนก ลำดับที่เกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และ สภาพครอบครัวใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe's method) ดังแสดงในตาราง 15 - 20

ตาราง 14 การเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การปรับตัว	เพศ				t	p
	ชาย (n = 45)		หญิง (n = 193)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านการเรียน	3.63	0.58	3.54	0.52	1.07	.283
2. ด้านผู้สอน	3.65	0.57	3.44	0.45	2.22	.030
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	4.02	0.63	3.89	0.59	1.28	.199
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	3.81	0.65	3.62	0.51	1.85	.069
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.94	0.73	3.63	0.70	2.68	.008
รวม	3.81	0.48	3.62	0.55	2.55	.011

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษา ชายและนักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีสถานภาพทางเพศ แตกต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านผู้สอน และด้านกิจกรรม นักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การเปรียบเทียบการปรับตัวของปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิลำเนา

การปรับตัว	ภูมิลำเนา				t	p
	กรุงเทพฯและปริมณฑล		ต่างจังหวัด			
	(n = 130)		(n = 108)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านการเรียน	3.57	0.56	3.54	0.50	.49	.62
2. ด้านผู้สอน	3.46	0.50	3.50	0.46	-.57	.56
3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.92	0.61	3.90	0.57	.25	.80
4.ด้านสิ่งแวดล้อม	3.65	0.53	3.65	0.55	-.05	.95
5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.71	0.68	3.66	0.75	.58	.56
รวม	3.66	0.57	3.65	0.56	.237	.813

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวม และในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามลำดับการเกิด

การปรับตัวของ นักศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.644	3	.215	.733	.533
	ภายในกลุ่ม	68.588	234	.293		
	รวม	69.233	237			
ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.213	3	.071	.295	.829
	ภายในกลุ่ม	56.453	234	.241		
	รวม	56.666	237			
ด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	.096	3	.032	.088	.966
	ภายในกลุ่ม	85.090	234	.364		
	รวม	85.186	237			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.284	3	.095	.314	.815
	ภายในกลุ่ม	70.542	234	.301		
	รวม	70.826	237			
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.241	3	.080	.155	.927
	ภายในกลุ่ม	121.708	234	.520		
	รวม	121.950	237			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.045	3	.015	.074	.974
	ภายในกลุ่ม	48.005	234	.205		
	รวม	48.051	237			

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีลำดับการเกิดแตกต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวม และในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย

การปรับตัวของ นักศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.063	2	.532	1.833	.162
	ภายในกลุ่ม	68.170	235	.290		
	รวม	69.233	237			
ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.937	2	.968	4.158	.017
	ภายในกลุ่ม	54.729	235	.233		
	รวม	56.666	237			
ด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	.360	2	.180	.499	.608
	ภายในกลุ่ม	84.826	235	.361		
	รวม	85.186	237			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.282	2	.414	1.390	.251
	ภายในกลุ่ม	69.998	235	.298		
	รวม	70.826	237			
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.952	2	.976	1.911	.150
	ภายในกลุ่ม	119.998	235	.511		
	รวม	121.950	237			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.771	2	.386	1.917	.149
	ภายในกลุ่ม	47.279	235	.201		
	รวม	48.051	237			

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แตกต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู

การปรับตัวของ นักศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.184	2	.092	.313	.732
	ภายในกลุ่ม	69.049	235	.294		
	รวม	69.233	237			
ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.025	2	.012	.052	.950
	ภายในกลุ่ม	56.641	235	.241		
	รวม	56.666	237			
ด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	1.384	2	.692	1.940	.146
	ภายในกลุ่ม	83.802	235	.357		
	รวม	85.186	237			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.852	2	.426	1.431	.241
	ภายในกลุ่ม	69.974	235	.298		
	รวม	70.826	237			
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.635	2	.318	.615	.541
	ภายในกลุ่ม	121.315	235	.516		
	รวม	121.950	237			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.281	2	.140	.691	.502
	ภายในกลุ่ม	47.770	235	.203		
	รวม	48.051	237			

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวม และในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่1คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามสภาพครอบครัว

การปรับตัวของ นักศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.010	2	.005	.017	.983
	ภายในกลุ่ม	69.233	235	.295		
	รวม	69.233	237			
ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.251	2	.126	.523	.593
	ภายในกลุ่ม	56.415	235	.240		
	รวม	56.666	237			
ด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	.190	2	.095	.263	.769
	ภายในกลุ่ม	84.996	235	.362		
	รวม	85.186	237			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.065	2	.032	.108	.898
	ภายในกลุ่ม	70.761	235	.301		
	รวม	70.826	237			
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.208	2	.604	1.176	.310
	ภายในกลุ่ม	120.742	235	.514		
	รวม	121.950	237			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.162	2	.081	.398	.672
	ภายในกลุ่ม	47.889	235	.204		
	รวม	48.051	237			

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีตามสภาพครอบครัวแตกต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวม และในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยายดังเสนอในตาราง 21 ดังนี้

ตาราง 20 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่ของคำตอบ (f)
ด้านการเรียน	
1. ควรเพิ่มอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย	7
2. ควรเพิ่มอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ให้มีจำนวน เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	4
3. ควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียน	2
ด้านผู้สอน	
1. ควรมีช่องทางในการปรึกษาอาจารย์มากขึ้น	5
2. ควรมีช่องทางในการตอบข้อสงสัยของนักศึกษามากขึ้น	3
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	
-	
ด้านสิ่งแวดล้อม	
1. ควรปรับปรุงโรงอาหารให้มีความสะอาดและอร่อย	20
2. ควรจัดพื้นที่ให้นักศึกษาเล่นกีฬา ออกกำลังกาย	16
3. ควรจัดพื้นที่มหาวิทยาลัยให้มีพื้นที่สีเขียว ร่มรื่น มีต้นไม้ให้ร่มเงา	15
4. ควรปรับปรุงและดูแลห้องสมุดให้มีความสะอาด มีบรรยากาศดี ไม่มีเสียงรบกวน และสามารถค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ง่าย	7
5. ควรเพิ่มขนาดห้องสมุดให้มีขนาดใหญ่มากขึ้น	5
6. ควรจัดพื้นที่ให้นักศึกษาพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกัน	3
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	
1. ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการรับน้องใหม่	11

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศผู้มีล้าเนาลำดับที่เกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายการอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัว

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 259 คนเมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 259 คน ผลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 238 ฉบับคิดเป็น ร้อยละ 91.89
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 61 ข้อ ด้านการเรียน จำนวน 10 ข้อ ด้านผู้สอนจำนวน 10 ข้อ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนจำนวน 10 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 15 ข้อและด้านกิจกรรมนักศึกษาจำนวน 17 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson. 1981: 68)

3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ตามเพศ ใช้การทดสอบที (t-test) และภูมิลำเนา ลำดับที่เกิ ดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัวใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's method) (Ferguson. 1989: 178)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาชายและหญิงชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สอนและด้านกิจกรรมนักศึกษา มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีภูมิลำเนาต่างถิ่นมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีลำดับที่เกิ ดต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการปรับตัวโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
6. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
7. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ที่มีสภาพทางครอบครัวต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีการปรับตัวโดยรวมมีการปรับตัวโดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ถึงแม้ว่าการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตของนักศึกษาจะมี ความแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่นักศึกษาสามารถปรับตัวต่อการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม สังคมกลุ่มเพื่อน รวมทั้งกิจกรรมนักศึกษาได้ดี นอกจาก จากนั้น นักศึกษาคณะโบราณคดี ผ่านการคัดเลือกสอบเข้าศึกษาต่อจึงมีความตั้งใจ มุ่งมานะ และมีความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน จึงสามารถเรียนรู้การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและการปรับตัวได้ดี ดังที่ สุธีรา เทิดวงศ์วรกุล (2547: 11) กล่าวว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น นิสิตนักศึกษาต้องดูแลตนเองและเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว รวมถึงกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดความเครียด เนื่องจากนิสิตนักศึกษายังไม่มีวุฒิภาวะ นอกจากนี้นิสิตนักศึกษายังต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ และวิธีการเรียนใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของนิรมล สุวรรณโคตร (2553: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้าน กลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นินทิชา บุญละเอียด (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตมีระดับการปรับตัวในแต่ละด้านและการปรับตัวทั้งหมดอยู่ในระดับมาก และ สุภาพร ชูสาย (2556: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับสูงซึ่ง ผู้วิจัยจึงขอเสนอการอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการเรียน พบว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นผู้ทีเพิ่งจะสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถูกปลุกฝังและมีการเตรียมพร้อมในด้านการเรียนก่อนที่จะเข้ามาศึกษาต่อในคณะโบราณคดี มี ความชอบและความถนัดในสาขาวิชาและหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้นเมื่อเข้ามาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแล้วจึงสามารถพัฒนาความรู้และสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้ง ในปีการศึกษา 2557 คณะโบราณคดีมีการจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อเป็นการพื้นฐาน การเรียนให้กับนักศึกษาในเบื้องต้น ในหลักสูตรการเรียนการสอนยังสอดแทรกไปด้วย กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ หรือการศึกษานอกห้องเรียน เช่นนำนักศึกษาไปศึกษาเรียนรู้ถึงของจริง ทำให้นักศึกษาเกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้น สามารถจินตนาการถึงเนื้อหาในรายวิชานั้นๆ อาจารย์นำเสนอได้เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จึงทำให้นักศึกษามีความรู้สึกรู้สึกเข้าใจถึงเนื้อหาในรายวิชานั้นๆ

ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้นักศึกษามีความสุขกับการเรียนของคณะโบราณคดี และสามารถในการปรับตัวด้านการเรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ กับทองเรียน อมรชกุล (2525: 39) กล่าวว่า นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อความสำเร็จในวิชาการ มีความสนใจศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ ทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพทางวิชาการ อีกทั้งระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษายังส่งเสริมให้นักศึกษามีอิสระทางความคิด สามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับ อัจฉรา วงศ์โสธร (2532: 1) กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยช่วยให้มีวิธีแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาและการปรับปรุงการเรียนรู้ของตนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยผู้สอนกำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนอีกด้วย สอดคล้องกับ พระมหามนตรี สามารถไทย (2548: 129) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง พบว่าด้านการเรียนพระนิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก

1.2 ด้านผู้สอน พบว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังไม่มีโอกาสได้ใกล้ชิด หรือมีความสัมพันธ์ภาพกับอาจารย์มากนัก เนื่องจากหลักสูตรและรายวิชาในภาคการเรียนที่ 1 ยังคงเป็นรายวิชาศึกษาทั่วไปซึ่งต้องเรียนรวมกับนักศึกษาจำนวน นมากจากหลายคณะวิชา อีกทั้งห้องพักอาจารย์มีอาจารย์อยู่ด้วยหลายท่านนักศึกษาที่ต้องการเข้าไปปรึกษาปัญหาต่างๆ ทั้งปัญหาเรื่องเรียน และเรื่องส่วนตัวจึงไม่กล้าที่จะเข้าไปปรึกษาอาจารย์ ซึ่งบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญมาก หากบรรยากาศการเรียนการสอนดีก็จะส่งผลให้นักศึกษาสบายใจ อบอุ่นใจ ไม่มีความรู้สึกกังวล ดังที่ ประภัสสร วงษ์ศรี (2541: 46) กล่าวว่าผู้สอน ควรมีการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ อ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรียนที่สนใจให้มากเป็นประสบการณ์ทางการเรียนการสอน ความรู้ของครูผู้สอน การถ่ายทอดความรู้ของคุณภาพการสอน อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน มีคุณธรรมและมีความยุติธรรม การตั้งใจและการกระตุ้นเสริมแรงผู้เรียน ให้ความช่วยเหลือสามารถแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ กฤตินี ตรงสิทธิรักษ์ (2541: 25) กล่าวถึงความสำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยว่า อาจารย์เป็นองค์ประกอบหนึ่งซึ่งมีความสำคัญที่จะช่วยให้ นิสิต นักศึกษาประสบความสำเร็จด้านการเรียนและการปรับตัว ทั้งนี้เพราะอาจารย์มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นผู้ช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมด้านการสร้างสรรค์อีกด้วย การเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ แสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่และอาจารย์ยังเป็นผู้ที่สามารถเลือกใช้รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและคุณลักษณะของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ วิเคราะห์ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและ รูปแบบการสอนของอาจารย์ ดังกล่าว หากนักศึกษาไม่มีแรงจูงใจในการใฝ่รู้ ไม่มีวิสัย

และไม่มีการจัดการเวลาที่ดี ก็จะมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาได้ อีกทั้งวิธีการสอนแบบมุ่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองดังกล่าวก็น่าจะทำให้นักศึกษาและผู้สอนไม่มีความใกล้ชิด ห่างเหิน เมื่อเกิดปัญหาจึงไม่กล้าซักถาม และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทัน ดังที่ กนกรัตน์ นาคนฤทัย(2540: 17) กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้โอกาสนิสิตได้ซักถาม และเข้าร่วมกิจกรรมให้มากจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสนุก เมื่อนิสิตมีความกระตือรือร้นยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนิสิตด้วยกันเองอีกด้วย เนื่องจากอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีลักษณะที่แตกต่างกัน มีเสรีภาพทางวิชาการในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาที่ตนรับผิดชอบจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความลำบากใจแก่นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในการปรับตัว (ศุภวดี บุญญวงษ์ . 2539: 14 – 17) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543: 65) ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ตัวแปรด้านบรรยากาศการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต ซึ่งสภาพการจัดการเรียนการสอน พฤติกรรม และวิธีการสอนของอาจารย์สัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนิสิตและให้อาจารย์มีวิธีการสอนที่น่าสนใจจะช่วยให้นิสิตไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นการส่งเสริมให้นิสิตมีการปรับตัวได้ดีขึ้น

1.3 ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน พบว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในระดับมากทั้งนี้อาจ เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นนักศึกษาจึงต้องพักอาศัยในหอพักเอกชนหรืออพาทเมนต์บริเวณใกล้ๆ มหาวิทยาลัย เมื่อมาอยู่ร่วมกันนักศึกษาจะต้องพยายามเข้ากับคนในกลุ่มให้ได้ เพราะนอกจากเพื่อนจะช่วยเหลือเราในด้านการดำเนินชีวิตหรือคอยช่วยเหลือปัญหาเรื่องส่วนตัวแล้ว ในด้านการเรียนเพื่อนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากเพราะการเรียนการสอนในคณะโบราณคดีจะมีวิชาที่นักศึกษาต้องลงภาคสนามหรือการเรียนแบบปฏิบัติจริงเป็นเวลาติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน หากนักศึกษามีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสังคมกลุ่มเพื่อนแล้ว นักศึกษาก็จะมีปัญหาในการปรับตัวด้านอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย ดังที่ ศุภวดี บุญญวงษ์ (2539: 19,42) ให้ความเห็นว่า กลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาถ้าหากนิสิตนักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ ได้รับการยกย่องนับถือจากเพื่อนก็จะสามารถเรียนรู้บทบาทของตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ช่วยให้เกิดความอบอุ่นใจมีความมั่นคง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีสุขภาพจิตดี สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักศึกษาที่เข้ามาศึกษามีวัยที่ใกล้เคียงกัน นักศึกษาจึงต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน เป็นเพื่อนกัน ทำ กิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน นักศึกษาจะสามารถพูดคุยทำ ความรู้จักเพื่อนใหม่และเมื่อมีปัญหา ก็คอยช่วยเหลือกัน อีกทั้ง นักศึกษา ต้องอยู่ห่างไกลจากบิดามารดาหรือ

ผู้ปกครองจึงต้องพึ่งพาอาศัยเพื่อนและเพื่อนยังช่วยให้ นักศึกษา ปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ ก่อนที่ เริ่มต้นการเรียน อีกทั้งคณะโบราณคดีได้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาใหม่ได้ เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนั้น ในด้านระบบการเรียนการสอนของคณะโบราณคดีมีการ เรียนการสอนภาคสนาม เมื่อนักศึกษาต้องอยู่ร่วมกับเพื่อน จึงต้องพยายามเข้า กับเพื่อนในกลุ่มให้ได้ นักศึกษาต้องเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน จึงทำให้นักศึกษามี การปรับตัวด้านสังคมกลุ่มเพื่อนได้ดีดังที่ ฟิลด์แมน และนิวคอมบ์ (อดิสรพงษ์ศรี. 2546: 22; อ้างอิง จาก Feldman; & Newcomb. 1973: 78) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนิสิตไว้ว่าเพื่อ สามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่วไปซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์และชั้นเรียนเพื่อนร่วมกลุ่ม สามารถ ช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ กลุ่มเพื่อนสามารถช่วย ทำให้ นิสิตมีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้นและเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการเข้าสังคมแก่นิสิตและช่วย ในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำ งานได้ในลักษณะ ของการปรับตัวด้านสังคมนี้ สอดคล้องกับ พรพิมล เจียมนาคินทร์ (2539: 73) กล่าวว่าวัยรุ่นต้องการ อิสระ เสรี ในด้านการคบเพื่อนซึ่งได้คบเพื่อนตามความพอใจหรือการได้อยู่กับกลุ่มเพื่อนจะช่วยให้วัยรุ่น สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนได้ดี สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นิสิตมีสุขภาพจิตดี ซึ่ง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ราศี ธรรมนิยม (2535: 221) ได้ศึกษาทัศนะและพฤติกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครู พระนครศรีอยุธยา พบว่านักศึกษาส่วนมากมีความพยายามในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน และ ผลการวิจัยของอดิสร พงษ์ศรี (2546: 62) ได้ศึกษาการใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัย ของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความสัมพันธ์ภาพทางด้านสังคมของนิสิตมีความ สัมพันธ์ภาพทางสังคมที่เหมาะสม เช่น นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ อยู่ในสังคมกับเพื่อน ๆ และ รุ่นพี่ได้เป็นอย่างดี มีการให้คำปรึกษาและการให้ความช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อมจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัย ศิลปากร วังท่าพระมีการปรับตัวในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริเวณที่ตั้งของมหาวิทยาลัยศิลปากร มีการคมนาคมขนส่งได้ทั้งทางเรือและทางรถจึงทำให้นักศึกษาเกิดความสะดวกสบายในการเดินทางมา เรียน สำหรับนักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดนั้น บริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยมีหอพักให้เช่าจาก เอกชนอยู่มาก จึงทำให้นักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัดที่เช่าหอพักอยู่มีความสะดวกสบาย และบริเวณ โดยรอบของหอพักมีสภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไม่ แตกต่างจากภูมิภาคของ ตนเองมากนัก อีกทั้งบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย มีสภาพแวดล้อม หรือมีวัฒนธรรมที่ไม่แตกต่างจาก ภูมิภาคของนักศึกษามากนัก ซึ่งถึงแม้นักศึกษาที่ความศรัทธาในศาสนาที่แตกต่างกัน ก็ไม่ทำให้นักศึกษาารู้สึกถึงปัญหาดังกล่าว และบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัย มีพื้นที่กว้างขวาง ร่มรื่น มี บรรยากาศที่ดี มีสถานที่พักผ่อน ตามจุดต่างๆ ไว้บริการสำหรับนักศึกษา เพียงพอ บริเวณอาคารมี

ความสะอาด สวยงาม สงบ ไม่มีสิ่งรบกวนสมาธิในการเรียนและการพักผ่อน การตกแต่งอาคารบริเวณโดยรอบ ทัศนียภาพ การจัดอาคาร สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกื้อกูลต่อการเรียน รวมทั้งเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษามีความรัก เกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษา ทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้ ดีดังที่โกวิทพนมชัยสว่าง (2539: 45) กล่าวว่าสิ่งแวดล้อมนับว่ามีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตมาก สิ่งมีชีวิตจะพยายามปรับตัวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมเสมอ สิ่งมีชีวิตจะปรับตัวให้พอดีกับสิ่งแวดล้อมในขณะนั้นเท่านั้น นิภา นิธยาน (2530: 106) กล่าวถึงปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวคือ อิทธิพลของสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สภาวะแวดล้อมทุกอย่างที่แวดล้อมบุคคล ไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติหรือกายภาพ สภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือสภาวะแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือเมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาต่างก็ต้องพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นๆ ให้ได้เพื่อให้นักศึกษาบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนี้ แต่หากสถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมในการสร้างสิ่งแวดล้อมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ มีความสุข รู้สึกผ่อนคลายเมื่อเข้ามาศึกษา ก็จะเป็นส่วนช่วยให้นักศึกษาปรับตัวได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543: 67) ได้ทำการศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า สิ่งแวดล้อมที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านสังคม โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม บรรยายากด้านการสอนของอาจารย์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน สัมพันธภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ ภูมิลำเนาและการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับราตรี พงษ์สุวรรณ (2540: 116) ที่ศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า การปรับตัวของนักศึกษาด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านกิจกรรมนักศึกษาจากการศึกษาพบว่านักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากคณะโบราณคดีได้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีความสอดคล้องกับ การเรียน ความชอบและความถนัดของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาส่วนมากมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเป็นอย่างมาก และนักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาต่างๆ ของคณะโบราณคดี ต่างเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของการทำกิจกรรมได้อย่างชัดเจนซึ่งเป็นส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนรวมทั้งฝึกความสามัคคีได้ดี และ กิจกรรมยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ล้ำ คัญ อีกทั้งคณะโบราณคดียังเปิดโอกาสให้นักศึกษาคิดริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมนักศึกษา ที่ตนเองชอบ และถนัด ในเนื้อหาของกิจกรรมคณะโบราณคดีได้ฝึกให้นักศึกษามีส่วนร่วม ตั้งแต่ร่วม ร่วมทำ เสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมประเมินโครงการที่นักศึกษาเข้าร่วม ฝึกให้นักศึกษากล้าแสดงออก ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี จึงทำให้นักศึกษารู้สึกสนุกสนาน และสามารถปรับตัวได้ดีเมื่อ

ต้องเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทั้งที่มหาวิทยาลัยจัด คณะวิชาจัด และรุ่นพี่จัดอีกด้วย ดังที่กรรณิกา พิริยะจิตรา (2547: 120) กล่าวว่า นักศึกษากำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะมีอายุระหว่างวัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยหนุ่มสาวที่มีกำลังกาย กำลังใจ และความคิดริเริ่มต่างๆ มีความพร้อมทั้งในด้านการศึกษาและการการทำงานด้วยอุดมการณ์อย่างบริสุทธิ์ใจ นักศึกษาที่ทำกิจกรรมนั้นจะมีประสบการณ์ ทักษะต่างๆ และการเรียนรู้อย่างมากซึ่งนักศึกษาไม่สามารถเรียนได้ในชั้นเรียน แต่จะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการนักศึกษาทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ และ กฤติณี ลิทธิรักษณ์ (2541: 34) กล่าวว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาอันเป็นกิจกรรมที่หลากหลายที่จัดขึ้นให้นิสิตนักศึกษาหรือส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาจัดขึ้นเองตามความสมัครใจ มุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้แก่นิสิตนักศึกษา ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบและพัฒนาสติปัญญา รู้จักหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับกัณฑ์นิฐ์ เกษมพงษ์ทองดี (2546: 71) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา และสุมาลี สุวรรณภักดี (2541: 102-115) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษากับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา

2. เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยรวมและในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ภูมิลำเนา ลำดับการเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การอบรมเลี้ยงดู และสภาพครอบครัว ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและหญิงคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระมีการปรับตัวโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความชอบความสนใจ ความรู้สึกนึกคิด การทำกิจกรรมนอกเวลาเรียน การใช้เวลาว่าง และอุดมคติระหว่างเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน ทำให้มีความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมในการแสดงออก การปฏิบัติตน และการปรับตัว แตกต่างกัน อีกทั้งลักษณะทางกายภาพเช่นรูปร่าง ความแข็งแรง และสมรรถภาพเป็นต้น ก็อาจจะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษามีการปรับตัวแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะให้ความสำคัญอย่างทัดเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย แต่เนื่องด้วยรากฐานวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดกันมายังให้ความสำคัญในเรื่องการให้เกียรติผู้หญิง การเป็นสุภาพบุรุษ และการปลูกฝังให้ผู้หญิงเป็นสุภาพสตรี ผู้หญิงหรือผู้ชายจึงถูกละเว้นกิจกรรมทางสังคมบางอย่าง ดังที่

กันยา สุวรรณแสง (2538: 75) กล่าวว่า เพศหญิงมีความสุภาพ เก็บตัว ควบคุม จริตกริยาได้ดีกว่าเพศชายทั่วไป ทั้งนี้อาจมีบางกรณีพิเศษเป็นส่วนน้อยที่เพศหญิงประพฤติเยี่ยงชายและชายประพฤติเยี่ยงหญิง ความผิดแผกนี้ก็อาจจะเนื่องด้วยวัฒนธรรมทางสังคมเป็นไปอย่างนั้น เช่นในสังคมไทยที่คาดหวังและต้องการให้เพศหญิงเป็นคนเก็บเนื้อเก็บตัว ไม่ประพฤติโลดโผน มีระเบียบวินัย เรียบร้อย และมีทำที่อ่อนช้อย ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย ธีรธนกุล(2543: 38) กล่าวว่าเพศชายจะแสดงความโกรธต่อสิ่งต่างๆ รุนแรงกว่าเพศหญิงและยังมีความสนใจที่แตกต่างกัน สภาพสังคม กลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติณี ตรึงสิทธิรักษ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปี ที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีปัญหาการปรับตัวโดยรวมอยู่ในระดับน้อย นิสิตเพศชายมีปัญหาการปรับตัวแตกต่างกับนิสิตเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นันทิชา บุญละเอียด (2554 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษากการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีการปรับตัวแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณา ด้านผู้สอนพบว่า นักศึกษาชายและหญิง คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาเพศหญิงมีลักษณะนิสัยอ่อนโยน เรียบร้อย ขี้อาย เมื่อถูกอาจารย์กล่าวตักเตือนก็จะเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำแนะนำ ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540: 340) กล่าวว่าในวัยรุ่นผู้หญิงจะมีกระบวนการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ เร็วกว่าผู้ชายในวัยเดียวกันประมาณ 2 ปี ทำให้ผู้หญิงสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามสถานการณ์ ได้ดีกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับ โคแกน (อดิสร พงษ์ศรี. 2546: 20; อ้างอิงจาก Cogan. 1975: 135 - 139) กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ซึ่งหากอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใด นักศึกษาก็สามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น นอกจากนั้นลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักศึกษา นักศึกษาที่มีความศรัทธาในตัวอาจารย์ก็จะช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544: 16-17) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร ทฤษฎีต้นไม้วิจัยธรรม พบว่า เพศหญิงมีการปลูกฝังขัดเกลาคความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมเชิงจริยธรรมที่ดีมาตั้งแต่สมัยโบราณ อย่างมีระเบียบแบบแผนมากกว่าเพศชาย

เมื่อพิจารณา ด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชายและหญิง คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัว ด้านกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชายและนักศึกษานหญิงมีความแตกต่างกันทั้งในด้าน

กายภาพ อารมณ์ อยู่แล้วซึ่งบางกิจกรรมนักศึกษาหญิงอาจจะไม่มีความสนใจ ไม่เข้าถึงและประโยชน์ จากกิจกรรมที่เข้าร่วมเท่าทันกับนักศึกษาชาย เพราะโดยปกตินักศึกษาชายจะมีความละเอียด ความ อุดหนุน น้อยกว่านักศึกษาหญิงที่มีความละเอียด ความเอาใจใส่ และความอดทนมากกว่าแต่ในทาง กลับกันนักศึกษาชายจะมีความพึงพอใจ ความสนุกสนานในการทำกิจกรรมมากกว่าเพศหญิงดังที่ คาเพลน (อรพินทร์ ชูชม ; อัจฉรา สุขารมณ . 2532: 13; อ้างอิงจาก Kapan. 1959: 293) กล่าวว่า เด็กหญิงมีปัญหาความคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้อง มาก มีอิสระน้อยกว่า เด็กชายต้องทำตามความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด และนอกจากนั้นยังมีความขัดแย้งอยู่ภายในใจมาก ซ้ำร้าย จะเก็บความวิตกกังวลและความก้าวร้าวไว้ทำให้เกิดความคับ ข้องใจได้ สอดคล้องกับ สุนทร ปราบเขต (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมของนักศึกษา ในกิจกรรมนักศึกษากรณีศึกษา วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ตรังนักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วม ในกิจกรรมนักศึกษาในด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยภาพรวมทุกด้านต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และ สมัคร ภูมิเขต (2551: 71) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ นิชาพัชร วงศ์สุวรรณ (2553: 54) ได้ศึกษา เรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี พบว่านักศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากนันทิตา บุญละเอียด (2554: 25) ได้ศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่านิสิตเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวด้านการเข้าร่วม กิจกรรมของมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพฯและปริมณฑล และจังหวัดอื่นมี การปรับตัวโดยรวมและ ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษาไม่ได้ทำให้นักศึกษามีความเป็นอยู่ที่แตกต่างไปจากเดิม เนื่องด้วยปัจจุบัน ความเจริญต่างๆ ได้กระจายไปทั่วประเทศ ทำให้ชุมชนนอกเมืองหรือ ภูมิภาคอื่นๆ และในสวน กรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล มีความแตกต่างไม่ต่างกันมากนักซึ่งแตกต่างดังที่ มนูญ ถาวรรัตน์ (2550: 188-189) กล่าวว่า ความสำคัญยิ่งต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนในมหาวิทยาลัยหรือแม้แต่ ชีวิตก็คือการปรับตัวให้เข้ากับทุกสถาน การณ์ การจากบ้านอันแสนอบอุ่นออกมาจากสภาพที่ทุกสิ่ง ทุกอย่างได้รับการจัดระบบแห่งความสะดวกสบาย ต้องปรับสภาพของตนให้เป็นไปตามข้อกำหนดใหม่ที่ ชัดเจนได้ให้คุณต้องปฏิบัติ สอดคล้องกับ จรยพร กาญจนโชติ (2536: 15) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัว และสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา ได้ พบว่าการปรับตัวของนิสิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีการปรับตัวที่ไม่แตกต่างกัน นิภาพร อารีย์ (2548: 68) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวและแรงจูงใจในการทำงานของพยาบาลจบใหม่ โรงพยาบาลรามาริบัติ พบว่า พยาบาลจบใหม่ที่มีภูมิลำเนา ต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน และ สำรวัย ประไพศรี (2544: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบ ไตรภาค ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย ลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ภูมิลำเนาไม่ มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักศึกษา และ กฤติณี ตรงสิทธิรักษ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่ม ตัวอย่างคือ นิสิตปริญญาตรี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 230 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชั้น ปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกัน และ ดาริณี ประคองศิลป์ (2530: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่านักศึกษาแพทย์ภูมิลำเนาภาคใต้กับนักศึกษาแพทย์ภูมิลำเนาภาคอื่นๆ มีปัญหาการปรับตัวไม่ แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ ภาวินี สุทธิพิเชษฐภณท์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการ ปรับตัวต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบ คุณภาพโรงพยาบาลของนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด มี การปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำเนาที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.3 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มี ลำดับการเกิดต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและ ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษา ไม่นำ ลักษณะนิสัยเฉพาะของตนมาปฏิบัติกับเพื่อนหรือด้านอื่นๆ เมื่อเข้ามาศึกษา นักศึกษาให้เกียรติเพื่อน ให้ความเคารพอาจารย์ผู้สอน ให้เกียรติมหาวิทยาลัยซึ่งตนศึกษาอยู่ ละทิ้งอคติ ยอมรับความ เปลี่ยนแปลง และยอมรับความแตกต่างได้ มีความพยายามที่จะเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมหรือ สถานการณ์นั้นๆ ได้อย่างพอดี และนอกจากนั้นอาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีลำดับการเกิด ต่างกันมีลักษณะนิสัยต่างกันได้อยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกันจึงทำให้ความแตกต่างในด้านอุปนิสัย และพฤติกรรมต่างๆ ลดลงด้วย อีกทั้งนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อในคณะโบราณคดีมีความ ชอบ ความ สนใจในด้านเดียวกัน จึงทำให้นักศึกษาที่มีลำดับการเกิดต่างกันอุปนิสัยต่างกัน สามารถปรับตัวได้เข้า กับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ นิภาดังที่ นิภา นิธายน (2530: 136- 138) ได้กล่าวถึงความสำคัญของลำดับที่ การเกิดของเด็กก่อนหรือหลัง มีผลต่อการปรับตัว ทางอารมณ์ไม่น้อยกว่าลักษณะอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อ ลักษณะของเด็ก และเป็นสาเหตุสำคัญของก การปรับตัว และการพัฒนาบุคลิกภาพ เด็กที่เกิดเป็นลูก คนแรกย่อมหมายถึงการเป็นลูกคนเดียวอยู่ ช่วงระยะหนึ่งจนกว่าจะมีน้องใหม่ ลูกคนแรกมักมีความ ม อิจฉาริษยามากกว่าลำดับที่อื่น เพราะจากก ารที่เคยได้รับความ สนใจอย่างเต็มที่จากผู้เลี้ยงดูก็ถูก

แบ่งปันไปให้พี่น้อง ทั้งต้องปฏิบัติตามคำสั่งและคำเรียกร้องจ ากผู้เลี้ยงดูอีกมากมาย เด็กในลำดับนี้ มักจะถูกเลี้ยงดูแบบทนุถนอม มักจะเผชิญกับความคับข้องใจได้ง่าย การให้ความสำคัญกับตัวเองมาก เอาแต่ใจตัวเองมาก เมื่อออกสู่สังคมมักจะท้อถอย หวาดหวั่น วิดกกังวล หรือพยายามหลบเลี่ยงการ พบปะผู้คน และเก็บตัวตามลำพัง การเป็นลูกคนกลางนั้นมักจะไม่ได้รับความสนใจ ความรัก ความเอา ใจใส่จาก ผู้เลี้ยงดูเท่ากับลำดับที่อื่น ผลก็คือทำให้เด็ก เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจในตนเอง และลูกคน สุดท้ายยังมีความไม่เมื่อยที่มีปัญหาในการปรับตัว เด็กอาจจะกลายเป็นคนช่างกลัว ช่างวิตกกังวล ชอบต่อต้านขัดขืน หรือถ้าได้รับการตามใจมากเกินไปจากผู้ เลี้ยงดู เด็กจะมีบุคลิกภาพในการปรับตัว แบบทารก ซึ่งต้องคอยพึ่งผู้อื่น คิดว่าเมื่อมีปัญหาจะต้องมีผู้ช่วยเหลือมีลักษณะนิสัยดังเลที่จะตัดสินใจ ด้วยตนเอง หรือพึ่งพผู้เลี้ยงดูอย่างแยกไม่ออก อาศัยอาวรณ์ในความปกป้องคุ้มครองจากผู้เลี้ยงดู กล่าวคือ ถึงแม้เด็กที่มีลักษณะนิสัยแตกต่างตามลำดับการเกิดตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว นั้น แต่ เมื่อนักศึกษามาอยู่รวมกัน ทำกิจกรรมร วมกัน อีกทั้งนักศึกษายังมีความรู้สึกหวามหาวิทยาลัย เปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของนักศึกษานั้น จึงทำให้ความ ผูกพันกับสิ่งรอบตัวลดอุปนิสัยส่วนตัว สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ดี ซึ่งนักศึกษาก็ตระหนักได้ถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ ต้องปรับตัวและ ปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตน เพื่อให้เพื่อนและสังคมยอมรับ สอดคล้อง กับ ฉวีวรรณ กีนาวงศ์ (2533: 87 - 88) กล่าวว่าลำดับการเกิดถือว่ามีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กอยู่ มากเหมือนกัน ลำดับที่การเกิดแตกต่างกัน ทำให้บุคลิกและการปรับตัวแตกต่างกัน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วารุณี แจ่ม กระจาย (2540: 121) ที่ศึกษาเรื่องการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัย พยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีลำดับการเกิดต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาล หวังวณิชพันธุ์ วารินี วีระสินธุ์ และเกษมชัย บุญเพ็ง (2553: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มี ผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) พบว่าที่มีลำดับการเกิดต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายแตกต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก ถึงแม้เด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน แต่เมื่อเข้ามาศึกษาต่อในระดับชั้น เดียวกัน ได้รับคำแนะนำ แนวทางปฏิบัติ เดียวกัน มีรูปแบบและลักษณะการเรียนเหมือนกัน จึงไม่รู้สึก ถึงความแตกต่างกัน ถึงแม้เด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันแต่เด็กทุกคนก็มี ความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะเข้ามาศึกษาต่อใ นคณะโบราณคดี พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่และสิ่ง ต่างๆ รอบตัวของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ไม่มีความกังวลในการดำเนินชีวิตการเ ป็น นักศึกษาในคณะโบราณคดี ดังที่ ประธาน วัฒนาวาณิช (2538: 6) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ มีตารางเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอทำงานตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ มักจะทำงานในเวลาที่กำหนดไว้ทุกวันอย่างสม่ำเสมอมักจะทำงานในสถานที่ที่กำหนดไว้ อย่างสม่ำเสมอมักจะทำงานในระยะเวลาไม่ยาวนานนักและ ไม่หยุดพักระหว่างทำงานทบทวนคำสอนหลังจากฟังคำบรรยายแล้วโดยไม่ชักช้าไม่ปล่อยงานให้ค้างอยู่จนนาทีสุดท้ายไม่เสียสมาธิโดยง่ายไม่ใช้การสอบเป็นแรงจูงใจในการเรียนอ่านหนังสือก่อนเข้าชั้นเรียนตามสมควรเข้าฟังบรรยาย สัมมนาหรือ ทบทวนการสอนมักจะไม่วอกแวกเลี้ยววิชาที่ยากมากกว่าวิชาอื่นมีความรู้ในการใช้บริการห้องสมุดทำตามแผนการเรียนที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอปรับปรุงคำบรรยาย (ที่จดจากห้องเรียน) อยู่เสมอสอดคล้องกับ กฤตินี ตรงสิทธิรักษ์ (2546: 67) ที่ทำการศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีปัญหาการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแตกต่างกัน พบว่ามีการปรับตัวด้านผู้สอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แตกต่างกันมีพื้นฐานความรู้ พื้นฐานการใฝ่หาความรู้แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สูงกว่ามีภาวะการเป็นผู้ใหญ่มากกว่า มีวิธีการใฝ่หาความรู้มากกว่า กล่าวซักถามเมื่อเจอข้อสงสัยในขณะที่อยู่ในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน นอกจากนั้นยังมักกล้าในการตอบคำถาม การอภิปราย หน้าชั้นเมื่ออาจารย์ซักถามอีกด้วย ดังที่ ทองเรือน อมรัชกุล (2525: 34) กล่าวว่า นักศึกษาที่ได้รับความสำเร็จในเชิงวิชาการมีเกรดเฉลี่ยสูง มีพฤติกรรมที่ชอบเข้าไปศึกษาหาความรู้ในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและในการเข้าร่วมในงานสัมมนาทางวิชาการ และนักศึกษาที่ไม่ค่อยสนใจใฝ่เรียน ไม่สนใจปัญหาของสังคม เป็นพวกมีพฤติกรรมชอบสนุกสนาน ชอบเข้าร่วมกิจกรรมประเภทต่างๆ บางคนอาจมีปัญหาด้านการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พิศิษฐ์ ตันทวนิช (2532: 207) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในช่วงปีแรก ระหว่างนักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกกับนักศึกษาที่สอบเข้าในรายวิชาเอกต่างๆ ของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ปีการศึกษา 2531 พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในอดีต สอดคล้องกับ สุภาพร นนธิ (2547: 65) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงมีปัญหาด้านการเรียนการสอนและด้านผู้เรียนแตกต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูทุกลักษณะ ต่างก็ให้ความสำคัญและความสนใจในการศึกษา ความเป็นอยู่ ต่อนักศึกษา จนสามารถลดช่องว่างที่แตกต่างไปได้ นอกจากนี้ คณะโบราณคดียังส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ สามารถช่วยเหลือตนเอง แบ่งเวลา ดูแลตนเอง และบุคคลรอบข้างได้ จึงทำให้นักศึกษาเรียนรู้ และสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่ออยู่ในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะรู้สึกผ่อนคลาย เป็นตัวของตัวเอง ไม่รู้สึกกดดัน แต่ในทางกลับกันนักศึกษาจะต้องปฏิบัติในกฎ ระเบียบซึ่งมหาวิทยาลัยวางไว้ จึงทำให้นักศึกษาที่มี การอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ทั้งแบบให้ความรัก แบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวด สามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยด้วยความสุข อยู่ในความพอดี และมีความสามารถปรับตัวได้ดี ดังที่ อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ์ (2532: 58) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ฉะนั้นหากครอบครัวให้การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม แล้วจะส่งผลให้มีพัฒนาการที่ดี และปรับตัวได้ดี สอดคล้องกับ ลักษณะ สิริวัฒน์ (2545: 32) กล่าวว่า การที่คนเรามีสภาพทางใจที่แตกต่างกันนั้นมิใช่เพราะความสามารถที่เกิดขึ้นในทันทีทันใดแต่เป็นเพราะ ผลที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีต่อบุคคลนั้น ตั้งแต่เกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ บุคคลที่มีสุขภาพกายและจิตใจดีจะสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม จิตใจหนักแน่นเข้มแข็งพร้อมที่จะเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของชีวิตและ อารี รังสินันท์ (2527: 167) ได้กล่าวว่า บิดามารดา คือผู้ที่มามีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของบุตร ซึ่งได้แก่ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และสติปัญญา การที่ บุตรเจริญเติบโตเป็นบุตรที่แข็งแรงมีสุขภาพอนามัยดี มีการปรับตัวกับเพื่อนฝูงได้ดี และมีความคิดสร้างสรรค์ก็เป็นผลมาจาก การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของบิดามารดา และกับ วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545: 32) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของลูกมาก การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่สำคัญมากซึ่งจะส่งผลให้เขามีบุคลิกภาพที่ดี สามารถปรับตัวต่อปัญหาต่างๆ ได้สอดคล้องกับ สุภาพ ชูสาย (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการศึกษาบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.6 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวแตกต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาที่มาจากสภาพครอบครัวต่างกัน ต่างก็ให้ความสำคัญกับการศึกษาเล่าเรียน ดูแลเอาใจใส่ ให้ความสำคัญอบรมสั่งสอน ในทุกๆ ด้านของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกขาดหรือมีปมด้อย เมื่อต้องมาศึกษาเล่าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยจึงสามารถปรับตัวได้ง่าย สามารถเคารพกฎ กติกา ทางสังคมได้

ดังที่ สุพัตรา สุภาพ (2540: 26) กล่าวว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุดของสังคม เป็นหน่วยย่อยของสังคมที่มีความสัมพันธ์และร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกและเป็นแห่งสำคัญของสังคม ในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน สอดคล้องกับ อรพินท์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ (2532: 20) กล่าวว่าพ่อแม่ที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับลูก มีความเข้าใจลูก เข้าใจถึงจิตวิทยาของเด็กย่อมทำให้ความสัมพันธ์ลึกซึ้งและแน่นแฟ้น เด็กที่เจริญเติบโตขึ้นในสภาพครอบครัวที่พ่อแม่รักใคร่ปรองดองกัน มี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันย่อมนับว่าเป็นโชคดีของเด็กผู้นั้นมาก เด็กที่เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์มั่นคง มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี เป็นผู้กล้าเผชิญกับปัญหาต่างๆ ยอมรับสภาพที่แท้จริงของตนได้สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจณี โชติชัยวิวงศ์กุล (2547: 98) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์มีบิดา มารดาอยู่ด้วยกันกับนิสิตที่มีบิดา มารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน มีความเครียดไม่แตกต่างกัน วารุณี แจ่มกระจาย (2540: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสภาพครอบครัวต่างกันมีปัญหการปรับตัวไม่แตกต่างกัน และ จารุพร แสงเป่า (2534: 75-74) ได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยการุณย์พบว่า สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา กับระดับสุขภาพจิตของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่องการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในระดับมากเมื่อพิจารณาประเด็นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับปานกลาง พบว่ามีประเด็นในเรื่องของความขยันหมั่นหาความรู้เพิ่มเติมและการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียน กิจกรรมทางการเรียน มีคำแนะนำทางด้านการเรียนหรือมีการจัดสอนเสริมเพื่อปูพื้นฐานกับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน สร้างประเด็นในการโต้แย้งหรือข้อถกเถียงทางด้านวิชาการเพื่อให้นักศึกษาเกิดความสนใจและต้องการแสวงหาคำตอบ แนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและจัดทำแหล่งเรียนรู้หรือมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย แนะนำ แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน สร้างเรื่องราวหรือผูกเรื่องราวให้

นักศึกษาเกิดความอยากรู้อยากเห็น และทั้งทำเป็นคำถามในทำชั่วโมงการเรียนเพื่อให้นักศึกษาเกิดความอยากรู้อยากเห็นและนำประเด็นดังกล่าวมาวิเคราะห์ในการเรียนครั้งถัดไป ใช้กลวิธีการสอนโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมและแสดงออกมากที่สุด นอกจากนั้นยังต้อง เน้นให้เห็น นักศึกษาเห็น ถึงคุณค่าของความรู้ที่ได้เล่าเรียนมา และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2. ด้านผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวด้านผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้สอนควรมีความมั่นใจตนเอง สามารถแนะนำนักศึกษาได้ทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว ผู้สอนควรมีช่องทางให้นักศึกษาเข้าถึงอาจารย์มากขึ้น ผู้สอนควรมีกลวิธีและเทคนิคการสอนที่ทันสมัย มีการใช้ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และนำความรู้และประสบการณ์ มาถ่ายทอดแก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำความรู้จักซึ่งจะทำให้อาจารย์และนักศึกษามีความใกล้ชิดสนิทสนม ซึ่งจะทำให้ นักศึกษามีความกล้าที่จะซักถามอาจารย์ทั้งเรื่อง การเรียน เรื่องส่วนตัว

3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในระดับมาก เมื่อพิจารณาประเด็นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับที่น้อยที่สุด คือ 3.52 พบว่ามีประเด็นเรื่องการมีความมั่นใจในการเป็นผู้นำกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และส่งเสริมให้นักศึกษา สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง เพื่อให้ นักศึกษาได้รู้จักกัน หรือจัดพื้นที่สำหรับนักศึกษาในการทำงานกลุ่มร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ กิจกรรมที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี

4. ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในระดับมากเมื่อพิจารณาประเด็นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับ ปานกลาง พบว่ามีประเด็นในเรื่องการเล่นกีฬาที่เหมาะสมกับสถานที่ของคณะโบราณคดี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดกีฬาหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับสถานที่ภายในมหาวิทยาลัยเช่น ส่งเสริมการแข่งขันกีฬาหรือกิจกรรมที่ใช้พื้นที่ขนาดเล็ก จำพวก แบดมินตัน ตะกร้อ ฟุตซอล เป็นต้น นอกจากนั้นควรจัดหาพื้นที่ เฉพาะในด้านศาสนาเช่น ห้องละหมาด ร้านอาหารอิสลาม

5. ด้านกิจกรรมนักศึกษาผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ มีการปรับตัวในระดับมากเมื่อพิจารณาประเด็นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับ ปานกลาง พบว่ามีประเด็นในเรื่อง โอกาสในการแสดงความสามารถและการกล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรม และการแสดงความสามารถเต็มที่ในการเข้าร่วมกิจกรรม วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดกิจกรรมที่ตรงตามความสามารถและความสนใจของนักศึกษา เผยแพร่ผลงานการจัดกิจกรรมให้เป็นที่แพร่หลาย

จัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อรองรับการทำกิจกรรมของนักศึกษา จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมนักศึกษาในการทำกิจกรรม สร้างสรรค์กิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาทุกคนได้แสดงความสามารถ เช่น ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มแสดงความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรมและจำนวนของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ควรจัดทำผลงานแก่นักศึกษาที่ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักศึกษาอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เช่น การเจ็บป่วยปัจจุบัน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความคาดหวังในการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อทราบถึงข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านการปรับตัวในชั้นเรียนที่สูงขึ้น
3. ควรมีการศึกษาโปรแกรมหรือกิจกรรมที่ทำให้ นักศึกษามีการปรับตัวที่ดีขึ้น
4. ศึกษาผลของการปรับตัวที่มีต่อการทำงานของบัณฑิตจบใหม่

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ จันท์พะยอม. (2550). *สภาพแวดล้อมทางครอบครัวโรงเรียนและบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น*. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). *สุขภาพจิตในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ. (2539). *การควบคุมตัวเองและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต. (2541). *การพัฒนาแบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองสำหรับประชาชนชาวไทยด้วยคอมพิวเตอร์*. รายงานการวิจัย. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *แกนหลักแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา
- กฤตินี ตรงสิทธิรักษ์. (2546). *การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2535). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- กาญจน์ คำเพระ. (2552). *การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 8*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ทางการศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา ภาสุพันธ์. (2531). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม. (2542). *สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาปริญญาตรี*. กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541). มหาวิทยาลัยที่ทางแยก: จุดประกายวิสัยทัศน์ อุดมศึกษาไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- เกียรติศักดิ์ ส่องแสง (2538). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบุคลภาพด้านการปรับตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิท พนมชัยส่วง. (2539, พฤษภาคม – มิถุนายน). วิทยาศาสตร์. 50(3): 186.
- ชนิษฐา ชื่นนิยม. (2540). การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะโบราณคดี. (2556). สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก <http://www.archae.su.ac.th>
- งามตา วนินทานนท์. (2534). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จกกล หงสุรพันธ์ (2534). ผลของการให้คำปรึกษาแบบบรอเจอร์ที่มีผลต่อการปรับตัวในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- จตุพร เพ็งชัย. (2534). สุขภาพจิต. มหาสารคาม ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรวรพร กาญจนโชติ. (2536). การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2545). อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักรกฤษ เลื่อนกสิณ (2549). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง. (2545). สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทัศนะของนิสิตแพทย์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุพร แสงเป้า. (2534). การสำรวจปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์. กรุงเทพฯ: ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จิตติมา จ้อยเจือ. (2547). *ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนของคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกลุ่มวิทยาศาสตร์ภาคใต้*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตรานุช ธนากรกิตติสุข. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- จิวัฒน์ วิรงกร. (2548). *คัมภีร์ชีวิตนิสิตใหม่*. กรุงเทพฯ: โครงการก้าวแรกสู่บัณฑิตยุคใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- จุฬาลักษณ์ ร่มวิริยะพงษ์. (2542). *การศึกษาการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2542*. วิทยานิพนธ์ วท. ม. (สุขภาพจิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ กินวงศ์. (2533). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉันทิพย์ ปิเลย์. (2546) “ผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนประจำชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนสามมุกคริสเตียน วิทยาจังหวัด ชลบุรี”. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การแนะแนวสาขาวิชาศึกษาศาสตร์). นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- . (2545). *ผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน ของนักเรียนประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามมุกคริสเตียนวิทยา จังหวัดชลบุรี*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชลิตานนท์ สะชาโต (2546). *ความรู้สึนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษา หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่* วิทยานิพนธ์ ศก.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ่ายเอกสาร.
- ชวนพิศ ทองทวี (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. ขอนแก่น: ศิริภรณ์ออฟเซ็ท.
- ชวาล แพรัตกุล (2517). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- . (2517). *เทคนิคการเขียนข้อสอบ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
- ชาติชาย หมั่นสมัค (2542). *การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ฐิติมา จันทฤทธิ์. (2549). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์
ที่มีต่อการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 หอพักโกสุมพิสัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- จิระ ทองเหลือ. (2549, กรกฎาคม – สิงหาคม). น้องใหม่กับการปรับตัว. วารสารแม่ใจปริทัศน์:
มหาวิทยาลัยแม่ใจ.
- ณัฐชา ศิริประภาสุนทร. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพล ส่งศิริ. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพลแนวจำปา. (2540). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินูนิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณิชาพัชร วงศ์สุวรรณ. (2553). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปรินูนิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดร.ณรัตน์ ผลสวัสดิ์. (2544). การปรับตัวและสุขภาพของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับ
บุคลากรประจำการ (กศ.บป.) สถาบันราชภัฏพระนคร. ปรินูนิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์. (2541). ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนคร จังหวัดตรัง. ปรินูนิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจักษ์นีก. (2524). ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสภาพ
จิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดุขฎิ กิตติโมรากุล. (2536 , กุมภาพันธ์). การสอบเทียบอันเนื่องมาจากการแข่งขันการเร่งโต.
ก้าวไกล. 3(10): 7.
- ทรรคนะ ใจชุ่มชื่น; และคณะ. (2552). บุคลิกภาพและการปรับตัวของนักเรียนแพทย์ทหารวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ทองเรือน อมรัชกุล. (2525). การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. เอกสารการนิเทศ
การศึกษา. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

- ทิพวรรณ เจริญศักดิ์. (2540). *ตัวแปรทางบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการบริหารธุรกิจ(ต่อเนื่อง 2 ปี)* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เทอดศักดิ์ เดชคง (2543). “ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษายุคใหม่” *วารสารวิชาการ* 2(1): 62.
- ธนันท์ คัจฉสุวรรณมณี. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนพร ตั้งพรทวี. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธรรมจักร พรหมพ่าย (2556). *โลกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมสืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2556*, จาก [http:// www.guru.sanook.com/3858/](http://www.guru.sanook.com/3858/)
- ธัญญารัตน์ แสงสว่าง. (2545). *การศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการปรับตัวด้านครอบครัวของนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวผสม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญมาศ วงศ์สิงห์. (2547). *การศึกษาการปรับตัวในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธราวดี อธิมาตรานนท์ (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- ธีระศักดิ์ กำปวรรณรักษ์. (2545). *AQ อัดเกินพิกัด*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- นพมาศ ธีรเวคิน. (2535). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). *บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา*. รายงานวิจัยประกอบร่างประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นวลละออ สุภาพล. (2527). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิภา นิธยาน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต*. กรุงเทพฯ: สารศึกษาการพิมพ์.

- นิภาพร อารีย์. (2548). การปรับตัวและแรงจูงใจในการทำงานของพยาบาลจบใหม่ โรงพยาบาล
รามธิบดี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล สุวรรณโคตร. (ม.ป.ป.). การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร.
ปริญญาานิพนธ์. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2551). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญญรัตน์ ขจรพัฒน์วรกุล. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวทางอารมณ์และการปรับตัว
ทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
และมีบทบาททางเพศแตกต่างกันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานครเขต 1. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการพัฒน). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญญศิริ ประชาเกษม. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประกฤษฏ์พงษ์ ส่งสัมพันธ์. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ประกอบ คูรัตน์. (2533). โครงการวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (2531 – 2545). โครงการวิจัย
ที่ 4.1 เรื่องบทบาทอุดมศึกษาเอกชน กรุงเทพฯ: สำนักบริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประคอง ประสิทธิ์พร. (2519). ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียน
การสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน. ปริญญาานิพนธ์ กศ. ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2529). ไม่ยากถ้าอยากเรียนเก่ง. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- ปารมिता ตั้งสกุล. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิติชา ชูชื่น. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). การแนะแนวการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
----- (2530). การปรับปรุงพฤติกรรมเบื้องต้น กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2543). ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- พรชูลี อาชาวำรุง. (2523). สู่การอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2538). รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนแบบขั้วคณะและ
ขั้วมหาวิทยาลัยในลักษณะที่ปฏิบัติได้จริง. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบ
ข้ามคณะและข้ามสาขาวิชา วันที่ 28-29 มีนาคม 2538.
- (2541, กรกฎาคม – ตุลาคม). รูปแบบการศึกษาไทยที่สอดคล้องกับบริบทและสังคมในศตวรรษ
ที่ 21. วารสารครุศาสตร์. 27(1): 67-82.
- (2542). การบริหารสถาบันอุดมศึกษา โมดูล 8 การบริหารเทศะ: ประเด็นและแนวทาง.
โดย สัณญาณ, ปิณฑ ชี. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาวิชาชีพอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2543). แนวทางปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา: รูปแบบการจัดกลุ่ม
อุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย. 357.
- (2544, 30-31 กรกฎาคม). การสอนโดยเน้นการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการประชุมเชิงวิชาการเรื่องปฏิรูปการเรียนรู้
นวัตกรรมการสอนระดับอุดมศึกษา.
- (2546). การบริหารสถาบันอุดมศึกษา (Higher education administration). กรุงเทพฯ:
ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ดันฮอแกรมี.
- พระมหามนตรี สามารถไทย. (2548). การปรับตัวของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัยในส่วนกลาง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร.
- พฤษ สวรรณรัตน์. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรินทร์ ชมพูพิเศษ. (2550). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาชั้นปีที่
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรี สอนแก้ว. (2536). จิตวิทยาและการดูแลเด็กปฐมวัย (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ:
ลำเนา.
- (2536). เอกสารประกอบวิชา 2173107 จิตวิทยาและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:
ดวงกมล.
- พัศกร ธิวด. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิษณุ ผาสุกมโน. (2557). สารนารัฐ-กฎหมายรอบตัว. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2557, จาก
<http://www.rd.go.th./region1/fileadmin/pdf>

- พีรทรัพย์ วิชิตรัชนีกร. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร
แพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพฑูรย์สินลาร์ตน (2530, 19 ธันวาคม). ทิศทางของหลักสูตรการศึกษาไทยถึงเวลาของหลักสูตร
เชิงรุกแล้ว. *มติชนรายวัน*. หน้า 7.
- (2542). *หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ □
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์. (2545). *การปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบ
คุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ปริญญาโท
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มธุรส ธีญญเฉลิม. (2550). *การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัว
ทางสังคมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 สหวิทยาเขตเสรีไทยสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มนูญ ถาวรรัตน์ (2550). *โลกใหม่ในร่มหาลัย*. กรุงเทพฯ: คลื่นอักษร
มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2556). *ประวัติมหาวิทยาลัย*. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2556, จาก
<http://www.su.ac.th>
- มาณิตา พรพราภา. (2552). *การเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
ปริญญาโท วศ.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มานพ ประภาชนนท์. (2544). *อนามัยวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- มาลินี อยู่โพธิ์. (2525). *การทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม
ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมตตา จินดารัตน์. (2525). *ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทาง
สังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีกรุงเทพมหานครปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*

- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2540). การศึกษาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2545). สุขวิทยาจิตและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลิขิต กาญจนารณ. (2530). จิตวิทยาพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์เล่ม 1. กรุงเทพฯ: หอสมุด
มหาวิทยาลัยศิลปากรวังท่าพระ.
- วรภัทร ภูเจริญ. (2543). 100 เครื่องมือแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ร่วมด้วยช่วยกัน.
- วรรณพร ฉัตรทอง. (2546). การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิต. ปรินญาณินพนธ์
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2545, ตุลาคม-มีนาคม). ชีวิตนิสิต/นักศึกษาในมหาวิทยาลัย. วารสารปาริชาติ.
14(2): 31.
- วรารณ ตระกูลสฤณี. (2545). จิตวิทยาการปรับตัว. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วสุ รัตติโฬาร. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัจน์ ไทงาม. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเด็กตามพื้นฐานอารมณ์กับรูปแบบการอบรม
เลี้ยงดูของบิดา มารดา กรณีศึกษามารดาของเด็กก่อนวัยเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน
เขตพระโขนง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- วัฒนา พัทธราวิช. (2534). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). รายงานการวิจัยเรื่องนิสิตนักศึกษาในสถาบันการอุดมศึกษา.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
วิทยาลัยครูพระนคร.
- วารุณี แจ่มกระจาย. (2540). การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย พ้องเสียง. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2543). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: เจริญผล.

- วิทยา นาควัชระ. (2544). *วิธีเลี้ยงลูกให้เก่งดีมีสุข IQ EQ MQ AQ*. กรุงเทพฯ: Goodbook.
- วิธาน ศรีขจรวุฒิศักดิ์. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิธาน ศรีขจรวุฒิศักดิ์. (2556, 19 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย สุชาดา พาที ที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิภามาศ เมืองคู่. (2542). *ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนยุพราชจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2545). *จิตวิทยาพัฒนาการทุกช่วงวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร; และรพีพรรณ คำหอม. (2541). *ปัจจัยที่สำคัญในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศศิพินต์ ทรงสัจย์. (2542). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี; และคณะ. (2537). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภกานต์ ชื้อเกียรติขจร. (2543). *กลไกการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภลักษณ์ เงินบำรุง. (2546). *ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศุภาวดี บุญญวงส์ (2539). *การแก้ปัญหาการปรับตัวของนิสิตในหอพักด้วยการให้คำปรึกษารายกลุ่ม ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศุภวิวัฒน์ เอมโชน. (2539). *หลักการสอน*. จันทบุรี: สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศุภศรีนวล ภาโนชิต. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย ธีรธนกุล. (2526). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. พิษณุโลก: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- (2543). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. พิษณุโลก: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

- สมาน กำเนิด. (2520). การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สร้อย คำนวน. (2544). การศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหา และวิธีการเผชิญปัญหาครอบครัวของ
นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพ
ภายนอกกระตักการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บางกอกบล๊อค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) สารสำคัญของแผนพัฒนาฉบับที่ 10.
กรุงเทพฯ: สหมิตรพริ้นติ้ง.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2537). มิติใหม่ของการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์; และบุญเรียง ขจรศิลป์. (2531). รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้และความคิดเห็นต่อ
การประเมินการสอนของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย มก. ประจำปี 2529.
- สำนวน ประโพธิ์ศรี. (2544). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม; และสุรางค์ จันทน์เอม (2529). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- สุชา จันทน์เอม. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุธีรา เทิดวงศ์วรกุล. (2547). การศึกษาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทรี เวปุลละ. (2539). การศึกษาต้นเหตุของความเครียดการตอบสนองต่อความเครียดและการเผชิญ
ความเครียด ตามประสบการณ์การฝึกปฏิบัติพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. ปรินูญานิพนธ์
พย.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุนิสา ประวิชัย. (2547). บทความเชิงวิชาการ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุพิศ รณาว. (2542). ผลของการให้คำปรึกษาครอบครัวตามทฤษฎีของชะเทียร์ที่มีต่อการสื่อสารใน
ครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบ่อไทย จังหวัดเพชรบูรณ์.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- สุภาณี เจียมศักดิ์. (2543). พฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพร นนธิ. (2547). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี สุวรรณภักดี. (ม.ป.ป.). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพงษ์ ชูเดช; และวิภาวี เอี่ยมวรเมธ. (2545, กรกฎาคม – กันยายน). ตัวแปรในการทำนายสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนา มจร. 25(3): 215.
- เสนอ อินทรสุขศรี. (2511). เพื่อสุขภาพอนามัย. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.
- เสริมเกียรติ พรหมผุย. (2544). พัฒนาการและพฤติกรรมวัยเด็ก. มหาสารคาม: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวคณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2514, กรกฎาคม – สิงหาคม). “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา ของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา,” ศูนย์การศึกษา.
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับปรับปรุง. (2554). กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- อดิศร พงษ์ศรี. (2546). การใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิชาติ เกตุแก้ว. (2556). การศึกษาพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมของนิสิตคณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรรัตน์ หอมชื่น. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพฯ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อรพินทร์ ชูชม; และอัจฉราสุขารมณ. (2543). *การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแรงจูงใจภายใน : ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจภายในสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา วงศ์โสภา. (2532). *ทักษะการเรียนรู้ : องค์ประกอบของวิธีการวัด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- อาภา จันทรสกุล. (2539). *ทฤษฎีและวิธีการให้คำปรึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารี ทองทัฬ. (2531). *การปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษากับปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคมและโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอมะเอนกจังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์มณี. (2538). *“การจูงใจ” จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- อารีย์ รุ่งนิมิต. (2536). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสถิติปัญญากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร*. ถ่ายเอกสาร.
- อุษกร แซ่เหล้า. (2550). *ความเครียดและการปรับตัวเชิงนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bysritsky, Marina. (2000). “Relation Among Attachment Quality, Parenting Style, Quality of Family Environment and Social Adjustment,” *Dissertation Abstracts International*. 60(12): 6395-B ; June.
- Caldwell, Mellissa Sue. (2003). “The Effect of Peer Victimization on Social Behavior and Children’s Ability to Negotiate Conflict,” *Dissertation Abstracts International*. 64(3): 1484-B ; September.
- Chung, Young Cheol. (2003, November). “Cultural and Social Adjustment, Classroom Participation, and English Learning An Ethnography of Five Korean Children in American Society State,” *Dissertation Abstracts International*. 64(05): 1499-A.
- Dusek, Jerome B. (1987). *Adolescent Development and Behavior*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Hurlock, Elizabeth B. (1964). *Developmental Psychology*. New York: McGraw Hill Co.

- McGee, Sandra. (2004, December). "Academic Success and Belonging Among First-] generation Community College Students," *Dissertation Abstracts International*. 65(06): 2089-A.
- Miller, Karen Bearman. (2005, February). "Social Anxiety in School - Age Children With Asthma : Application of the Disability Stress - Coping Model of Adjustments," *Dissertation Abstracts International*. 65(8): 4296 - B.
- Sebald, Hans. (1984). *Adolescence*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Walker, Alisha R. (2004, March). "Emotion Regulation as a Moderator of the Relation Between Friendship Jealousy and Poor Social Adjustment," *Dissertation Abstracts International*. 64(09): 4658-B.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ

คำชี้แจง

แบบสอบถามมีจำนวน 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับคุณลักษณะของนักศึกษา

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ภูมิลำเนา

() อยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล

() อยู่ในจังหวัดอื่น

3. ลำดับการเกิด

() ลูกคนโต

() ลูกคนกลาง

() ลูกคนสุดท้อง

() ลูกคนเดียว

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

() ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป

() ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99

5. การอบรมเลี้ยงดู

() ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก

() ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

() ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

6. สถานภาพทางครอบครัว

- () บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
 () บิดามารดาแยกกันอยู่
 () บิดาและหรือมารดาเสียชีวิต

ตอนที่ 2 การปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย✓ ตามความคิดเห็นของท่านลงในช่องทางขวามีเครื่องหมายลำดับ

ข้อที่	รายการคำถาม	ระดับการปรับตัว				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	1. ด้านการเรียน ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบเอาใจใส่ต่อการเรียน					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน					
3	ข้าพเจ้ามีความขยันหมั่นหาความรู้เพิ่มเติม					
4	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน					
5	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามกำหนดเวลา					
6	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจเมื่อต้องอภิปรายหน้าชั้นเรียน					
7	ข้าพเจ้าทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้เสร็จทันตามเวลา					
8	ข้าพเจ้ามีตรวจความเรียบร้อยของงานก่อนส่งอาจารย์					
9	ข้าพเจ้ามีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน					
10	ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน					
11	2. ด้านผู้สอน ข้าพเจ้ามีความกล้าที่จะซักถามอาจารย์ผู้สอน					

ข้อที่	รายการคำถาม	ระดับการปรับตัว				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่ออาจารย์กล่าวตักเตือน					
13	ข้าพเจ้าเต็มใจปรับปรุงแก้ไขเรื่องต่าง ๆ ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้สอน					
14	ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นเมื่ออาจารย์ซักถาม					
15	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์กำลังบรรยาย					
16	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพและทักทายอาจารย์เมื่อพบ					
17	ข้าพเจ้าพอใจเมื่อได้รับฟังคำตักเตือนจากอาจารย์					
18	ข้าพเจ้าจะขอคำแนะนำทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนรู้จากอาจารย์					
29	ข้าพเจ้ายอมรับและปฏิบัติตามคำแนะนำของอาจารย์					
20	3. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยและเข้ากับเพื่อนได้ทุกคน					
21	ข้าพเจ้ารู้สึกดีที่ได้รู้จักเพื่อนใหม่					
22	ข้าพเจ้าสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อน					
23	เมื่อเพื่อนๆ มีความทุกข์ข้าพเจ้าจะพูดจาปลอบใจเพื่อน					
24	ข้าพเจ้าเต็มใจในการร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน					
25	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเมื่อทำงานร่วมกัน					
26	ข้าพเจ้ามีความไว้วางใจเพื่อนเมื่อข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัว					

ข้อที่	รายการคำถาม	ระดับการปรับตัว				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
27	ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจเมื่อเพื่อนมีปัญหา					
28	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัวกับเพื่อน					
29	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการเป็นผู้นำกลุ่มเพื่อน					
30	4. ด้านสิ่งแวดล้อม ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการบริการอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ของคณะโบราณคดี					
31	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อความทันสมัยของคณะโบราณคดี					
32	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์					
33	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวมของคณะโบราณคดี					
34	ข้าพเจ้าสามารถเล่นกีฬาได้ถึงแม้ คณะโบราณคดีมีสถานที่ไม่เพียงพอ					
35	ถึงแม้มีเสียงรบกวนแต่ข้าพเจ้าก็มีสมาธิในการเรียน					
36	ถึงแม้ห้องสมุดเสียงดังแต่ข้าพเจ้าก็มีสมาธิในการอ่านหนังสือ					
37	ถึงแม้ห้องน้ำมีไม่เพียงพอแต่ข้าพเจ้าก็สามารถรอได้					
38	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจห้องพยาบาลของคณะโบราณคดี					
39	ถึงแม้สถานที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอแต่ก็ไม่เป็นอุปสรรค					

ข้อที่	รายการคำถาม	ระดับการปรับตัว				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
40	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อความสะดวกสบายของสาธารณูปโภคของคณะโบราณคดี					
41	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจในการเดินทางมาคณะโบราณคดี					
42	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกปลอดภัยในการเดินทางมาคณะโบราณคดี					
43	ข้าพเจ้ามีความสะดวกสบายในการเดินทางมาคณะโบราณคดี					
44	ถ้าแม้จะติดแต่ข้าพเจ้าก็มีความพยายามเดินทางมาคณะโบราณคดี					
45	5. ด้านกิจกรรมนักศึกษา ข้าพเจ้าทราบวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา					
46	ข้าพเจ้าได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
47	ข้าพเจ้าได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
48	ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
49	ข้าพเจ้ามีความสนุกสนานกับกิจกรรมนักศึกษา					
50	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักศึกษา					
51	ข้าพเจ้ามีเกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์และเพื่อนในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
52	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมของคณะโบราณคดี					

ข้อที่	รายการคำถาม	ระดับการปรับตัว				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
53	ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของทางคณะฯ และมหาวิทยาลัยโดยไม่ได้บังคับ					
54	ข้าพเจ้ามีโอกาสได้แสดงความสามารถในการกล้าแสดงในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
55	ข้าพเจ้ามีสิทธิ์เลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจของตัวเอง					
56	ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม					
57	ข้าพเจ้าสามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรม					
58	ข้าพเจ้าแสดงความสามารถเต็มที่ในการเข้าร่วมกิจกรรม					
59	ข้าพเจ้าสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ทันเวลาที่กำหนด					
60	ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติตามรูปแบบของกิจกรรมของมหาวิทยาลัย					
61	ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เกี่ยวกับการปรับตัวในด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมนักศึกษา

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รองศาสตราจารย์ ชนัญ วงษ์วิภาค

อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม
อดีตอาจารย์ประจำภาควิชามานุษยวิทยา
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ ดร. กำไลทิพย์ ปัตตะพงศ์

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและกิจการพิเศษ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ ศศิธร ศิลปอุฒยา

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
อาจารย์ประจำภาควิชามานุษยวิทยา
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกค่าและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96
2. ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต

ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต

ด้าน	ข้อที่	r
ด้านการเรียน	1	0.963
	2	0.963
	3	0.963
	4	0.962
	5	0.963
	6	0.963
	7	0.963
	8	0.963
	9	0.963
	10	0.962
ด้านผู้สอน	11	0.963
	12	0.963
	13	0.964
	14	0.962
	15	0.963
	16	0.963
	17	0.962
	18	0.963
	19	0.963
	20	0.963
ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	21	0.962

ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน(ต่อ)	22	0.962
	23	0.961
	24	0.962
	25	0.962
	26	0.962
	27	0.962
	28	0.962
	29	0.962
	30	0.963
	31	0.962
ด้านสิ่งแวดล้อม	32	0.962
	33	0.962
	34	0.962
	35	0.963
	36	0.963
	37	0.962
	38	0.962
	39	0.962
	40	0.962
	41	0.962
	42	0.963
	43	0.962
	44	0.963
	45	0.962
	46	0.962
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	47	0.962
	48	0.962
	49	0.962
	50	0.962
	51	0.961

ด้านกิจกรรมนักศึกษา(ต่อ)	52	0.961
	53	0.961
	54	0.962
	55	0.961
	56	0.962
	57	0.962
	58	0.961
	59	0.961
	60	0.961
	61	0.961

ประวัตีย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุชาดา พาที
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 5/23 หมู่ที่ 2 หมู่บ้านทิพย์พิมานกรีนวิลล์ ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักกิจการนักศึกษา ระดับปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ถนนหน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2551	สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ภาษาไทย คณะโบราณคดี จาก มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
พ.ศ. 2558	สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ